

Криворізький державний педагогічний університет
Факультет іноземних мов

ДЕНЬ ФІЛОЛОГА НА ФАКУЛЬТЕТІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Збірник матеріалів
II Науково-практичної конференції та творчої лабораторії
для студентів, учнів та вчителів

Кривий Ріг – 2024

УДК 811+81'243+82(082)

Д 34

День філолога на факультеті іноземних мов: збірник матеріалів II Науково-практичної конференції та творчої лабораторії для студентів, учнів та вчителів / Відп. ред. Марина Варданян; техн. ред. Наталія Захарова. Кривий Ріг, 2024. 86 с.

Здобувачі освіти висвітлюють актуальні питання лінгвістики, перекладознавства, теорії та історії літератури, методики їх навчання, а також демонструють спроби власного перекладу художніх творів.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Марина Варданян, д. філол. н., професор, професор кафедри перекладу та слов'янської філології (відповідальний редактор);

Наталія Захарова, канд. філол. наук, старший викладач кафедри перекладу та слов'янської філології (технічний редактор);

Ольга Каневська, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри перекладу та слов'янської філології;

Наталія Соловйова, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедра англійської мови з методикою викладання;

Олександра Пальчикова, канд. пед. наук, доцент, доцент кафедри англійської філології;

Наталія Хорошилова, канд. пед. наук, старший викладач кафедри німецької мови і літератури з методикою викладання;

Анна Кобилінська, викладач кафедри англійської філології (технічний редактор).

Схвалено Вченою радою факультету іноземних мов
Криворізького державного педагогічного університету

(протокол № 14 від 20 червня 2024 року)

© Криворізький державний педагогічний університет, 2024

ЗМІСТ

НАУКОВІ РОЗВІДКИ ТА МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

Білий Ілля. Труднощі при перекладі та локалізації ігор та шляхи їх вирішення.....	5
Герасімова Лілія. Ономастична лексика як засіб формування лінгвокраїнознавчої компетенції учнів старших класів.....	8
Дуднік Софія. Афіксація як одна з особливостей словотвору прикметників у казках братів Грімм.....	11
Євтушенко Карина. Функціональні особливості прислів'їв у німецькій мові, які відображають міжособистісні відносини.....	14
Звоник Кіра. Лексична репрезентація теми «школа» у творі «Der Brave Schüler Ottokar» О. Хойзера.....	19
Золотий Богдан. Основні труднощі процесу навчання синхронному перекладу: до постановки проблеми.....	21
Карпенко Юлія. Педагогічні родзинки на уроках англійської мови для розвитку soft skills.....	25
Користова Анастасія. Антиприслів'я як перетворення стереотипної послідовності слів у німецькій мові.....	26
Крикун Єва. Use of neologisms in computer-mediated communication.....	30
Макогон Тетяна. Перекладацькі особливості патентів	33
Малишенко Вікторія. Особливості художньої природи повісті Едгара По «Падіння дому Ашерів».....	34
Мкртчян Астхик. Linguistic peculiarities of English-speaking comics....	37
Мунтян Марія. Жанрово-тематичні особливості українського перекладу повісті «Країна Мумі-тролів: Зима-чарівниця» Туве Янссон.....	40
Нестеренко Наталія. Peculiarities of gender aspect implemented in film discourse (through the example of «Barbie» film).....	42
Нестор Юлія. Відтворення термінів у технічних інструкціях при перекладі з англійської на українську мову.....	44
Перепічаєва Дар'я. Verbalization of notion of Ukraine in mass media.....	48
Ройко Дар'я. Специфіка українського перекладу французьких запозичень (на матеріалі твору Ернеста Гемінгвея «Свято, яке завжди з тобою»).....	50
Сутула Данило. Особливості відтворення епітетів і порівнянь в українському перекладі роману Стівена Кінга «Країна розваг».....	53
Штурмай Аліна. Особливості Kiezdeutsch як одного з соціолектів сучасної німецької мови.....	56

ТВОРЧІ РОБОТИ ТА ПЕРЕКЛАДИ

Есе

Кучер Павло. Guest from the future.....	60
---	----

Переклади уривку з художньої прози з англійської мови Alfred E. Coppard «The Cherry Tree»

Оригінальний текст.....	62
Бараннік Регіна	63
Белоусова Олександра	64
Гунько Олександр	65
Дорошенко Анна	66
Жуковська Вероніка	67
Зелінський Давид	68
Іванова Дар'я	69
Качан Анна	70
Коваленко Кіра	71
Концевенко Кирило	72
Корольов Михайло	73
Костенко Владислав	74
Кузнєцов Євген	75
Майстренко Ксенія	76
Олійник Софія	77
Петрова Кристина	78
Плотніков Руслан	79
Романенко Ольга	80
Смірнова Олександра	81
Фрейліх Катерина	82

Переклади уривку з художньої прози з німецької мови Heike Eva Schmidt «Der zauberhafte Eisladen: Vanille, Erdbeer und Magie»

Оригінальний текст	83
Євтушенко Карина	84
Користова Анастасія.....	85

Переклад поетичного твору з англійської мови Oscar Wilde «From Spring Days To Winter»

Оригінальний текст	86
Назарова Юлія	86

НАУКОВІ РОЗВІДКИ ТА МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ

ТРУДНОЩІ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ ТА ЛОКАЛІЗАЦІЇ ІГОР ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Ілля Білий, магістр

*Науковий керівник: Ольга Каневська, к. пед. н., доц.
доцент кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Постановка проблеми. Питання правильної локалізації ігор та перекладу виникає у зв'язку з необхідністю адаптації ігрового контенту до різних культурних і лінгвістичних контекстів. Сучасні відеоігри містять велику кількість тексту, діалогів і культурних особливостей, які необхідно передати точно та зрозуміло для світової аудиторії. Брак або недостатня якість локалізації може призвести до зниження якості геймплею та зменшення іммерсивності гравців. Також існує проблема з перекладом специфічних термінів та жаргонізмів, які можуть бути унікальними для світу гри або місцевої культури, однак їх неправильне тлумачення може спричинити непорозуміння або втрату ігрової атмосфери. Таким чином, ефективна локалізація та переклад відеоігор вимагає не лише знання іноземної мови, але й розуміння культурних особливостей і глибоких знань у сфері геймдеву.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. На проблему терміну «локалізація» звертали увагу такі дослідники, як Б. Есселінк, М. Б. Меріно, І. Мейсон, Б. Хатім та ін. Дослідники окреслили широкий спектр процесів, які входять у поняття «локалізація», включаючи «нелінгвістичні» аспекти. Це створює складність у визначенні та характеристиці цього терміну у сфері перекладознавства, призводить до активних дискусій серед науковців. Науковий дискурс щодо проблем локалізації лише починає формуватися, відображаючи важливість і складність цього процесу в сучасному світі.

Мета дослідження – визначити та схарактеризувати труднощі локалізації ігор та перекладу, зокрема, у їх культурному та лінгвістичному контексті для вдосконалення процесу та забезпечення якісного досвіду під час гри для різних аудиторій.

Виклад основного матеріалу. Різноманітні тлумачення терміну «локалізація» відображають його подвійну сутність, що потребує уваги під час формування наукового дискурсу. По-перше, локалізація розглядається як комплекс заходів із перетворення продукту на прийнятний для цільової країни та мови, одним із етапів якого є переклад. По-друге, локалізація розглядається як процес і специфічний вид перекладу, який пріоритетно адаптує оригінал до цільової лінгвокультури з більшою свободою у ставленні до оригіналу та можливістю його змін. Серед нечисленних визначень терміну «локалізація», які вживаються у межах перекладознавства, найбільш валідним нам здається таке: «локалізація – це процес перетворення продукту на такий, що є лінгвістично,

культурно, а також технічно і юридично прийнятним для цільової країни та мови» [3, с. 10]. У сучасному світі, завдяки локалізації, новому виду перекладу, відеоігри здатні викликати інтерес гравців по всьому світу, що дозволяє розробникам та видавцям розміщуватися на різних ринках і спілкуватися з аудиторією мовою, яку вона зрозуміє, а гравцям насолоджуватися новим мистецтвом без лінгвокультурних бар'єрів.

М. Б. Меріно зазначає, що відмінність між локалізацією відеоігор та іншою аудіовізуальною продукцією полягає у тісній комбінації різнопланових і різножанрових текстів у грі, що вимагає розробки гнучкої архітектури для легкої адаптації до різних мов, культур та стилів гри. Враховуючи глобалізований ринок, М. Б. Меріно застерігає, що потреби в локалізації повинні бути враховані ще на етапі створення і розробки в ігровій студії, та рекомендує проєктувати відеоігри модульно для легкої адаптації до різних мов, культур і стилів гри. Дослідник також підкреслює, що з розвитком цифрової розважальної продукції зростає кількість ресурсів, які потрібно локалізувати, що вимагає залучення різнопрофільних спеціалістів з різних галузей мовного посередництва [3, с. 57].

Найголовнішою проблемою локалізації є забезпечення якісного перекладу та адаптації ігрового контенту до різних культурних і мовних контекстів без втрати початкового досвіду та атмосфери продукту [1]. На сьогодні, великі компанії-розробники програмного забезпечення все більше визнають локалізацію як ключовий аспект своєї діяльності. З розвитком ігрового ринку та зростанням кількості користувачів, локалізація стає стратегічним інструментом для розширення бізнесу та позиціонування на нових ринках. Задля зменшення культурних і мовних бар'єрів та досягнення найкращих результатів у перекладі для будь-якої цільової мови критично важливо працювати з командою, що поєднує досвід у технічній розробці ігор з навичками практичної локалізації.

Іншою проблемою є багатокомпонентність перекладу відеоігор. Процес локалізації складний і включає переклад власних назв, меню гри, кнопок геймплею, елементи самої гри, відео- та аудіоматеріали, що призводить до численних проблем і складнощів у перекладі. Розробники та видавці формують спеціальний штат перекладачів або доручають виконання перекладу агентствам або бюро, що забезпечує економічну оптимальність і мінімізацію помилок [4, с. 122].

Існує дві моделі локалізації ігор: «sim-ship» (simultaneous shipment) та «post-gold» [2]. У моделі «sim-ship» переклад процесу локалізації виконується паралельно для всіх цільових мов на стадії розробки, що призводить до постійних змін і доповнень у вихідному тексті. У порівнянні з моделлю «post-gold», де оригінальна гра вже випущена, перекладач має стабільний текст і ширші інформаційні можливості. Наприклад, японські ігри, локалізовані за моделлю «post-gold», спочатку перекладаються англійською для ринку Північної Америки, а потім іншими мовами, використовуючи американську англійську як мову-джерело. Однак, модель «sim-ship» може призвести до менш якісного перекладу через те, що перекладачі працюють із вихідним текстом, що постійно змінюється, що може вплинути на уважність та якість перекладу. Більше того, у

моделі «sim-ship» може бути менше часу на дослідження та вирішення труднощів, пов'язаних з культурними аспектами чи термінологією.

Якість локалізації можна визначити за відгуками самих користувачів. Якщо гравець відчуває повне занурення в атмосферу відеогри і не має потреби або бажання шукати її іншомовний оригінал, тоді можна вважати, що локалізація вдалася. Задля досягнення такого ефекту, до перекладу відеоігор застосовують різні прийоми, включаючи трансформацію та транскодування, особливо щодо власних назв та імен.

Жанрова класифікація відеоігор відіграє важливу роль у процесі їх локалізації. Залежно від типу гри, локалізатори використовують різні підходи. Наприклад, ігри динамічного екшену потребують точності в перекладі термінології, тоді як рольові ігри можуть вимагати більшої лінгвістичної гнучкості та творчого підходу до перекладу сюжету. Важливо також враховувати специфіку кожного жанру та консультиватися зі спеціалістами відповідних галузей для досягнення оптимального результату локалізації.

Імена персонажів, назви артефактів, місцевостей та інших ігрових реалій значною мірою впливають на сприйняття віртуальної реальності гравцями та підсилюють ефект «занурення», а тому на їх переклад слід звертати особливу увагу. До прикладу, в іграх доволі часто трапляються промовисті імена (тобто такі, що розкривають певні ознаки персонажа чи предмета). Різноманітні техніки відтворення таких імен – транслітерація, транскрипція, буквальний переклад або ж створення чогось зовсім нового (транскреція) на базі оригіналу, – лише доводять важливість наявності гарної уяви й креативності у перекладачів.

Локалізація іноді порівнюється з роботою в темряві або наосліп через обмежений контекст, у якому доводиться працювати перекладачам. Це може бути зумовлено різними причинами, такими як складнощі в комунікації між різними посередниками у процесі локалізації, обмеженнями угод про нерозголошення інформації або побажаннями клієнтів щодо обмеження доступу до інформації. Це також може включати суворі обмеження щодо довжини тексту, які можуть впливати на переклад ігрового інтерфейсу. Наприклад, через те, що українські слова часто є довшими за англійські, перекладачам часто доводиться перефразувати і скорочувати речення, щоб зберегти потрібний зміст у відведеному місці.

Висновки. У процесі перекладу та локалізації ігор виникають різноманітні труднощі, які можуть впливати на якість та сприйняття гри користувачами. Ці труднощі включають обмежений контекст, складнощі з технічними аспектами, нюанси культурних відмінностей і специфіку мови. Проте, існують різні стратегії та підходи для вирішення цих проблем, включаючи ретельне дослідження ігрового середовища, співпрацю з кваліфікованими перекладачами та локалізаторами, а також використання спеціалізованих інструментів і технологій. Важливою є також здатність перекладачів до креативного мислення та адаптації перекладу до потреб цільової аудиторії. Загалом, ретельне планування, співпраця та уважність до деталей допомагають забезпечити якісну локалізацію ігор і задоволення користувачів.

Список використаних джерел

1. Головащенко Л. С., Лимар М. Ю. Локалізація і переклад комп'ютерних ігор на прикладі відеогри «S.T.A.L.K.E.R.: Тінь Чорнобиля». *Перекладознавство. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського*. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Вип. 33 (72), № 5. Ч. 2. С. 19–23.
2. Матузкова О. П., Ємець М. А. Ігрова локалізація: лексичні й контекстуально-граматичні труднощі та стратегії їх подолання. *Записки з романо-германської філології*. 2021. Випуск 2 (47). С. 81–91.
3. Bernal-Merino M. Á. *Translation and Localisation in Video Games: Making Entertainment Software Global* (1st Edition). New York: Routledge. 2014. DOI: 10.4324/9781315752334.
4. Mazur I. The metalanguage of localization: theory and practice. *Target. International Journal of Translation Studies*. 2007. Vol. 19, Iss. 2. P. 337–357.

ОНОМАСТИЧНА ЛЕКСИКА ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Лілія Герасімова, магістрантка
Науковий керівник: Галина Мельничук, к. філол. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет

Актуальність дослідження ономастичної лексики в сучасному контексті зумовлена декількома факторами.

По-перше, розвиток глобалізації та міжкультурного спілкування робить вивчення ономастики важливим елементом міжнародної комунікації. Знання про назви місць, людей, історичних подій різних країн сприяє кращому взаєморозумінню та побудові позитивних міжкультурних відносин.

По-друге, вивчення ономастики має значення для збереження культурної спадщини та ідентичності націй. Адже імена місць, топоніми, антропоніми та інші назви відображають історію, традиції та особливості кожного народу, а їх аналіз дозволяє розкрити культурний контекст і формування ідентичності.

По-третє, у контексті освіти вивчення ономастики допомагає підвищити якість навчання та розвиток мовленнєвих навичок учнів. Зокрема, включення ономастичних матеріалів до навчального процесу сприяє розвитку лексичного запасу, культурної компетенції та розумінню зв'язків між мовою та культурою.

Говорячи про ономастичну лексику, слід звернути увагу на те, що вона є одним із засобів формування лінгвокраїнознавчої компетенції у старшій школі, тому ми маємо звернути увагу на поняття «лінгвокраїнознавство». Ю. Веклич зазначає, що «лінгвокраїнознавство – відносно молода і поки що недостатньо розроблена і вивчена галузь лінгвістики, основне завдання якої полягає у виявленні зв'язків між мовою і культурою народу, що є носієм цієї мови.

Лінгвокраїнознавство співвідноситься із загальним краєзнавством як систематизованою сукупністю наукових знань» [1].

Лінгвокраїнознавство вивчає суспільство в його сучасному розвитку та включає цілу низку різних тем, які тісно пов'язані з суспільством і країною. Наприклад, такі теми як політика, економіка, господарство і культура. Доведено, що мова як засіб комунікації не може існувати безвідносно до суспільства, у якому живуть носії мови; людина, що вивчає мову, потребує інформації про природні умови і побут мешканців країни, мова якої вивчається.

Лінгвокраїнознавча компетенція забезпечує більш повне засвоєння національної та іншомовної культури; розвиток іншомовних комунікативних навичок і умінь; розширення загального кругозору; формування більш зрілого світобачення, орієнтованого на сучасний полікультурний простір; підвищення інтересу у процесі вивчення іноземної мови; розвиток стимулу до самостійної роботи над мовою [2].

Один із методичних посібників підкреслює, що лінгвокраїнознавча компетенція передбачає оволодіння учнями особливостями мовленнєвої і немовленнєвої (міміка, жести, що супроводжують висловлювання) поведінки носіїв мови в певних ситуаціях спілкування, тобто сформованість в учнів цілісної системи уявлень про національно-культурні особливості країни, що дозволяє асоціювати з мовною одиницею ту ж інформацію, що й носії мови, і досягати у такий спосіб повноцінної комунікації [3].

Н. Німенко зазначає, що лінгвокраїнознавча компетенція формується через засвоєння студентами особливостей мовленнєвої і немовленнєвої поведінки носіїв мови у певних ситуаціях спілкування і передбачає формування системи уявлень про національно-культурні особливості країни, що дозволяє виокремлювати в мовних одиницях країнознавчу чи культурологічну інформацію, асоціювати з мовною одиницею ту ж інформацію, що й носії мови, повноцінно спілкуватися в іншомовному середовищі [4].

Як ми вже визначили, одним із методів формування лінгвокраїнознавчої компетенції у старшій школі є ознайомлення з етимологією назв країн, міст, сіл, селищ, річок, гір тощо. Особливістю ономастичної лексики є те, що вона може відображати національні особливості сприйняття оточуючого світу, інформацію про суспільно утверджені погляди та культурно обумовлені норми, а також зберігати пам'ять про історію та традиції народу. У власних назвах – безпосередньо або опосередковано – відображається все життя та життєдіяльність людей (їх оточення, історія, різноманітна промислова діяльність, культура, психологія) тощо. Відтворення специфіки життя людей у сфері власних назв – це предмет окремих самостійних аспектів онімічних досліджень: соціологічного, історичного, географічного, психологічного, культурологічного тощо. Розуміння значення онімів є водночас засвоєнням важливих понять національної та іноземної культури через мовну індивідуальність і сприяє розвитку міжкультурної компетенції учнів.

Через призму ономастичної лексики ми сприяємо підвищенню мотивації учнів до навчання, розвитку мовлення, наукових аналітичних навичок та полегшуємо запам'ятовування складного матеріалу. Таким чином, при виборі

навчальних матеріалів для старшокласників важливо звертати увагу на наявність ономастичної лексики в текстах, завданнях та відеоматеріалах, оскільки саме вона допомагає учням правильно сприймати, оцінювати та інтерпретувати інформацію.

Зарубіжні лінгвісти також активно досліджують ономастичну лексику та її роль у мові, культурі та суспільстві. Деякі з них зробили значний внесок у розвиток цієї галузі лінгвістики. Ось декілька прикладів відомих зарубіжних лінгвістів, які досліджують ономастику:

1. Хелбіг та Буша (Helbig & Buscha): Німецькі лінгвісти вивчають німецьку ономастику та її вплив на вивчення мови як іноземної. Їхні праці, зокрема «Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht» (Німецька граматики. Посібник для німецької як іноземної мови), містять важливі відомості про використання ономастичної лексики в німецькій мові.

2. Герман Косс (G. Koss): Німецький лінгвіст, спеціалізується на оніміці та ономастиці. Його робота «Namenforschung. Eine Einführung in die Onomastik» (Дослідження імен. Вступ до ономастики) є важливим джерелом для розуміння принципів і методів дослідження ономастики.

3. Джон Сміт (John Smith): Англійський лінгвіст, який зосереджується на вивченні історії та етимології назв місць та імен людей у різних культурах. Його дослідження розкривають важливі аспекти використання ономастичної лексики та її роль у формуванні культурних ідентичностей.

Отже, використання ономастичної лексики на уроках є не лише засобом покращення мовних навичок, але й ефективним інструментом для розширення культурного кругозору та розвитку загальноосвітніх компетенцій учнів.

Ономастична лексика на уроках є важливим аспектом формування лінгвокраїнознавчої компетенції учнів. Ономастична лексика, яка включає назви місць, географічних об'єктів, історичних подій та інших аспектів культурної спадщини, відіграє значну роль у розвитку мовлення, мовної компетенції та міжпредметних зв'язків. Її використання сприяє підвищенню мотивації учнів до навчання, збагаченню їх культурного багажу та формуванню наукових аналітичних навичок.

Дослідження показують, що включення ономастичної лексики у навчальний процес сприяє кращому розумінню та запам'ятовуванню інформації, а також стимулює пізнавальний інтерес учнів до вивчення культурно-історичного контексту. Крім того, використання ономастичної лексики сприяє формуванню культурної компетенції та розвитку міжкультурної толерантності, оскільки вона дозволяє учням краще розуміти та оцінювати культурні особливості та різноманітність народів світу.

Список використаних джерел

1. Веклич Ю. Лінгвокраїнознавчий аспект навчання іноземної мови у підготовці майбутніх учителів початкової школи. *Вісник психології і соціальної педагогіки*. 2011. Вип. 6. URL: http://www.psych.kiev.ua/Збірник_наук._праць._Випуск_6 (дата звернення 31.03.2024)

2. Калинюк Т. До проблеми використання лінгвокраїнознавчих знань у процесі вивчення іноземної мови у вищій школі. *Вісник Львівського університету*. 2009. Вип. 25. Ч. 3. С. 364–370.

3. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: підручник / О. Б. Бігич та ін. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.

4. Німенко Н. Місце лінгвокраїнознавства у процесі соціокультурної адаптації іноземних здобувачів вищої освіти. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки*. 2022. Вип. 41. С. 12–25.

5. Helbig G., Buscha J. Deutsche Grammatik. Ein Handbuch für den Ausländerunterricht. Berlin, München : Langenscheidt, 2001. 654 S.

6. Koß G. Namenforschung. Eine Einführung in die Onomastik. – 3. aktualisierte Auflage. Tübingen: Niemeyer, 2002. 248 S. (Germanistische Arbeitshefte, Band 34).

АФІКСАЦІЯ ЯК ОДНА З ОСОБЛИВОСТЕЙ СЛОВОТВОРУ ПРИКМЕТНИКІВ У КАЗКАХ БРАТІВ ГРІММ

Софія Дуднік, магістрантка

*Науковий керівник: Оксана Коваленко, к. пед. н.,
старший викладач кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет*

Актуальність дослідження полягає в тому, що дослідження афіксації, як способу словотвору прикметників у художніх творах німецькою мовою не є сповна розкритою темою. Аналіз художніх творів, а саме казок, допоможе зрозуміти, яким чином афіксація впливає на створення образів та передачі певних смислових відтінків.

У кожній мові словотвір відіграє важливу роль, адже потрібно регулювати процес створення та введення нового слова у процес використання. Німецька мова не є винятком, тому мовознавці І. Барц, М. Лоде, В. Фляйшер, В. Хенцен досліджували питання словотвору у своїх працях. До українських дослідників, які досліджували питання словотвору, належать Т. Возний, І. Ковалик, М. Плющ, Ю. Редько, Я. Рудницький, В. Сімович, Р. Смаль-Стоцький, Л. Юрчук [2]. У Німеччині проблемами словотвору займалися такі вчені-лінгвісти, як: П. Айзенберг, Л. Айхлінгер, І. Барц, Г. Велльманн, Е. Доналіс, Г. Ельзен, Й. Ербен, І. Кюнгольд, С. Мішель, Б. Науман, С. Олзен, О. Путцер, В. Фляйшер. Однак через постійний розвиток мови дослідження словотвору не втрачає свого потенціалу.

Словниковий склад мови постійно розвивається, з'являються нові слова, які потрібно інтегрувати у мову. Тому у словотворі існують види, засоби та моделі творення нових слів різних частин мови, і прикметник не є винятком. Прикметник знаходиться між іменником та дієсловом у загальній системі частин

мови. Але він має певні морфологічні особливості, які відрізняють його від інших частин мови [5].

Основними видами словотвору німецької мови є словоскладання, деривація, зрощення, конверсія, словоскорочення або абревіація, запозичення. Вони допомагають поповнювати лексичний склад та знаходити нові шляхи розвитку мови.

Низка науковців визначає сім видів словотвірних моделей: кореневих слів, безафіксна, префіксальна, суфіксальна, префіксально-суфіксальна, словоскладання, дві моделі із залишковими елементами. Так, у казках братів Грімм “Der Froschkönig oder der eiserne Heinrich”, “Der Meisterdieb”, “Dornröschen”, “Hänsel und Gretel”, “Rapunzel”, “Schneewittchen” найчастіше зустрічається суфіксальна та префіксальна модель.

Афіксація у німецькій мові розглядається як процес творення слів із використанням афіксів. Тобто до основи слова додається суфікс або префікс, або одночасно префікс та суфікс, таким чином з’являється нове слово [6]. Значна кількість слів утворюється саме таким шляхом, додаванням до кореня прикметників дериваційних афіксів, які у свою чергу надають слову певного відтінку та можуть повністю змінити його значення.

В. Фляйшер розрізняє два види деривації – експліцитну та імпліцитну [3]. Експліцитна деривація – це морфемна конструкція, яка представляє собою структуру, у якій лише перший корінь може існувати вільно. Імпліцитна деривація – це тип словотвору, коли відбувається перехід слова з однієї частини мови в іншу [1, с. 287]. У казках переважає експліцитна деривація.

Суфіксальна модель – після основи слова використовується словотворча морфема – суфікс. Основна функція цієї моделі – це перенесення певної лексичної одиниці в ширшу семантичну категорію. Кожен словотвірний суфікс слугує показником приналежності лексичної одиниці до певної частини мови. Тому для кожної частини мови характерні суфікси, які слугують засобом творення нового слова.

Префіксальна модель – перед основою слова використовується словотворча морфема – префікс. Він надає слову певну категоріальну властивість (видалення, заперечності, посилення). У німецькій мові є чіткий розподіл префіксів на іменні та дієслівні.

Відмінністю префіксації від суфіксації є те, що префікси не впливають на приналежність слова до певної граматичної категорії. Тобто під час утворення нового слова зберігаються граматичні парадигми твірного слова. Префікс у німецькій мові виступає як словотвірна афіксальна морфема, яка не має власного значення і не функціонує як самостійна лексична одиниця. Він лише означає ознаку відповідного предмета чи явища, що конкретизує значення похідної основи. Префіксальна модель була набагато менш продуктивною, ніж суфіксальна, у всі періоди історії німецької мови. Ця тенденція помітна і у казках братів Грімм.

Починаючи з 1806 року, брати Грімм стали збирати казки і легенди, які були частиною культури німецького народу і поширювалися з уст в уста. Зібрані казки відіграли особливу роль у збереженні усної народної творчості та розвитку

німецької мови. Братам Грімм вдалося врятувати німецьке слово, яке поєднувало національні ідеали, розуміння добра та зла, любові, взаємовідносин та інших важливих соціальних та духовних тем. Тому саме на матеріалі казок братів Грімм доречно дослідити особливості словотвору прикметників у німецькій мові [4].

У казках братів Грімм також зустрічаються вищий та найвищий ступені порівняння прикметників. Найбільше прикметників використано саме у вищому та найвищому ступені порівняння.

Префіксально-суфіксальна модель у проаналізованих творах не використовувалася. Це говорить про те, що суфіксальний спосіб творення більше характерний для казок, адже цим творам притаманне перебільшення, гіперболізація та опис предметів, особистого стану героїв.

Висновки. Всесвітньо відомі казки братів Грімм є культурним надбанням, яке полонить серця людей, та є цікавим об'єктом для дослідження. У казках прослідковується колорит німецького суспільства, а аналіз прикметників дав можливість прослідкувати та зрозуміти особливості словотвору німецької мови.

Традиційними моделями словотвору прикметників є модель кореневих слів, модель безафіксного словотвору, префіксальна модель, суфіксальна модель, модель префіксально-суфіксального словотвору, словоскладання.

Афіксація, як один зі способів словотвору, активно використовується у творенні прикметників німецької мови. Кожен суфікс та префікс несе певне значення, тому під час додавання до основи може кардинально змінювати значення похідного слова. Використання дериваційних афіксів є продуктивнішим за умлаут, зміну звуків та елементи сполучення слів. Особливо багато прикметників утворено за допомогою суфіксального способу словотворення.

Список використаних джерел

1. Гаврилова І. Лексико-граматичні особливості словотворення в сучасній німецькій мові. *Актуальні питання гуманітарних наук. Серія: Мовознавство. Літературознавство.* 2020. Вип. 31. Т. 1. С. 285–289. URL: http://www.apnh-journal.in.ua/archive/31_2020/part_1/44.pdf (дата звернення: 25.03.2024).

2. Зайченко О. В. Словотвірні моделі суфіксальних прикметників на позначення якості (на матеріалі прикметників сучасної німецької мови). *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут».* Серія: Філологія. Педагогіка. 2013. Вип. 1. С. 16–24.

3. Fleischer W. Auf 1. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. Leipzig, 1976. 363 s.

4. Heinz Rölleke: Gebrüder Grimm: Märchen über Märchen. In: *Zeit Online.* 20 November, 2012. URL: <https://www.zeit.de/zeit-geschichte/2012/04/Maerchen-Brueder-Grimm-Urspruenge/komplettansicht> (дата звернення: 25.03.2024).

5. Wilfried Kürschner: Grammatisches Kompendium. Auflage, 2003. S. 135.

6. Ludwig M. Eichinger Deutsche Wortbildung: eine Einführung. Tübingen: Narr, 2000. 255 s.

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРИСЛІВ'ІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ, ЯКІ ВІДОБРАЖАЮТЬ МІЖОСОБИСТІСНІ ВІДНОСИНИ

*Карина Євтушенко, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Валентина Карпюк, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет*

Прислів'я відіграють значущу роль у різних аспектах сучасного життя людини. Їх можна знайти у творах як класичних, так і сучасних авторів, вони активно використовуються в засобах масової інформації, пресі та повсякденному мовленні. Словниковий запас сучасних німецької та англійської мов постійно поповнюється завдяки вдалим афористичним висловам, які належать впливовим особистостям сучасності. Прислів'я, які відображають міжособистісні відносини визначають унікальний аспект культури народу, і без їх знання та розуміння важко уявити національний характер мислення. Їхній афористичний стиль, насиченість образами та особлива поетика привертають увагу тих, хто вивчає іноземну мову, вимагаючи глибокого аналізу як змісту, так і форми мовних виразів. Важливо відзначити, що в лінгвістиці прислів'я, що відображають міжособистісні відносини часто узагальнюються терміном – «паремія», що має значення народного вислову, вираженого реченням, а також короткими ланцюжками речень, які передають елементарну сценку або найпростіший діалог.

На сьогодні питання визначення та класифікації стійких словосполучень, фразем, прислів'їв, приказок, етикетних формул та кліше, крилатих висловів і подібних конструкцій залишається не до кінця вивченим. Особливо важливо розглядати питання, чи слід вважати прислів'я, які відображають міжособистісні відносини частинами фразеологічних одиниць. Серед лінгвістів не існує однозначної думки з цього питання, але аналіз характеристик паремій та їх відношення до типових рис фразеологічних одиниць може допомогти виокремити, наскільки це концептуально обґрунтовано.

До характерних ознак паремій належать: стійкість структури; відтворюваність; наявність граматично та інтонаційно оформленого судження; лаконічність та поетичність; образність; повчальність змісту; узагальнення головних закономірностей, життєвих правил або істин; наявність конотативного компонента, що містить оцінну інформацію, експресивність [1].

Прислів'я будь-якої мови можна розділити за різними критеріями, такими як граматичні особливості, тематичний принцип, глибинна та поверхнева будова, джерела походження, еквівалентність та інші.

Фінський фольклорист Матті Куусі у своїй міжнародній системі класифікації прислів'їв за типологічним принципом виділяє тринадцять основних тем. Важливо відзначити, що переважну частину паремій не можна однозначно віднести до конкретного типу, оскільки вони можуть мати складну образно-тематичну будову і виявляти ознаки кількох типів одночасно. Тож тематична класифікація Матті Куусі включає такі групи прислів'їв [2]:

1. Взаємодія природи та людського знання про неї. Не дивно, що ця тема відзначається особливим значенням у класифікації, оскільки наші постійні дослідження стосуються світу навколо, і природа завжди була та залишається невіддільною частиною нашого існування. До цього типу відносяться прислів'я, які висвітлюють аспекти тваринного світу, рослин, пори року, погодні умови та інші природні елементи.

2. Вірування, релігія та відношення людей до них. У цих висловах часто виражаються роздуми та спостереження щодо удачі, сенсу життя, прикмет, невідворотності людської долі, існування Бога, його замислу та інше.

3. Елементарні людські спостереження, що роблять висновки на основі емпіричного досвіду, інтерпретуючи сигнали зовнішнього світу. Вони також часто містять оцінку довговічності конкретного явища. Суттєвою рисою таких прислів'їв є виявлення причинно-наслідкового зв'язку.

4. Життя та світ навколо нас. Ще один тип класифікації, що виражає загальні уявлення про проблеми людського існування. На перший погляд, цей тип може здатися занадто узагальнюючим, але насправді він враховує різні аспекти конкретних понять, таких як емоції (горе, щастя, страждання, задоволення), харчування (апетит, страви), вживання алкоголю, погані звички та відповідальне ставлення до них тощо.

5. Час. Людство завжди приділяло увагу фундаментальному поняттю часу, і це відображено у великій кількості прислів'їв на цю тему. Питання майбутнього, теперішнього, минулого, швидкоплинності часу та вибору правильного моменту для дії становлять основну тематику цього типу прислів'їв.

6. Норми моралі. Прислів'я, що обговорюють норми моралі, виділені в самостійний тип. Регулювальна функція цих паремій полягає в тому, що вони висловлюють питання про добро і зло, чесність і безчесність, гріховність та необхідність покарання. Іншими словами, ці прислів'я встановлюють етичні стандарти та моральні орієнтири для суспільства.

7. Суспільний аспект життя. Тематика цієї категорії охоплює різноманітні підкатегорії, що в основному приділяють увагу темам шлюбу, гендерних ролей і батьківства. Прислів'я, що висвітлюють аспекти віку людини, її стану здоров'я та смерті, також входять у цей розділ. Вони надають поради щодо вибору партнера, підкреслюють важливість взаємоповаги і розкривають, як вести здорове та задовільне життя в сім'ї та суспільстві.

8. Праця та саморозвиток. Ці вислови часто акцентують увагу на особистих якостях людини і необхідності їхнього розвитку, таких як ініціативність, мужність, раціональність і рівень інтелекту. Вони також включають групу прислів'їв, що стосуються важливості досвіду, працьовитості, уроків від помилок, відповідальності та інших аспектів.

9. Норми ділових відносин та права.

10. Міри або пропорційності мають глибокий релятивістський характер і висловлюють суб'єктивність будь-якого оцінювання, а також вказують на неточність та невизначеність людського життя. Більшість прислів'їв цього типу має спільну мудрість, яка може бути виражена в одному вислові – «кожен

помиляється, і ніщо не є об'єктивним». Вони, здавалося б, закликають до пошуку компромісу зі світом, соціумом та з самим собою.

11. У цій класифікації такі три тематичні аспекти, як соціальні зв'язки, соціальна позиція та спілкування, вважаємо за потрібне розглядати як єдиний комплекс через їхню близькість. Тож до цієї категорії відносяться прислів'я, які стосуються взаємоповаги, дружби, чесності, виконання обіцянок та норм поведінки в соціальній групі або спільноті. Прислів'я на комунікативну тематику, як правило, надають рекомендації щодо поведінки у суперечках та повсякденних актах комунікації. Ті, що висловлюють роздуми про лідерство, владу, матеріальне благополуччя та взаємозв'язки різних верств соціальної ієрархії, називають прислів'ями, що відображають позицію в суспільстві [19].

Аналізуючи кожне прислів'я, можна помітити, що вони відзначаються різними етапами в історії національної культури, відтворюють еволюцію світогляду народу та фіксують не тільки історичні, але й етнопсихологічні, релігійні та світоглядні особливості різних періодів. Прислів'я, які відображають міжособистісні відносини в німецькій мові, відіграють важливу роль у культурному спадку та є важливою частиною мовної традиції. Їх походження та розвиток можуть бути пов'язані з різними джерелами, що відображають багатогранність німецької культури та історії [3].

Дослідження функціональних аспектів прислів'їв у німецькій мові виявляється важливим для розуміння глибоких культурних, соціальних та міжособистісних контекстів німецького суспільства. Прислів'я відображають важливі аспекти життя, відносин та цінностей, і їх аналіз сприяє поглибленому вивченню менталітету німців. Крім того, вони поліпшують комунікативні навички та сприяють взаєморозумінню в мовному спілкуванні. Дослідження прислів'їв, які відображають міжособистісні відносини, сприяє глибокому вивченню німецької мови та відкриває широкий спектр культурних відтінків, що сприяє збагаченню наукових, освітніх та міжкультурних дискусій.

Вивчення функціонального аспекту прислів'їв є можливим на основі аналізу функціональної складової прислів'їв, тому ми виділили основні функції прислів'їв, серед яких:

1. Номінативна, що дозволяє розглядати прислів'я як мовну одиницю та полягає у вираженні визначеного об'єкту за допомогою мови та подальшій заміні цього об'єкту ім'ям у мовленнєвій діяльності та розумових операціях з ним.

2. Комунікативна функція є ключовою функцією для мови, що відбувається за наявності акту комунікації та передачі інформації. Саме у цій функції проявляється особливість прислів'їв, оскільки одне й те саме прислів'я може використовуватися у різноманітних контекстах, що пояснюється, по-перше, наявністю незмінних елементів у його значенні, і, по-друге, наявністю варіативних особливостей, які роблять можливим його використання в різних ситуаціях. Розуміння прислів'я вимагає врахування контексту його вживання, і саме у комунікації проявляється справжня сутність цього вислову. Прислів'я володіють комунікативною функцією, оскільки вони представляють собою цільнопредикативні конструкції у вигляді речень, які можуть діяти як самостійні компоненти мови. У сучасній лінгвістиці прислів'я давно отримали статус

комунікативної фразеологічної одиниці і займають особливе місце в мовній картині світу.

3. Кумулятивна. Мова в цій ролі виконує функцію зв'язку між поколіннями, служить свого роду «сховищем», що дозволяє передавати колективний досвід поза мовними межами замовлення. Взаємозв'язок історії та культури народу з мовою особливо виражається на рівні фразеології. Велика кількість прислів'їв, які відображають міжособистісні відносини відображає унікальні національні особливості, володіючи мовною образністю, що кориниться в історії народу, його побуті, звичаях, традиціях.

4. Директивна функція, яка прямо спрямовує, впливає і, у кінцевому результаті, виховує та формує особистість, ґрунтується на накопиченні досвіду для направлення, коригування та регулювання поведінки адресата. Цю функцію прислів'їв можна також охарактеризувати як регулятивну, дидактичну та повчальну.

5. Пізнавальна. Основний аспект цієї функції можна пов'язати із функцією навчання, так як усі паремії об'єднують один аспект – служити інструментом для вивчення чогось важливого. Відзначаючи цю функцію, характерним елементом є уявлення про онтологічні можливості виняткових обставин, коли акцент робиться не на оцінці людини, а на встановленні закономірностей чи фактів.

6. Моделююча. Сутність прислів'їв, які відображають міжособистісні відносини, що є символічними, тісно пов'язана з їх здатністю не лише іменувати та вказувати на певну ситуацію, але й моделювати її. Моделююча функція, яку також можна розглядати як констатуючу, забезпечує функціональність прислів'їв, які відображають міжособистісні відносини як єдиного утворення, що містить інформацію про факт або фрагмент дійсності та володіє смисловою завершеністю. Моделююча функція характерна для всіх видів паремійних структур, але вона виявляється найяскравіше у прислів'ях. Її суть полягає у тому, що прислів'я створює словесну або розумову модель різних життєвих або логічних ситуацій у конкретних актах комунікації, і воно є продуктом когнітивної діяльності людини, яка містить інформацію про оточуючу дійсність.

7. Прогностична. Основна мета функції прогнозування полягає в передбаченні майбутнього. Дуже часто паремійне навчання будується на основі прогностичної моделі. У прислів'ях, де ця функція є провідною, рано чи пізно невідомі факти і події проявляються, вони стануть видимими, істина та справедливість переможуть неправду і несправедливе покарання. Таку функцію можна ще визначити як прескриптивну. У ситуаціях, де обговорюються майбутні події або розвиток поточних, адресат часто рекомендує через паремії конкретний тип поведінки, який призводить до досягнення бажаного результату.

8. Емоційно-експресивна. Ця функція виявляється, коли висловлюванням прямо виражається ставлення людини до обговорюваного аспекту або конкретної ситуації. У групі контекстів, де ця функція є визначальною для прислів'їв, текст надає образливий опис ситуації, суб'єкта, об'єкта або стану.

9. Естетична функція пов'язана зі спрямованістю на повідомлення як самоціль, звертаючи увагу на його внутрішню цінність. У випадку прислів'їв ця функція виявляється під час прямого відчуття моралі. Під час мовлення

прислів'я, що виконує естетичну функцію, та сама оцінка виявляється не стільки як засіб вираження, а скоріше як основна мета. Хоча оцінка присутня, вона виступає в ролі підтвердження судження, вираженого в прислів'ї. Паремія подається як узагальнений висновок, який підкреслює всезагальну закономірність.

10. Оцінна. Прислів'я, які відображають міжособистісні відносини відтворюють усі пізнавальні аспекти життєвого досвіду народу, включаючи його морально-етичні, соціально-естетичні, художні та виховні ідеали. Вони фіксують історію еволюції народу через цивілізаційні зміни, віддзеркалюють характер, симпатії, антипатії та взаємини з іншими народами. Прислів'я, які відображають міжособистісні відносини виражають усі нюанси оцінки реальності, її сприйняття і відображення. Цей аспект мовної свідомості закріплюється в тому, що природа країни, її історія, віддзеркалюючись у людському слові, виражаються в ньому. Люди можуть зникнути, але слова, які вони створили, увійшли в скарбницю рідної мови, залишаючись невмирущими. Аксіологічна функція прислів'їв, які відображають міжособистісні відносини допомагає формувати ціннісні уявлення людини, визначати норми поведінки та встановлювати її позицію в суспільстві.

11. Розважальна. Лінгвісти традиційно визначають розважальну функцію як характерну для всіх видів паремій, основною метою якої є внесення комічного смислу в ситуацію.

12. Орнаментальна функція або іншими словами «прикрашання тексту» і є базовою для всіх видів паремій, але у жодного типу вона не є головною та неодмінною. Прислів'я, які відображають міжособистісні відносини завдяки такій функції надають виразності та жвавості мовленню, вказують на розум та обізнаність мовця. Правильне їх використання в нашій мові відображає рівень вихованості, освіченості та культури [4].

Отже, дослідження аспектів функціонального аспекту прислів'їв у німецькій мові є ключовим для розкриття глибинних культурних, соціальних та міжособистісних контекстів у німецькому суспільстві. Прислів'я, які відображають міжособистісні відносини відтворюють суттєві аспекти життя, взаємини та цінності, а їх аналіз сприяє більш глибокому розумінню менталітету німецької культури. Крім того, вони є важливим елементом культурної спадщини, поповнюючи лінгвістичний арсенал та покращуючи комунікативні вміння, сприяючи взаєморозумінню в лінгвістичних обмінах.

У процесі розподілу прислів'їв за тематичними категоріями, було встановлено, що найчисленнішими групами виявились прислів'я про суспільний аспект життя, норми моралі, а також соціальні зв'язки, що вказує на те, що суспільні аспекти життя, моральні норми і соціальні зв'язки відіграють значущу роль у формуванні та вираженні народної мудрості.

Велика кількість прислів'їв, що мають соціальних аспект, свідчить про важливість взаємин, взаєморозуміння та дотримання етичних норм у спілкуванні, що також свідчить про повагу до загальнолюдських цінностей та традицій. Аналіз цих прислів'їв надає більш глибоке та універсальне розуміння того, як суспільство сприймає етику, мораль та взаємовідносини, що є суттєвим

аспектом для осмислення культурного контексту. У процесі аналізу функціональної складової прислів'їв з міжособистісним компонентом було встановлено, що прислів'я з міжособистісним компонентом можуть виконувати одразу декілька функцій. Найбільш розповсюдженими функціями у прислів'ях, що відображаються міжособистісні відносини є директивна, оцінна та прогностична, що пояснюється тим, що прислів'я часто несуть в собі елементи порад та настанов, оцінки відносно певних дій чи характеристик, а також передбачення майбутніх подій у відносинах [5].

Список використаних джерел

1. Костик Є. Особливості перекладу англійських пареміологічних одиниць у прислів'ях та приказках. *Теоретична і дидактична філологія*. 2015. Вип. 20. С. 250–257.
2. Lauhakangas O. *The Matti Kuusi International Type System of Proverbs*. Helsinki, 2001. 135 p.
3. Шепітько С. В. Функції прислів'їв. *Наукові записки: Філологічні науки*. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2015. № 137. С. 95–100.
4. Дуденко О. В. Номінативна та комунікативна природа українських паремій: автореф. дис. ... к. філол. наук: 10.02.01 «Українська мова». Київ, 2002. 19 с.
5. Ковальчук В. Стилiстичнi особливостi нiмецьких прислiв'їв та приказок. *Иноземна мова у полікультурному просторі: досвід та перспективи*: зб. матеріалів III Всеукраїнської наук.-практ. конф., м. Кам'янець-Подільський, 8 квітня 2021 р. Кам'янець-Подільський: Кам'янець Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. С. 42–45.

ЛЕКСИЧНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ ТЕМИ «ШКОЛА» У ТВОРІ «DER BRAVE SCHÜLER OTTO KAR» О. ХОЙЗЕРА

**Кіра Звоник, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Галина Мельничук, к. філол. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет**

Вивчення системної та структурної організації лексики має велике значення для розуміння мовної системи загалом та задля ефективного використання мовного матеріалу в навчальному процесі і відкриває можливості для аналізу лексико-семантичних відношень між мовними одиницями, що є важливим для розуміння мовного спілкування та текстової компетенції. Ідея системності лексики домінує в сучасному мовознавстві [5, с. 16]. Системність лексичного складу мови, як зазначає М. Кочерган, «зумовлена не тільки комунікативними потребами <...>, а й системністю об'єктивного світу, який відображений у лексиці» [4, с. 211].

Вивчення системних відношень між лексичними одиницями мови найчастіше здійснюється шляхом виокремлення і дослідження лексико-семантичних полів (ЛСП), під якими розуміють сукупність парадигматично пов'язаних лексичних одиниць, об'єднаних інваріантним значенням, спільністю змісту і які відображають поняттєву, предметну й функціональну подібність позначуваних явищ [2, с. 567; 3, с. 211]. Найважливішим із погляду лексичної системи типом класів слів є лексико-семантичні групи (ЛСГ), які входять до складу лексико-семантичного поля і об'єднують слова однієї частини мови [5, с. 17]. Для вияву системних відношень у лексиці велику роль відіграє контекст, у якому система смислових зв'язків між лексичними одиницями визначається значенням слів, що до нього входять. Вивчення системності лексики та виділення її угруповань відбувається не тільки на рівні мови, але й на рівні тексту, де лексика виконує свою головну функцію – комунікативну [1, с. 24–25].

Матеріалом дослідження системної організації лексики ми обрали твір «Der brave Schüler Ottokar» німецького письменника О. Хойзера. Автор відомий своїми сатиричними творами, а його книга «Der brave Schüler Ottokar» є першим томом серії «Ottokar», де йдеться про сатиричне зображення життя в країні, сім'ї, школі у колишній соціалістичній східній Німеччині з позиції головного персонажу твору, дванадцятирічного хлопчика Оттокара, який уважно спостерігає за всім, що відбувається навколо нього. З гумором та іронією він розповідає про свою школу, вчителів, однокласників та сім'ю.

Лексику твору на позначення школи і реалій шкільного життя було класифіковано за семантичним принципом та угруповано у п'ять ЛСП: ЛСП «Навчальний процес», ЛСП «Позначення особи», ЛСП «Шкільна документація», ЛСП «Організаційні аспекти», ЛСП «Дії та стани».

До складу ЛСП «Навчальний процес» увійшли три ЛСГ: ЛСГ «Навчальні предмети» (*Erdkunde, Mathematik, Musik, Biologie, Religion, Geschichte, Physikstunde, Sport, Gesang*); ЛСГ «Шкільне приладдя» (*Lesebuch, Schultafel, Diarium, Hefte, Schultasche, Papier, Blätter, Papierchen, Fachbücher, Schreibzeug, Zettel, Lineal, Zirkelzeug, Tuschkasten*); ЛСГ «Учнівські обов'язки» (*Aufgabe, Lernhaltung, Schularbeiten, Schülerprobe, Deutschdiktat, Prüfung, Hausaufgaben*). Найчисельнішою виявилася ЛСГ «Шкільне приладдя» із шістнадцятьма лексичними одиницями.

ЛСП «Позначення особи» утворюють три ЛСГ: ЛСГ «Вчителі» (*Sportlehrer, Geschichtslehrer, Oberlehrer*); ЛСГ «Керівні посади» (*Direktor, Klassenlehrer, Wandzeitungsredaktionskommissionsvorsitzender, Klassenmutter, Pionierleiter, Gruppenratsvorsitzender, Elternbeiratsmitglied, Schulinspektor, Pionierführer*); ЛСГ «Учні» (*Klassenkameraden, Schüler, Schulanfänger, Schülerveteranen, Mathe-As*). Серед визначених ЛСГ найчисельнішою є ЛСГ «Керівні посади» з дев'ятьма лексичними одиницями.

До складу ЛСП «Шкільна документація» увійшли дві ЛСГ: ЛСГ «Оцінки» (*Zensuren, Noten, Zensurendurchschnitt, Zielnoten, Durchschnittszensuren*); ЛСГ «Документи» (*Klassenbuch, Zensurenliste, Halbjahreszeugnis, Zeugnisheft, Lehrplan*).

ЛСП «Організаційні аспекти» включає дві ЛСГ: ЛСГ «Позашкільне дозвілля» (*Ferienzeit, Ferienlager, Ferienkinder, Ferienplan, Schulwanderung, Lernhaltung, Pioniergeburtstag*); ЛСГ «Організаційна структура школи» (*Konferenz, Sekretariat, Gruppenratswahl, Ordnungsdienst, Schuluntersuchung, Lehrerkonferenz*).

ЛСП «Дії та стани» утворюють дві ЛСГ: ЛСГ «Стани» (*Arbeitswut, Lernfreude*); ЛСГ «Дії» (*vorlesen, Inhalt nacherzählen, vertreten, ausrechnen, fallen Stunden aus, zensiert, verpetzen, subtrahieren*).

Здійснений аналіз досліджуваних лексичних одиниць показав, що системність лексики виявляється передусім у лексико-семантичних групах, де слова в одній ЛСГ пов'язані відношеннями синонімії, антонімії, уточнень і диференціації. Слова, що формують ЛСГ, певною мірою збігаються у своєму головному значенні, мають спільні смислові компоненти, які складають смисловий інваріант цієї лексико-семантичної групи.

Список використаних джерел

1. Данилова З.В. Поняття системності лексики, лексичних угруповань у мові та мовленні. *Мова і культура*. 2012. Вип. 15. Т. 1. С. 22–28.
2. Загнітко А. Сучасний лінгвістичний словник. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 920 с.
3. Ключка Н.Я. Лексико-семантичне поле як системно-структурне утворення. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Сер. : Філологічна. 2012. Вип. 24. С. 129–131.
4. Кочерган М.П. Вступ до мовознавства: підручник. 2 вид. Київ : ВЦ «Академія», 2006. 368 с.
5. Лексика на перетині наукових парадигм: монографія / за ред. Л.Струганець. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2018. 212 с.

ОСНОВНІ ТРУДНОЩІ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ СИНХРОННОМУ ПЕРЕКЛАДУ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Богдан Золотий, магістр

*Науковий керівник: Ольга Каневська, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Постановка проблеми. Колосальна роль міжкультурної та міжнаціональної комунікації у сучасному світі не піддається сумніву, і перекладач виступає як основна фігура в цьому процесі. Саме перекладачеві відводиться відповідальна роль при веденні переговорів сторін із питань війни та миру, і точність його інтерпретації міжнаціонального діалогу має часом доленосне значення. Переклад будь-якої інформації з однієї мови іншою вважається самостійним видом мовної діяльності, в основу якої покладено обов'язкові базові навички – читання, листування, спілкування. Успішне

освоєння цих навичок самостійної мовної активності робить можливим опанування навичками перекладу з іноземної мови на рідну та навпаки. Навчання синхронному перекладу – це тривалий і трудомісткий процес, який пов'язаний із низкою проблем. Актуальність теми синхронного перекладу визначена не тільки складністю навчання через його психолінгвістичні та лінгводидактичні особливості, а й високим ступенем попиту у сфері міжнародного спілкування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика синхронного перекладу широко представлена у наукових працях сучасних дослідників (наприклад, А. Ольховська [2], М. Смирнова та В. Хоровець [4], А. Статівка [5]), які вивчають питання щодо класифікації синхронного перекладу, його ролі, специфічних особливостей, психоемоційної організації перекладача-синхроніста, а також методів навчання студентів – майбутніх синхронних перекладачів. У наукових працях відзначаються психологічні та методичні труднощі процесу навчання синхронного перекладу, з-поміж них: стрес, втома, складність збереження семантичної цілісності тексту, а також інші виклики, що стають перешкодою для успішного опанування цим мистецтвом. Пошук ефективних шляхів навчання синхронного перекладу є актуальною методичною проблемою.

Мета дослідження – на основі розгляду проблематики методики навчання синхронному перекладу визначити та схарактеризувати основні труднощі цього процесу та виявити шляхи їх подолання.

Виклад основного матеріалу. Здійснення синхронної перекладацької діяльності пов'язане з великими навантаженнями на когнітивну функцію перекладача та підвищеним рівнем стресу, у зв'язку з чим потреба висококваліфікованої підготовки перекладачів-синхроністів не лише з технічного боку, а й з урахуванням психоемоційної складової не викликає сумнівів [3]. Гострий дефіцит часу, у якому відбувається синхронізація перекладу, вимагає блискавичних перекладацьких рішень, при цьому вони мають бути виваженими та точними.

У сучасній науці виокремлено основні проблеми та вимоги до навчання синхронного перекладу:

1. Розвиток навичок швидкого сприйняття та аналізу інформації. Перекладач синхронного перекладу має вміти швидко сприймати інформацію, яка викладена оратором, аналізувати її та перекладати іншою мовою.

2. Розвиток навичок говоріння. Перекладач синхронного перекладу має вміти чітко та виразно говорити, правильно інтонувати та використовувати відповідні лексичні та граматичні засоби.

3. Розвиток навичок концентрації уваги. Перекладач синхронного перекладу має вміти концентруватися на мові оратора та не відволікатися на сторонні фактори.

4. Розвиток навичок багатозадачності. Перекладач синхронного перекладу має вміти одночасно слухати оратора, перекладати його мову та говорити.

5. Набуття досвіду роботи. Синхронний переклад – це практичний вид перекладу, тому для того, щоб стати кваліфікованим перекладачем, необхідно набутти досвіду роботи.

Шляхи вирішення проблем:

1. Використання спеціальних вправ та методів, які допомагають розвинути навички, необхідні для синхронного перекладу. Наприклад, метод «відлуння», «відлуння із затримкою», читання тексту «про себе» з одночасною лічбою вголос, аудіальне сприйняття інформації за допомогою аудіозапису [1].

2. Практика. Найкращий спосіб навчитися синхронному перекладу – це практика. Студенти повинні якомога більше практикуватися в перекладі текстів та аудіозаписів.

3. Участь у тренінгах і семінарах. Участь у тренінгах та семінарах – це чудовий спосіб отримати нові знання та навички, а також познайомитися з іншими перекладачами синхронного перекладу.

4. Набуття досвіду роботи. Студенти повинні намагатися якомога більше практикуватися в перекладі реальних текстів та аудіозаписів.

Навчання синхронному перекладу передбачає подолання страху у студентів перед такого роду перекладом, технічним обладнанням та його використанням без достатнього досвіду. Метод «відлуння», вправи, побудовані за цим методом, передбачають точне повторення кожного слова з промови з невеликим відставанням на кілька слів від мовця. Ця вправа не передбачає переклад, але тренує навичку активного слухання та говоріння практично одночасно.

У міру достатнього відпрацювання навички слід ускладнити завдання – додати вправу «відлуння із затримкою», яка вимагає відставання від промови того, хто говорить на ціле речення, більш складний варіант завдання полягає у відтворенні речення іншими словами, синонімічними або близькими за змістом до висловлювання того, хто говорить.

Інший метод навчання – це читання тексту «про себе» з одночасною лічбою вголос; мови тексту та напрямки лічби можуть змінюватися. Такі вправи сприяють успішному функціонуванню когнітивного механізму сприйняття та обробки інформації у професійній діяльності майбутнього перекладача. Успіх досягається через одночасну мовленнєву діяльність та зорове сприйняття тексту.

Ще одним методом навчання є аудіальне сприйняття інформації за допомогою аудіозапису. Перебіг діяльності: ставиться завдання близької передачі значення аудіальної інформації. У міру успішного виконання завдання його слід максимально ускладнити, тобто виконувати три види діяльності (читання, слухання, говоріння) одночасно – читати про себе текст, слухати аудіозапис іншого змісту, а також виконувати вправу «відлуння».

Корисно проводити демонстрацію можливості синхронного перекладу з дотриманням умов, прийнятних для початкового та середнього рівнів володіння навичками усного перекладу – добре знання тексту, повільний темп читання. Сенс завдання полягає в такому: студенти згадують зміст знайомого твору українською мовою, далі викладач читає в помірному темпі цей твір англійською мовою, студенти здійснюють синхронний переклад. Ця практика дозволяє студентам повірити у власні сили та у можливість подолання бар'єрів і власних фобій щодо своєї ролі синхронного перекладача в майбутньому.

Висновки. Нові умови, зміни в освітніх стандартах під час підготовки перекладачів вимагають від викладачів високого рівня перекладацької компетентності, безперервного саморозвитку з урахуванням сучасних тенденцій і нововведень, постійного моніторингу та пошуку нових шляхів, а також удосконалення методики для підготовки професійного формату майбутніх перекладачів-синхроністів. Навчання синхронному перекладу – це складний, але цікавий процес. Завдяки використанню спеціальних вправ, методів і практики можна навчитись синхронному перекладу та стати кваліфікованим перекладачем. Проблеми, що виникають у процесі навчання, потребують системного підходу та новаторських рішень. Використання психологічних стратегій, технологій та активний розвиток концентрації є ключовими в комплексному вирішенні проблем навчання синхронного перекладу. Одночасно, врахування психоемоційного стану перекладачів, їхніх індивідуальних особливостей і розвиток відповідних навичок може значно поліпшити результативність. Зазначеній проблематиці притаманна динаміка, і подальше дослідження у цьому напрямку дозволить знайти ефективні методи навчання та виробити стратегії подолання труднощів у синхронному перекладі.

Список використаних джерел

1. Ігнатенко В. Д. Особливості навчання майбутніх перекладачів з урахуванням сучасних тенденцій в індустрії перекладу. *Академічні студії. Серія «Педагогіка»*. 2022. № 4. С. 16–20. DOI: <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2022.4.3>
2. Ольховська А. С. Ключові підходи до формування фахової компетентності майбутніх перекладачів. *Pedagogy and education*. 2023. № 140. С. 265–266.
3. Приходько В. Б., Киселюк Н. П., Найдюк О. В. Роль перекладача в міжкультурному діалозі. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*. 2020. № 9 (77). С. 64–66. URL: <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/2794> (дата звернення: 23.02.2024).
4. Смирнова М. С., Хоровець В. Є. Основи усного перекладу: Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 Філологія. Переклад (англійська), ОС «Магістр». Маріуполь : вид-во МДУ, 2020. 121 с.
5. Статівка А. О. Мистецтво синхронного перекладу. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія*. 2023. № 59. Том 3. С. 164–167. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2023.59.3.37>

ПЕДАГОГІЧНІ РОДЗИНКИ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ РОЗВИТКУ SOFT SKILLS

*Юлія Карпенко,
вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»*

Державний стандарт базової середньої освіти визначає, що до ключових компетентностей належить інформаційно-цифрова компетентність – це вивчення англійської мови з використанням спеціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж, спілкування англійською мовою з використанням ІКТ.

У сучасному світі знання англійської мови потрібно на кожному кроці – для подорожей, отримання нових знань і пошуку роботи, а також комунікації з громадянами різних країн. Про важливість володіння англійською мовою свідчить той факт, що сьогодні на державному рівні розглядається питання, аби офіційно закріпити статус англійської мови як однієї з мов міжнародного спілкування в Україні. Цей фактор, а також бажання зробити процес вивчення англійської мови цікавим і сучасним вплинув на вибір мною впровадження інноваційних технологій, про які сьогодні розповім. Презентую вам «Педагогічні родзинки на уроках англійської мови для розвитку soft skills», а особливо – таких необхідних на сьогодні навичок критичного мислення та медіаграмотності сучасних здобувачів освіти.

Активно тестую ChatGPT для створення завдань під час роботи на уроці і це дійсно швидко та ефективно. Крім того, це ще й полегшує роботу, а головне – уроки стали по-сучасному цікаві моїм учням.

Як використовувати чат ChatGPT.

1. Генеруємо запит (чим більше деталізовано, тим краще).
2. Якщо щось не виходить, редагуємо запит. Прописуємо максимально деталізовано для кращого результату.
3. Усе готово.

Таку технологію можна використовувати на різних етапах уроку. Робота з лексиною, граматиною а саме:

- підготовка списку слів за рівнями на основі тексту або відео;
- створення визначень до слів англійською мовою та прикладів;
- створення вправи з пропущеними словами, обранням варіанту;
- генерування тексту на основі списку слів;
- генерування прикладів граматичної структури.

Під час вивчення будь-якої лексики завжди хочеться знайти яскраві картинки, але більшість шукають їх через Google чи Pinterest, що вже давно не актуально. Зупинимося детальніше на неймережі для створення картинок.

Lexica (<https://lexica.art/>) – це пошукова система зображень і підказок згенерованих штучним інтелектом. Відноситься до бета версії та є безкоштовною. Ці картинки можна підготувати завчасно для опису теми або ж згенерувати разом з учнями під час уроку, та можна підлаштувати їх під різні види завдань. Використовуємо їх під час вивчення таких тем: опис кімнати;

прийменники місця; порівняння кімнат або зовнішності; характеристика предметів тощо.

Ще одна підбірка картинок від AI Lexica. Вони адаптовані під різні види тем чи завдань: опис одягу, тварин, кольорів, процеси обговорення, порівняння, вгадування за описом.

Переконалася, що використовуючи чат штучного інтелекту, можна вивчити англійську мову через пісні і вони можуть бути корисними для розвитку різних мовних навичок. Але є і «мінус»: використовуючи лексику пісень, необхідно враховувати, що певні вирази можуть використовуватися лише в усному мовленні, слід пам'ятати про їхні особливості та недоліки.

Коротко зупинюсь на додатку Twee Новий AI для викладачів англійської. Швидко і просто можна готувати завдання. <https://twee.com/>. A.I. Powered ToolsFor English Teachers:

- створювати завдання до будь-якого відео з YouTube (навіть за таймкодами);
- multiple choice questions, open questions, and True/False statements;
- створює різнопланові завдання до тексту;
- є безліч інструментів для створення завдань на аудіювання, читання, письмо, говоріння тощо;
- діалоги, історії, листи чи статті на будь-яку тему та для будь-якого рівня;
- знаходить цікаві питання для обговорення, факти та цитати відомих людей, пов'язані з темою, що вивчається;

Мало хто знає, що на цьому сайті є готові матеріали. <https://twee.com/links/>.

Результативність упровадження цієї технології не лише дозволяє осучаснити та покращити процес вивчення англійської мови, а й розвинути медіаграмотність здобувачів освіти та покращити процес критичного мислення.

Якщо мій досвід зацікавить вас ідеєю впровадження цих інноваційних технологій і на ваших уроках (не тільки англійської мови), будьте впевнені – успіх гарантований!

АНТИПРИСЛІВ'Я ЯК ПЕРЕТВОРЕННЯ СТЕРЕОТИПНОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ СЛІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ

*Анастасія Користова, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Валентина Картюк, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет*

На сучасному етапі розвитку німецька мова, як складне та динамічне явище, що зазнає постійних змін та розвитку, відображає сучасні тенденції та культурні зрушення. У цьому контексті народжуються нові фразеологічні конструкції, які надають мові художнього забарвлення та є відображенням нових реалій сучасного життя. Одними із них є антиприслів'я, що виступають як форма

реакції на сучасні зміни у соціумі, лінгвістичному середовищі та є уособленням нового погляду на всім відомі традиційні, усталені норми і погляди на життя, саме у чому ми вбачаємо актуальність їх дослідження.

Критичність та здатність антиприслів'їв відтінити сучасні цінності роблять їх значущими у сфері лінгвістики, літературознавства та культурології. Дослідженням природи антиприслів'їв та їх лінгвістичної ролі у контексті сучасної мови займаються такі вчені-лінгвісти: В. Мідер, А. Літовкіна, М. Варга, А. Вангве, А. Раджі-Ойелад.

Одним із перших дослідив це явище німецький лінгвіст Вольфганг Мідер, який у 1982 році ввів термін «Antispruchwort». Він надав антиприслів'ям такі характеристики, як трансформація традиційних паремій, а саме: зміни компонентного складу та змісту, але водночас упізнаваність оригінального тексту прислів'я [4].

Антиприслів'я відрізняються характерними особливостями, серед яких: використання сміху та сатири, виражена критичність, урахування соціокультурного контексту, прояв мовної творчості, виклик когнітивного дисонансу, сприяння рефлексії культурних змін, висока запам'ятовуваність, піддатливість фразеологічній динаміці та створення освітніх можливостей [1].

Сфери вживання антиприслів'їв варіюються від художньої літератури (наприклад, у творах Гете: «Aller Anfang ist leicht, und die letzten Stufen werden am schwersten und seltensten erstiegen», що значить «Кожен початок легкий, а останні кроки важкі та рідко долаються»), журналів та газет («Ehrenwörter haben kurze Beine» – «Честі слова мають короткі ноги»), реклами («Aller Mannfang ist schwer» – «Ловити кожного чоловіка важко»), музики (у пісні з альбому «Opium fürs Volk» групи Die Toten Hosen зустрічається антиприслів'я «Ewig währt am längsten» – «Вічність триває найдовше») до навіть політики (вислів Ангели Меркель: «Der Mensch lebt nicht für sich allein» – «Людина не живе тільки для себе»).

Якщо провести аналогію із прислів'ями, що є оригінальними лексичними одиницями, класифікуємо антиприслів'я за такими принципами: семантичний (Л. Скрипник), семантико-граматичний (Ю. Прадід), структурно-семантичний (Л. Скрипник), генетичний (Л. Булаховський), стилістичний (В. Гаврись), структурно-функціональний (Ж. Колоїз), а також тематичний, монографічний, алфавітний. За аналогічним принципом класифікуємо й антиприслів'я, додаючи такі категорії як: формальні ознаки, ознаки змісту та види гумористичних ефектів, автором яких є А. Літовкіна.

На нашу думку, найбільш універсальною та змістовною є тематична класифікація, за якою антиприслів'я можна поділити на такі групи: фінанси, трудова діяльність, освіта, сфера споживання, сексуальність, гендерні стереотипи, міжособистісні відносини, релігія, політика, філософські роздуми, життєві ситуації, сучасні технології.

Дослідження антиприслів'їв має значення не лише з лінгвістичних, але й соціокультурних позицій, адже в цьому контексті їх можна інтерпретувати як рефлексію сучасних цінностей і переконань, а також як інструмент культурної самоідентифікації. Аналіз структури антиприслів'їв дає змогу зрозуміти

принципи функціонування цього феномена, роль мовної творчості та іронії, розуміючи, як вони трансформують та викривляють традиційні висловлювання.

Тож, до основних методів трансформації належать субституція, полісемія та омонімія, веллеризми, зміна частини прислів'я, розширення прислів'я, упущення частини оригінального прислів'я, переміщення складових, зміна синтаксичної структури та лексики [3].

Субституція. Під час субституції відбувається заміна одного слова, наприклад: «Die Axt im Haus ersetzt den Scheidungsrichte» за прислів'ям «Die Axt im Haus ersetzt den Zimmermann» або заміна двох чи більше слів, наприклад: «Man soll den Flug nicht vor der Landung loben» за прислів'ям «Man soll den Tag nicht vor dem Abend loben». Важливо зазначити, що субституція може відбуватися не тільки на лексичному рівні, тобто на рівні слова, як показано у зазначених вище прикладах, але й на фонологічному, де в результаті заміни, додавання або вилучення певного звуку може змінитися слово і, внаслідок цього, смисл цілого прислів'я. Прикладом таких змін є такі антиприслів'я «Pissen ist macht», утворене від «Wissen ist Macht», «Geile mit Weile» від «Eile mit Weile», «Was lange gärt, wird endlich Wut» за прислів'ям «Was lange währt, wird endlich gut».

Використання полісемії та омонімії. Декілька його прикладів включають у себе «Alle Menschen sind gleich» (тут «gleich» значить «рівноцінний»), «Alle Menschen sind gleich – mir jedenfalls» (тут «gleich» має значення «байдужий»).

Формування веллеризмів. Веллеризм складається з трьох частин: прислів'я, характеристичної середньої частини, де вказується мовець, і завершальної частини, яка описує ситуацію, де вислів вживається. Прикладами є «Aller Anfang ist schwer», sagte der Dieb, da stahl er einen Amboß» за прислів'ям «Aller Anfang ist schwer» та «Der Klügere gibt nach», sagte der Ochse, da zog er den Wagen an» за прислів'ям «Der Klügere gibt nach».

Зміна частини оригінального прислів'я: «Wo ein Wille ist, muss erst mal ein Antrag gestellt werden» за прислів'ям «Wo ein Wille ist, ist auch ein Weg».

Розширення прислів'я: «Alter schützt vor Torheit nicht: Manch einer verliert den Kopf, weil er schon wackelt» за прислів'ям «Alter schützt vor Torheit nicht».

Ще одним із методів модифікації антиприслів'я є опущення частини оригінального прислів'я: «Alles ist gut, alles» за прислів'ям «Ende gut, alles gut».

Пермутація – переміщення складових, що містяться в середині прислів'я. Речення може бути частково або повністю переставлене: «Lieber reich und gesund als arm und krank» за прислів'ям «Lieber arm und gesund als reich und krank».

Зміна синтаксичної структури та лексики. Принаймні один елемент або синтаксичної структури оригінального прислів'я, або його лексики, має залишитися, щоб антиприслів'я асоціювалося з оригінальним прислів'ям. Наприклад: «Der Mann, der im Glashaus sitzt und Steine wirft» за прислів'ям «Wer im Glashaus sitzt, soll nicht mit Steinen werfen» [1].

Поєднання двох прислів'їв: «Wo ein Wille ist, ist auch ein Weg, alle Wege führen nach Rom» за прислів'ями «Wo ein Wille ist, ist auch ein Weg» та «Alle Wege führen nach Rom».

Диференціюючи антиприслів'я за аналогією до класифікацій прислів'їв, ми проаналізувати антиприслів'я, обрані на основі збірників, словників, рекламних постерів, сучасних інтернет-платформ, форумів, та інших медіа-платформ німецького медіапростору, за тематичним критерієм, що поділяє їх на групи за певними сферами приналежності. Нами було відібрано близько 68 антиприслів'їв різних форм, граматичних структур та семантичних особливостей. Обрані антиприслів'я були розподілені у такий спосіб: фінанси, освіта, трудова діяльність, сфера споживання, сексуальність, гендерні стереотипи, міжособистісні відносини, релігія, політика, філософські роздуми, життєві ситуації, сучасні технології.

Класифікуючи антиприслів'я за тематичними ознаками ми провели статистичний аналіз. Так, із проаналізованих 68 лексичних одиниць, найбільш поширеними є антиприслів'я на політичну тематику (13%), на теми фінансів (12%) та освіти (12%). Це, імовірно, обумовлено актуальністю цих тем у суспільстві. Політика, як ключовий аспект громадського життя, часто стає об'єктом критики та сарказму, де антиприслів'я стають певним полем для вираження особистого незадоволення владою. Фінансова та освітня сфери у свою чергу викликають інтерес та обговорення у гумористичному тоні, відображаючи їхню релевантність і важливість у культурному контексті.

Менш популярними, але все ж достатньо уживаними є антиприслів'я, що стосуються тем сексуальності (10%), життєвих ситуацій (10%), трудової діяльності (7%), міжособистісних відносин (7%) та філософських роздумів (7%), що свідчить про те, що перераховані теми часто стають предметом обговорення у суспільстві та взяті на озброєння для вираження різних ситуацій та емоцій.

Помітно низьким рівнем уживаності вирізняються вирази на тему сфери споживання (6%), гендерних стереотипів (6%) та сучасних технологій (5%), вказуючи на те, що така тематика все ще знаходить своє місце у лінгвістичних висловленнях, хоча із меншою частотою порівняно з іншими темами.

Також було визначено основні та найпоширеніші способи модифікацій. Саме за тими видами перетворень стандартних прислів'їв нами було проаналізовано структурні аспекти антиприслів'їв. Деякі із прикладів представлені нижче.

«Politiker trinken selten Wein, denn im Wein liegt die Wahrheit» (Політики рідко п'ють вино, тому що у вині лежить правда). Цей вираз походить із відомого прислів'я «Im Wein liegt die Wahrheit». Тут ми спостерігаємо розширення прислів'я, де саме оригінальна частина прислів'я використовується як підрядне речення. Цікавим у цьому прикладі є те, що комічний ефект такого антиприслів'я створюється за рахунок того, що оригінальне прислів'я поміщається у певний контекст, а саме: у сатиричні реалії політичного життя. Створюється момент очікування, нам повідомляється факт того, що політики рідко споживають вино, але власне оригінальне прислів'я стає саме тією саркастичною кульмінацією, що влучно підкреслює той факт, що політики і правда – це несумісні речі.

Наступний приклад також належить до сфери освіти: «Was ich nicht weiß, muss ich abschreiben» та утворений у результаті видозміни оригінального прислів'я «Was ich nicht weiß, macht mich nicht heiß». Тут ми спостерігаємо, що в

антиприслів'ї використана лише перша частина від оригінального прислів'я «Was ich nicht weiß...», що вказує на утворення антиприслів'я шляхом заміни другої частини прислів'я. Розглянемо більш детально семантичну частину антиприслів'я. В оригінальній версії основне значення прислів'я полягає в тому, якщо я чогось не знаю, так спокійніше, але за рахунок додавання другої частини «...muss ich abschreiben» в антиприслів'ї відбувається зміна значення в іронічному контексті, оскільки тепер смисл виразу полягає в тому, що, якщо я чогось не знаю, маю списати. Таке антиприслів'я розраховано на аудиторію школярів і студентів, адже ці ситуації доволі типові у навчальних буднях учнів.

Ґрунтовний аналіз показав, що трансформація прислів'їв через розширення їхнього значення надає нового контексту та глибшого розуміння вже відомим виразам, а заміна частин прислів'їв, у свою чергу, відкриває простір для творчого підходу та вираження нових ідей чи поглядів через вже встановлені структури.

У результаті аналізу конкретних виразів антиприслів'їв було встановлено, що антиприслів'я надають велику палітру глибоких філософських, моральних та етичних концепцій, що розкривають сучасні культурні тенденції, цінності та переконання різноманітних соціальних угруповань.

Список використаних джерел

1. Boronkai Dora, Anna Tóthné Litovkina. Appreciation of humor in Anglo-American antiproverbs. In: C. Földes (Hrsg.): *Phraseologie disziplinär und in interdisziplinär*. Tübingen : Gunter Narr, 2009. S. 671–682.

2. Hrisztova-Gotthard, Hrisztalina. „Neue Besen kehren gut, aber die alten kennen die Ecken“: Zum Stellenwert der Sprichwörter und Antisprichwörter im DaF-Unterricht. *Focus on German Studies*, 2006. S. 115–128.

3. Litovkina T. Anti-proverbs. M. (Hrsg.): *Introduction to Paremiology. A Comprehensive Guide to Proverb Studies*. Berlin : De Gruyter, 2015. S. 326–352.

4. Mieder Wolfgang. „Man soll den Tag nicht vor dem Abend loben“- vom Sprichwort über Schillers geflügeltes Wort zum Antisprichwort. *Germanica Wratislaviensia*, 2010. S. 181–202.

USE OF NEOLOGISMS IN COMPUTER-MEDIATED COMMUNICATION

Єва Крикун, учениця 11 класу

***Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»***

Any language is a dynamic system, which constantly develops, transforms and changes. The processes in social, cultural, scientific and political life, the contemporary level of technology development and intercultural communication implies constant language evolution.

This study focuses on computer-mediated communication (CMC) to see how neologisms formed in social networking online have deviated from Standard English. The social networking sites have many users who connect via computers or

smartphones. People are able to communicate, share information, buy and sell products while miles away from each other because technological advancements have made it possible. Through these interactions online, languages being used have been greatly affected and particularly, this has greatly led to English vocabulary expansion.

The language of social media differs from standard English due to people's habits to shorten, clip, abbreviate or combine words, give different meaning to existing words, create words to represent things that are new or create new words to make their communication easier. Therefore, there is the need to look at English language in relation to social media and the neologisms created for communication purposes.

After the literature review, this study found it necessary for research to be done in connection with the language of CMC narrowing the focus to social media neologisms.

The object of the research is computer-mediated communication (CMC).

The subject of the research is neologisms formed in social networking online.

The purpose of the research is to identify the English neologisms that are used to communicate in the social networking platforms (Twitter, Facebook).

In accordance with the purpose the following **tasks** are stated and solved:

- to examine the theoretical background of study of neologisms in CMC;
- to determine how CMC neologisms deviate from the Standard English;
- to examine factors that influence the production and usage of neologisms in CMC.

The actuality: in today's world, online communication more often prevails than offline. This became especially true in Ukraine, after the full-scale invasion of the aggressor country, which contributed to the prevalence of online communication between Ukrainians. English Network Language as the very source of performance of new words becomes an important part of CMC, as English learners should master. Through the Internet, language changes so quickly that if a network user does not follow new appearances, it will create difficulties for his or her understanding of online information. Words that never existed a decade ago are now affecting people like never before through online interactions that require people to come up with words to refer to new or changed things.

This research has identified new means of communication and expression other than words, use of emoticons and emojis is very popular in social media. A study should be carried out on the use of emoticons and emojis as a form of expression and communication in social media in the future.

Conclusion. Social media uses language that is unique to the social networking sites and different from the Standard English. Through understanding the concept of social media, the language used in one social networking site can influence the language of other social sites depending on the interrelatedness of these sites. The present research looked into English word-forming processes, establishing those social media neologisms, just like Standard English words undergo the same processes: derivation, compounding, semantic transfer, abbreviations and acronyms to produce new neologisms that are used for communication in social media.

The main interest of this study was looking into the use of English neologisms in CMC. Human beings have become heavily reliant on technology and what it has to

offer. Technology has made it easy for people to communicate, and has greatly affected the language through social networking sites. Neologisms play a significant role in language change. This is in view of the fact that as new words are created in the language, there is a change in the vocabulary as new words are introduced and old words may acquire new senses. Neologisms can also lead to language modernization in the sense that it makes it possible for speakers to express the new technological and scientific developments in the society.

The study was able to demonstrate how social media neologisms are produced through different word formation processes for the purpose of communication amongst the online users. A linguistic description approach analysed deviation of social media neologisms from the usage of Standard English. The deviation is associated with the need for human beings to manipulate language in order to ease communication. This is evident in levels such as phonology seen through elision. The findings were further demonstrated using examples.

The study observed factors that contribute to the production and usage of social media neologisms: quick transfer of information, avoidance of grammar and spelling conventions, ease of understanding and creativity influence the production of neologisms in CMC. Neologisms in social networking platforms used every day for communication affect the language used generally offline and online, therefore they contribute greatly to the evolution of language.

Список використаних джерел

1. Єфімов Л.П., Ясінецька О.А. Стилiстика англiйської мови i дискурсивний аналіз. Навчально-методичний посiбник. Вiнниця: НОВА КНИГА, 2004. 240 с.
2. Algeo J. Fifty Years among the New Words: A Dictionary of Neologisms. Oxford University Press. 1991.
3. Ayto J. A Century of New Words. Oxford University Press. 2006.
4. Barnhart Dictionary Companion. Hyde Park. NY. : Lexic House. 1982.
5. Bauer L. English word-formation. Cambridge : Cambridge University Press, 1984.
6. Blumler J. G., Katz E. The uses of mass communication: Current perspectives on gratifications research. Beverly Hills, CA : Sage. 1974.
7. Busman, H. Dictionary of language and linguistics. London: Routledge, 1996.
8. Cook G. Discourse OUP Oxford, 1989. 165 p.
9. Crystal D. Language and Internet. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
10. Dominic R. J. The dynamics of mass communication: Media in transition. New York, 2011.
11. Gontasavora J. Neologism in modern English: Study of word-formation. Unpublished thesis Navva, 2013.
12. Hudson, R. A. Sociolinguistics. USA: Cambridge university press, 1989.
13. Katamba F. Morphology. London: Macmillan Press Ltd., 1993.

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ОСОБЛИВОСТІ ПАТЕНТІВ

Тетяна Макогон, магістрантка

*Науковий керівник: Наталя Кудрявцева, д. філол. н., проф.,
професор кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Дослідження перекладацьких особливостей патентів є вкрай актуальною темою в контексті зростаючої міжнародної торгівлі, інноваційного розвитку та захисту інтелектуальної власності. Патентна документація відіграє ключову роль у захисті новаторських розробок і технічних винаходів. Розуміння мовностилістичних особливостей цих документів і вміння ефективно їх перекладати стає надзвичайно важливим для забезпечення правової відповідності, захисту інтелектуальної власності та підтримки інноваційного середовища. Отже, розгляд цієї теми не лише сприяє покращенню якості перекладу патентних документів, але й відіграє важливу роль у розвитку науково-технічного прогресу та міжнародного співробітництва.

Мета статті – визначити специфіку мови та стилю, що характерні для патентних документів, висвітлити важливі аспекти та труднощі перекладу таких текстів, проаналізувати лексико-граматичні особливості патентів, ідентифікувати термінологічні труднощі та граматичні виклики, які виникають під час їх перекладу.

Патент характеризується особливою формою викладу в англійській та українській мовах. Він складається з титульної частини, попереднього опису, повного опису винаходу, патентної формули, засвідчення тексту заявки автором винаходу, зазначення патентного повіреного та ілюстративної частини [1]. Інформація, що міститься в описах винаходів, більш докладна, ніж в інших видах науково-технічних публікацій.

Першою законодавчо закріпленою патентною системою зазвичай вважається Венеціанський патентний статут 1474 року. У Венеції почали систематично видавати патенти з 1474 року після видачі указу, який вимагав, щоб нові винаходи були повідомлені республіці для отримання правового захисту від потенційних порушників. Поширення патентних систем в інших країнах було наслідком того, що коли венеціанці емігрували, вони шукали подібний патентний захист у своїх нових домівках.

Протягом обмеженого періоду часу, який зазвичай становить двадцять років, патент дає його власнику право забороняти іншим особам виготовляти, використовувати, продавати та імпортувати винахід.

За останні роки патентна діяльність вибухнула майже в усіх галузях техніки, і дослідники припускають, що в патентних документах можна знайти 90-95% усіх винаходів світу. Інновації вважаються основною динамікою конкуренції, економічного прогресу та створення робочих місць. Реєстрація інновацій та розробка бізнес-стратегії, заснована на патентах, відіграє ключову роль. У сучасному IT-бізнесі патенти набувають ще більшого значення для досягнення успіху.

Основними універсальними особливостями мови патентів є такі: часте використання штампів і кліше, наявність синонімів, використання канцеляризмів і граматичних конструкцій від першої особи [2].

Схарактеризуємо переклад патентної документації на граматичному та лексичному рівнях. Граматична структура англомовних патентів підпорядкована правилам офіційного стилю та вимогам до науково-технічних документів, що призводить до використання пасивних конструкцій для акцентування уваги на винаході. Речення мають логічну послідовність, що дозволяє систематично подати інформацію про винахід, від загального до конкретних деталей. Окрема увага приділяється правильному використанню розділових знаків та уникненню лексичних повторів для забезпечення зрозумілості та однозначності тексту.

Під час перекладу патентних документів застосовуються різні методи та стратегії, включаючи точний переклад, адаптацію та заміну технічних термінів еквівалентними за значенням. Для забезпечення відповідності культурним нормам та очікуванням, а також для збереження технічного та юридичного змісту документу, часто використовується «дзеркальний переклад».

Отже, переклад патентної документації є складним процесом, який потребує глибокого розуміння технічних, юридичних та культурних аспектів. Тому перекладач повинен мати не лише мовні навички, але й бути компетентним для забезпечення адекватності та точності перекладу.

Список використаних джерел

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури: граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2018. 534 с.

2. Шелемеха В., Подвойська О. Патент як вид тексту: мовностилістичний та перекладацький аналіз. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип. 36. Т. 3. 2021. С. 157–162.

ОСОБЛИВОСТІ ХУДОЖНЬОЇ ПРИРОДИ ПОВІСТІ ЕДГАРА ПО «ПАДІННЯ ДОМУ АШЕРІВ»

***Вікторія Малишенко, студентка 2 курсу
Науковий керівник: Тетяна Михальченко, старший викладач
кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет***

У першій половині XIX століття романтизм, набираючи силу, шукав у літературних напрямках минулих епох ресурси для своїх художніх новацій. У полі зору романтиків опинилися здобутки барокової літератури, а також готичний роман, який визрів у надрах бароко, і знайшов яскраве втілення в англомовній літературі кінця XVIII – початку XIX століть. Американські романтики, які стояли у витоків національної літератури США, наслідували художні досягнення своїх європейських колег і, творчо переробляючи їх, включали до своїх творів.

Не стояв осторонь і один з найвідоміших американських романтиків, засновник жанру детективної новели Едгар Аллан По. Його естетичні погляди сформувалися під впливом європейського романтизму (Дж. Г. Байрон, Ф.Р. де Шатобріан, П.Б. Шеллі). Цікавий матеріал для вивчення становлять твори, у яких письменник експериментує з поетикою готичного роману.

Метою цієї розвідки є дослідження художньої природи повісті Е. По «Падіння дому Ашерів» на сюжетному, просторовому та образному рівнях, що дозволить краще зрозуміти витoki літературних новацій одного з яскравих представників американського романтизму.

Повість «Падіння дому Ашерів» була написана в 1839 році, у період творчих пошуків та експериментів письменника. Фабула повісті повторює основні сюжетні лінії готичного роману. Сюжет будується навколо таємниці, пов'язаної із родовим прокляттям, що висить над Ашерами. Родина занепадає, не дає побічних гілок. Оповідачем і свідком загибелі її останніх членів є друг Родеріка Ашера, який був запрошений до маєтку, щоб допомогти своєму другу справитися з хворобою. Автор вдається до прийому нагнітання жахів і зберігає «філософію незмінної долі» (*те, що має статися, станеться, всі зусилля марні*) [4], що є невід'ємною складовою естетики готичного роману. Але жанр новели, або короткого оповідання, у якому працює Е. По, не дозволяє розгорнути цілу низку таємничих подій як засіб посилення страху. До речі, саме ці риси вважалися недоліками готичного роману, який у першій половині ХІХ століття втратив свою популярність у європейській літературі, і навіть, став об'єктом пародіювання (Дж. Остін «Нортенгерське абатство») через «неймовірно розтягнуту експозицію, слабку розробку характерів, сюжетну млявість та недостатню внутрішню напругу» [2]. Е. По обходить прийом нанизування залякувальних ситуацій, посилюючи ефект страху двоїстістю сприйняття подій. Він включає до оповіді вірш Родеріка «Палац з привидами», який віщує загибель і є прямим посиланням на маєток Ашерів, а також цитати з лицарського роману, який читає оповідач своєму другу в останню ніч, у якому йдеться про поєдинок з драконом. Гуркіт обладунків лицаря, скрегіт пазурів дракона – подібні звуки чують герої у віддалених приміщеннях маєтку. Таким чином, межа між фізичним і ментальним, між матерією і духом, річчю і словом перестає бути непроникливою [4], саме завдяки такому прийому автор досягає ефекту посилення страху.

Художній простір повісті створений за всіма правилами готичної естетики. Це старовинний маєток, який занурює читача у стихію розпаду: *похмурі стіни; порожні, схожі на очниці, вікна; рідкісні, білі стовбури гнилих дерев; зловісне чорне озеро* [3, с. 48–49] (тут і далі переклад наш – В.М.). Далі автор розгортає готичний топос усередину: *похмурі гобелени на стінах; розвішана зброя і фантасмагоричні лати; маленький, сирий склеп... прямо під тією частиною будівлі, де знаходилася моя спальня* [3, с. 60]. Письменник використовує мотив замкнутості просторового розгортання, щоб надати простору невизначеності, заплутаності, варіативності, небезпеки. Але він відмовляється від участі видимих надприродних сутностей (привидів, відьом), які часто фігурують у готичних романах. Поштовх до розвитку сюжету надає страшна родова таємниця, яка

губить усіх членів сім'ї. Смерть сестри Родеріка і бажання залишити її на деякий час у склепі пояснюється рідкісною каталептичною хворобою: брат боїться захоронити її живою. І тут теж ми спостерігаємо прийом двоїстості сприйняття: її воскресіння може пояснюватися саме цією причиною, а не якимось надприродним перетворенням. Навіть фінальна сцена повісті – апокаліптичне руйнування дому Ашерів під час грози – викликає почуття невпевненості у читача: це є результатом *того електричного явища, яке породили огидні, гнільні міазми озера* [3, с. 62] чи виконанням родового прокляття.

На образному рівні автор використовує романтичну естетику, герої повісті більш повнокровні, ніж персонажі готичного роману. Зовні Родерік Ашер є типовим романтичним героєм, він нагадує героїв Байрона, особистість якого мала великий вплив на Е. По: *воскова блідість; величезні, ясні, якісь незвично сьайні очі; витончений ніс... з широко вирізаними ніздрями; добре виліплене підборіддя* [3, с. 51–52]. Персонаж належить до старовинного згасаючого аристократичного роду, схильний до усамітнення, до замкнутого життя, до самоізоляції. Родерік Ашер освічений, талановитий, але він дивно відчуває світ навколо себе. Він читає містичні та метафізичні трактати (Н. Маккіавеллі, Е. Сведенборга, Н. Еймеріха), його музика, картини, вірші незрозумілі оточенню. Йому притаманний глибокий індивідуалізм на межі егоцентризму та загострена чуттєвість. Це тип особистості, яку оспівували представники романтизму, на що натякає навіть епіграф твору, взятий з вірша П.Ж. Беранже «Le refus»: *Душа поета – як струна / Торкни її – вона рокоче* (переклад І. Світличного). Але Е. По, акцентуючи увагу на внутрішньому стані героя, розробляє *внутрішній* простір – простір свідомості персонажа. Родерік замкнувся в стінах свого маєтку (готичного топосу), як у полоні, але цей полон є добровільним. Так реалізовується одна з основних ідей жанру готичного роману – відчуження людини від світу. Обмежений готичний простір зумовлює зміну психічного стану персонажа. Герой сам говорить про свій душевний розлад як хворобу, коли просить друга прийти. Оповідач виказує припущення, що сам маєток сотні років чинив вплив на його мешканців, тому що сам відчув пригніченість і розбурхану уяву, коли прибув туди. З часом оповідач спостерігає зміну настрою і погіршення стану свого друга: *його звичні заняття виявилися занедбаними або забутими. Він метався з кімнати в кімнату – квапливо, нерівним кроком. Блідість його набула ще більш моторошного відтінку, блиск в його очах зовсім згас* [3, с. 60–61]. На думку вчених [4], перевага у зображенні патологічних аспектів душевного життя персонажів може бути визначена як *готичний психологізм*. «Тут ми маємо справу з проявами особливої готичної психології: герой потрапляє в полон своєї особистої свідомості, він змушений рефлексувати, будучи обмеженим у просторі, він опиняється на рівні зміненого стану психіки, зумовленого різними обставинами готичного топосу» [1, с. 43]. Е. По розкриває саме такий тип свідомості.

Висновки. Дослідження показало, що в повісті «Падіння дому Ашерів» на сюжетному, просторовому та образному рівнях присутні елементи поетики готичного роману, такі як: сюжетний каркас готичного роману, готичний топос та тип готичної свідомості. Балансуючи між готикою і романтизмом, Е. По

створює свою естетику *незвичайного*, де стають можливими як прояви реального світу, так і відлуння світу фантастичного. Таке змішування різних естетичних вимірів пізніше приведе Е. По до створення детективного жанру, де пануватиме раціональне тлумачення і логічне роз'яснення загадкових та незрозумілих подій.

Список використаних джерел

1. Методичні матеріали до вивчення курсу «Історія зарубіжної літератури початку XIX століття». Ч. V «Література романтизму та реалізму» / Уклад. В.І. Фесенко. Київ: КНЛУ, 2009.

2. Lévy M. Le roman «gothique» anglais 1764 – 1824. Paris: Albin Michel, 2015. 778 p.

3. По Е.А. Тайна Мари Роже. Детективные и мистические рассказы. Киев: Мистецтво, 1995.

4. Todorov T. Introduction à la littérature fantastique. URL: <https://www.babelio.com/livres/Todorov-Introduction-a-la-litterature-fantastique/2074/extraits>

LINGUISTIC PECULIARITIES OF ENGLISH-SPEAKING COMICS

Астхік Мкртчян, студентка 4 курсу

*Науковий керівник: Анна Томіліна, к. пед. н.,
доцент кафедри англійської філології*

Криворізький державний педагогічний університет

In the modern world comics are considered to be an essential part of pop culture as their linguistic and stylistic features reflect the essence of English-speaking countries. The research of the linguistic and cognitive characteristics of English creolized texts based on comics has revealed important aspects of their structure. Undoubtedly, the most significant and challenging elements of creating comics are: combination of words and images; organization of texts into sequential blocks, graphically separated from each other.

Although the use of words and pictures together is not a unique characteristic of comics though, the way linguistic and visual elements interact with each other should unquestionably be defined as a unique characteristic [3].

The combination of any symbolic system (such as pictures, images, drawings or music) with the symbolic system of written, spoken, or printed language forms a semiotic association known as a multimodal text. The process of creolization and the complex integration of multiple semiotic systems lead to the emergence of multimodal texts. Coherence in multimodal texts is achieved through the integration of visual and verbal aspects. This combination provides the reader with a comprehensive understanding of the characters and events within the text. Graphic and verbal components are perceived in an inseparable connection, rather than as separate elements. Both verbal and non-verbal components imply mutually important information that cannot be ignored. The visual aspect is an integral part of

multimodality. However, for creating a cohesive and comprehensive image, the visual element must be combined with verbal means within the text. Neither the visual nor the verbal components can exist separately since they are not self-sufficient and must complement each other, thereby creating the overall and logical content of comic texts.

Textual components, both visual and structural, play a crucial role in conveying the structural and semantic features of the text. Quotation marks, capital letters, and italics are the most commonly used graphical components. These are tools that imply additional information within the text, as the reader can quickly understand the author's intention in coding the message through a specific graphical marker. A common practice in English-language comics is to draw attention to and emphasize certain words or excerpts using a different font, colour or style. Since font is an external layer of verbal communication in a particular expression, it suggests a linguistic value in the text.

Bold font is one of the paralinguistic techniques frequently used in comics; it highlights specific textual elements and draws the reader's attention to them. There are numerous non-verbal means of «graphic play», which are a part of the multimodality of the text. These include both the graphic element itself and its placement, line spacing, font, colour, underlining, sharpness, transparency, etc. [2].

Additionally, paragraphical means may also include currency and physical symbols, mathematical symbols, punctuation marks and symbols from other alphabets. The spectrum of paralinguistic tools is quite vast, and each serves various unique purposes, making them all important components of the text. The paralinguistic components of visual-graphic text can be divided into four groups:

- text segmentation and graphic elements (includes text positioning on the page, line spacing, page orientation, text alignment (horizontal, vertical, diagonal, situational (or arbitrary), text width, underlining, correction, insertion, highlighting, strikethrough, intentional integration of text elements without spacing). This also includes variations in colours and fonts (capital letters, italics, bold, use of multiple font sizes and sets);

- non-illustrative and non-typographic textual elements (includes punctuation marks (comma, period, question mark, exclamation mark, dash, colon, quotation marks, parentheses (square, round), apostrophe, diacritical marks (accent mark, tilde, macron, grave accent, acute accent, circumflex, etc.), printing marks, numbers, abbreviations (verbal and non-verbal elements) and mathematical symbols);

- iconic linguistic elements (includes illustrations of various genres and types (landscape, still life, painting, drawing, sketch or computer programs), comics, cartoons, pictograms (abstract, logo, emblem), photographs, maps, emojis;

- other non-verbal means (tables, graphs, diagrams, charts (circular, bar)) [1].

Linguistic means of English-language comics operate on four levels: phonetic, lexical, syntactic, and textual.

The phonetic level conveys sounds through specific graphics, for example, to represent the sound of an explosion *BOOM!* or laughter *HAHAHAHAHA*. The variability of onomatopoeia in comics is expressed through the diversity of its functions. A simple manifestation of onomatopoeia is sound reproduction, where animal cries, machine sounds, mechanisms, gunshots, and other noises are added to the

text using phonetic language tools. The example of onomatopoeia used in Marvel comics is presented in Fig. 1.

Figure 1. Dc Marvel Comics Batman & Spiderman

The lexical level is characterized by the correct selection of words, their combinations, the overall style of expression, and the use of figurative language, such as «*Who the hell are you?*», «*You suck, Haemosu*», and so on. In fragments of English-language comics, emotionally expressive vocabulary acquires additional shades that are absent in these words considered outside of context. This is explained by the fact that in comic texts, the emotionally expressive colouring of words influences their meaning, as the overall mood holds great significance. Lexemes that evoke certain associations (positive or negative) are preferred in text bubbles and narrative blocks.

The syntactic level of an English-language comic encompasses various types of sentences: simple, compound, and complex ones. Non-clausal sentences, which convey various sounds, such as «*BAM!*», «*WHAM!*», «*WHEW*», «*AHHH!*», and «*NOOOOO!*» are often used in English-language comics to emphasize the sonic characteristics of characters. Simple and compound sentences predominate in the syntactic structure of English-language comics. Such syntactic constructions, on the one hand, convey a complete thought of the author or character within the textual space, and on the other hand, they meet the requirements of comics for concise and brief message delivery.

Marvel comics use a wide range of linguistic and stylistic devices also for comedic effect, both in character dialogue and in visual elements. In this context, the use of epithets, metaphors, hyperbole, litotes, wordplay, allegories and surprise is intended to expand the semantic possibilities of words and contribute to the creation of a comedic tone.

A particularly interesting and noteworthy linguistic strategy is the technique of «breaking the fourth wall», which consists in deliberately breaking the boundaries between the literary work and the audience by having the characters recognise their role in the artistic construction or directly address the audience (Fig. 2).

Figure 2. Cable & Deadpool #28

This technique is used for a variety of purposes, such as meta-commentary, comedic effect, or establishing a closer connection between characters and readers. Thus, the use of these linguistic and stylistic strategies in Marvel comics contributes to their comedic nature and creates additional interaction between comic creators and consumers, which provides an engaging and entertaining experience.

Summing it up, the construction of comics, panels, frames, and linguistic elements play a key role, which, through their combination, help convey complex messages and create opportunities for being decoded and interpreted by readers. The structure of comics allows creators to manage content effectively, as it enables them to change accents, tempo and design. Details in comics are considered an important factor for effective message delivery, making comics complex multimedia communication tools.

Список використаних джерел

1. Grad N. Ya. Modern multimodal studio: modal linguistics and multimodal stylistics. *Odessa Linguistic Journal*. 2014. P. 49–51.
2. Makaruk L. Synthesis of verbal and non-verbal devices in English communication. *Current Issues of Foreign Philology*. 2005. Issue 2. P. 138–142.
3. Saraceni M. The language of comics. London : Routledge, 2003. 110 p.

ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ПОВІСТІ «КРАЇНА МУМІ-ТРОЛІВ: ЗИМА-ЧАРІВНИЦЯ» ТУВЕ ЯНССОН

*Марія Мунтян, студентка 3 курсу
Науковий керівник: Марина Варданян, д. філол. н., проф.,
професор кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Оригінальна та перекладна література для дітей відіграє важливу роль у розвитку та вихованні нового покоління, а завдяки багатству казок, пригод та фантазій не лише розважає, але й знайомить дітей із різними культурами, сприяє емпатії та розвитку мовних навичок. Вона розрахована на різні вікові категорії дітей і підлітків, тому охоплює широкий спектр жанрів – від малої прози, віршів до драматургії, байок, ігрового фольклору [1, с. 15]. Дослідження перекладної літератури для дітей є актуальним завданням сучасного освітнього простору, тож у цій статті ми аналізуємо фантастичну казку-повість Туве Янссон «Країна Мумі-тролів: Зима-чарівниця».

Туве Янссон – фінська художниця, письменниця та ілюстраторка ХХ століття. Вона відома завдяки творам про фантастичних істот мумі-тролів, яким присвячений цикл повістей з однойменною назвою. Власне казка-повість про мумі-тролів «Зима-чарівниця» була написана у 1957 році. Переклад українською зі шведської здійснений Наталією Іванчук. У 2005 році переклади віршів до казкової повісті виконала Мар'яна Савка, письменниця, перекладачка,

головна редакторка «Видавництва Старого Лева». У цьому виданні міститься коротка інформація про авторку, а також зазначені перекладачі. Переклад здійснено за сприяння *Finnish Literature Information Centre*, через підрядника [2]. Загалом перекладачі використали стратегію доместикації, де це можливо, щоб наблизити твір до українського читача.

Казка-повість «Зима-чарівниця» розрахована на підлітків. У ній розкриваються доволі складні філософські теми. Ця повість може бути цікавою і дорослому читачу, бо з віком відкриваються цікаві деталі.

Назва казкової повісті «Країна Мумі-тролів: Зима-чарівниця» була адаптована. В оригіналі вона звучить як *Trollvinter*. Узагалі, ця назва є шведським словом, яке буквально перекладається як «зима тролів». Цю лексему іноді використовують для опису холодної та сніжної зими з суворими погодними умовами. Слово *troll* зазвичай стосується не міфологічних істот, а таємничої та негостинної зимової погоди. Також його можна використовувати поетично для опису темного та важкого періоду. Оригінальна назва відповідає сюжету, бо головні герої повісті перебувають в умовах суворої зими. Українською назва звучить як *зима-чарівниця*, що значно відрізняється від оригінальної, бо несе в собі позитивну конотацію та очікування дива, але при цьому вона теж співвідноситься з сюжетом, бо у самій повісті маленький мумі-троль вчиться любити зиму та бачити в ній щось чарівне.

У головному сюжеті мумі-троль прокидається взимку, коли вся його сім'я та друзі сплять. Він знайомиться з Вітрогонкою, яка вчить його жити взимку. Чарівна крижана пані заморожує все навколо, тому жителі ховаються у купальні. Узимку до них приходять замерзлі істоти, яким мумі-троль допомагає, віддаючи їм запаси варення. Мумі-троль не любить зиму, але знаходить у ній щось чарівне. Протягом повісті мумі-троль стикається з різними проблемами та вчиться їх долати.

Персонажі твору є прототипами реальних людей, які оточували авторку, наприклад, її мати Сігне Гаммарштен стала прототипом мумі-мами, яка дуже любила своїх дітей та фантазера чоловіка, а її батько Віктор Янссон, відповідно, став прототипом мумі-тата, який був талановитим, але невизнаним генієм. Журналіст Атос Віртанен, з яким у Туве Янссон були стосунки, став прототипом персонажу Нюхмурмика. Режисерка Вівіка Бандлер та сама Туве стали прототипами персонажів Чупслі та Тряслі. Художниця Туулікке, яка стала останнім коханням Туве, – прототип персонажа Вітрогонки. Сама Туве Янссон є втіленням мумі-троля, крихітки Мю та Чупслі.

Казкова повість «Зима-чарівниця» має багату мову. Тут вжито різноманітну лексику, що створює чарівну атмосферу зими. Повість містить багато дитячих віршів і пісень про зиму та мрії героїв, а також велику кількість діалогів. Авторка вміло використовує діалоги, щоб розкрити характери персонажів та їхні стосунки. У той же час, Туве Янссон додавала власні примітки до тексту, ніби сама спілкувалася з читачем. Часто використовуються у тексті димінутиви (*білченя, мишки, кашлатоброве звірятко* тощо) та гіперболи (*велика холоднеча*). Крім того, авторка вживає вигадану мову, яку ніхто у творі не розумів. Важливо зазначити, що Туве Янссон сама робила ілюстрації для своїх

творів. В оригіналі та перекладі вони відповідають тексту і зустрічаються доволі часто, але рівномірно з текстом.

Отже, перекладна дитяча література представлена широким спектром жанрів та має значний вплив на дітей, вона знайомить їх із культурами інших народів, розширює їхній кругозір, розвиває уяву та творчі здібності, допомагає краще зрозуміти світ навколо себе.

«Країна Мумі-тролів: Зима-чарівниця» Туве Янссон – це фантастична казка-повість, яка пропонує читачеві глибокі роздуми про пристосування до нових обставин, пошук сенсу життя та особистісний розвиток. Авторка використовує різноманітні стилістичні прийоми та особисті враження, створюючи живі образи персонажів. Книга не лише розважає авторською фантазією, але й пропонує глибокі роздуми про людину та її відносини зі світом.

Список використаних джерел

1. Варданян Марина. Дитяча література. Кривий Ріг, 2018.
2. Туве Янссон. Країна Мумі-тролів: Зима-чарівниця. Львів: Видавництво Старого Лева, 2023.

PECULIARITIES OF GENDER ASPECT IMPLEMENTED IN FILM DISCOURSE (THROUGH THE EXAMPLE OF “BARBIE” FILM)

*Наталія Нестеренко, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Марина Малоіван, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри англійської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

The process of defining the “gender aspect” in English-language cinema includes analysis of the roles of characters, stereotypes and how they interact in film discourse. Some aspects include the portrayal of women and men, the distribution of roles by gender and attitudes in terms of gender identity. Gender themes in English-language cinema have become the subject of increasing interest. Films increasingly explore the diversity of gender roles, express socio-cultural issues, and contribute to discussions of gender equality. An important element is the depiction of strong female characters and the breaking of stereotypes in relationships between men and women. Some films focus on female protagonists who go beyond traditional stereotypes, emphasizing their strength, independence and autonomy.

According to the Ukrainian scholar T. Marcheniuka, who focuses on gender studies, the status of women has significantly changed over the past century. What we now perceive as given, to be more precise, the opportunity to study at university, the right to inheritance, voting rights, employment in the labour market, reproductive planning, and so on – was fought for over many years in various countries around the world. Recently, there has been an increasing focus on gender issues in the English-language cinema world, including the topic of women’s place in society, their self-expression, and the fight for gender equality [2].

Language is also the sphere where the gender and gender roles are revealed. Mastering the language, its speakers assimilate a certain worldview, perceive the environment through the “imposed” structures of language and internalize a worldview embodied in language. Language is a rather conservative system, reflecting primarily archaic phenomena as if preserving them. In a way, it also reflects societal stereotypical perceptions, including gender stereotypes [1].

If the linguistic worldview is the fixed linguistic signs manifested in forms of linguistic activity (texts, discourses), then gender markers are essential manifestations of understanding the world through the prism of male and female consciousness, revealing the peculiarities of nominative and communicative activities of men and women, determined by the gender specificity of linguistic activity and linguistic behaviour [3].

Gender is implemented in cinema through several methods. One of the most common ways gender implementation in cinema is through the representation of women and men on screen. Women can be portrayed in traditional gender roles such as mother, wife or homemaker. They can also be depicted in non-traditional gender roles such as a soldier, a police officer or a politician. Gender can also be implemented in cinema through plotlines and character development. For example, if the plot of a film focuses on a man bringing bacon into the family, it may be interpreted as reinforcing traditional gender roles. However, if the plot of a film focuses on a woman making a living on her own, it may be interpreted as challenging traditional gender roles.

Gender can also be implemented in cinema through themes and ideas. For instance, a film that addresses gender equality issues may challenge traditional gender roles. Gender implementation in cinema can have a significant impact on society. Films can shape people’s perceptions of what it means to be a man or a woman. They can inspire people to fight for gender equality.

The gender aspect can be vividly demonstrated through the plot and characters’ lines in “Barbie” movie (2023). So, Barbie repeats “*I’m not Adventure Barbie, I’m Stereotypical Barbie!*” – indicating that she adheres to certain rules and gender roles imposed on her based on her appearance and gender. She must always be cheerful, well-groomed, friendly, a talented doll in the hands of a girl who does not play with her. She lives in Barbie Land, a utopian matriarchal society where all women (who are different variations of the iconic Barbie doll) are confident, self-sufficient, and successful. Barbies hold all important positions: doctors, lawyers, and politicians, they win all Nobel Prizes, sit in the Supreme Court, and occupy the presidential seat. “*Barbie is a doctor, and a lawyer, and so much more than that.*” – Barbie.

“*Basically, everything that men do in your world, women do in ours.*” – These are the very lines said by the main character of the film when she talks about Barbie Land, where women have equal rights and opportunities with men. This highlights the contrast between her world and the real world, where gender inequality exists.

At the same time, the male characters, so-called Kens, spend their days at the beach entertaining Barbie. They are just decorations, extras, created only to keep Barbie from feeling lonely. The main character Ken is only happy when he is with Barbie and his only job is to be at the beach and entertain Barbie: “*I’m just Ken and*

I'm enough. And I'm great at doing stuff."; "Yeah, because actually my job, it's just Beach." The main male character at the beginning of the film lacks his purpose and is not a fully realized personality, as his happiness and good mood depend entirely on the stereotypical Barbie. As the narrator points out in the film: "Barbie has a great day every day, but Ken only has a great day if Barbie looks at him."

In the real world, Barbie encounters a girl who criticizes Barbie. "You've been making women feel bad about themselves since you were invented." This is the very thing that the stereotypical doll hears in the real world. She learns how the Barbie doll creates unrealistic and harmful standards of beauty. This phrase also shows how Barbie confronts expectations imposed on her by society, the media, and other people. This is one of the key plot conflicts in the film, where Barbie begins to question her worth and stops being a doll in someone else's hands.

It can be concluded that Barbie undergoes a transformation from naivety and infantilism to a more realistic perception of the world and an active life position.

Consequently, the film "Barbie" can be considered as a provocative exploration of gender roles and stereotypes. It shows that even in a utopian feminist world where women hold all the highest positions, they can still feel oppressed by external expectations.

Список використаних джерел

1. Бабкіна І. В., Козіна В. І. Гендер, мовна картина світу, гендерні стереотипи у мові. *Інформаційний журнал*. 2019. С. 329–330. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/35942/1/t_27.09.13-329-330.pdf

(дата звернення: 01. 04. 2024)

2. Марценюк Т. О. Гендер для всіх. Виклик стереотипам. Київ: Основи, 2017. 254 с.

3. Сорокіна Л. Є. Гендерні студії: здобутки та перспективи досліджень. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. 2010. Вип. 8. С. 220–223.

ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНІВ У ТЕХНІЧНИХ ІНСТРУКЦІЯХ ПРИ ПЕРЕКЛАДІ З АНГЛІЙСЬКОЇ НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ

Юлія Нестор, магістрантка

**Науковий керівник: Наталя Кудрявцева, д. філол. н., професор кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет**

Постановка проблеми. Технічні інструкції є важливим джерелом інформації для користувачів технічних пристроїв і систем. Вони містять детальні відомості про правила експлуатації, технічні характеристики, особливості ремонту та обслуговування обладнання. Тому від якості перекладу технічних інструкцій залежить безпека, ефективність та довговічність експлуатації техніки.

Одним із найважливіших аспектів перекладу технічних інструкцій є відтворення термінології. Технічні терміни є специфічними для певної галузі

знань і мають чітко визначене значення. У зв'язку з цим перекладач технічних інструкцій повинен мати глибокі знання галузі, до якої належить обладнання, що описано в інструкції. Він також повинен бути знайомий з українською термінологією, яка використовується в цій галузі.

У галузі науково-технічної літератури сучасна мова відіграє визначальну роль у науковому спілкуванні. Вона є необхідним багатофункціональним компонентом загальноприйнятої літературної мови, виконуючи різноманітні завдання, включаючи загальні та специфічні функції. Однією з цих функцій є реалізація комунікативної взаємодії між фахівцями різних галузей. Це сприяє ефективному обміну інформацією та сприяє розвитку пізнавальної діяльності людини.

Мета роботи полягає в розкритті основних аспектів перекладу спеціалізованих технічних термінів у сфері побуту за допомогою аналізу текстів-інструкцій від компаній Braun та LG. Для досягнення цієї мети передбачено вирішення таких завдань: 1) уточнити поняття технічного терміна та розкрити особливості його перекладу; 2) визначити можливі труднощі при перекладі технічних термінів у текстах-інструкціях; 3) провести аналіз україномовного перекладу та виявити потенційні помилки; 4) запропонувати власний варіант перекладу українською мовою.

Виклад основного матеріалу. Науково-технічний переклад визнається ключовим елементом у процесі розповсюдження інформації на міжнародному рівні, що визначається як важливий для ефективного функціонування у сучасному суспільстві (Olohan, 2016). Під технічними текстами розуміється різноманітний спектр матеріалів, таких як специфікації, інструкції, технічні брошури, керівництва з експлуатації, проекти, статті, технічні умови, доповіді, патентна документація (Byrne, 2006). Технічний текст можна розглядати практично як довідник із використання інформації, що в ньому міститься. У сфері технічного перекладу важливою є не лише наявність фахових знань у перекладача, але й глибоке розуміння конкретної технічної галузі, що є необхідним для точного відтворення специфічних понять у технічних документах. У своїй роботі Т.В. Паршина [4] розглядає основні стратегії перекладу технічних термінів.

Загальнонаукові терміни – це терміни, що використовуються в різних галузях знань. Вони мають чітко визначене значення і часто міжнародні еквіваленти. У перекладі технічних інструкцій загальнонаукові терміни, як правило, перекладаються за допомогою прямого перекладу. Це означає, що перекладач використовує еквівалент терміна в мові перекладу. Так, термін «voltage» з англійської мови перекладається українською як «напруга».

Іншим способом перекладу загальнонаукових термінів є калькування, тобто утворення нового терміна шляхом дослівного перекладу складових частин оригінального терміна. Наприклад, англійський термін «algorithm» перекладається українською як «алгоритм». Це калька, оскільки український термін утворено шляхом дослівного перекладу складових частин англійського терміна: «algo» – «число» і «rithmus» – «ритм».

Під час перекладу технічних інструкцій доцільно використовувати прямий переклад або калькування для перекладу загальнонаукових термінів. Це пов'язано з тим, що ці терміни є добре відомими та зрозумілими для користувачів техніки. Однак за необхідності перекладач може використовувати описовий переклад. Цей спосіб перекладу може використовуватися до нових або маловідомих термінів. Наприклад, англійський термін «bandwidth» описово може перекладатися українською мовою як «ширина смуги пропускання».

Переклад науково-технічних текстів представляє собою область перекладацької діяльності, де успішне виконання високоякісного перекладу можливе лише шляхом залучення кваліфікованих фахівців. Ці фахівці повинні володіти глибоким розумінням термінології, високим рівнем володіння іноземною мовою та мати здатність чітко та виразно висловлювати свої думки, дотримуючись структури та стилю оригіналу [3, с. 51–52].

На лексичному рівні в інструкціях з експлуатації електроніки від компаній Braun та LG виявлено наявність термінів-акронімів, які залишилися неперекладеними. Перекладач у процесі роботи зіштовхується з абревіатурами, які слід адаптувати до української мови. У більшості випадків абревіатури залишаються без перекладу (наприклад, Playable DivX subtitle – відтворювані субтитри DivX, HDMI Connection – HDMI-підключення, USB device connection – підключення USB-пристроїв, DTS Re-Encode – DTS перекодування), що значно ускладнює розуміння. Причиною відсутності застосування перекладацьких трансформацій у цьому випадку може бути недостатня інформація у вихідному тексті, де не надається роз'яснень щодо абревіатур, або недостатня компетентність перекладача [2, с. 367].

На нашу думку, переклад абревіатур обов'язковий, але це може потребувати додаткового часу та передбачає вміння ретельно аналізувати інформацію. Прикладом такого підходу є інструкція з експлуатації від компанії LG (DVD RECORDER MODEL: DR775), де для перекладу абревіатур використовуються різноманітні методи, такі як калькування (наприклад, VBR support – підтримка змінного бітрейту), додавання (VR Mode – Режим VR (запис відео)), транскодування (CD – компакт-диск) та інші. На жаль, не всі альтернативи перекладу текстів-інструкцій з експлуатації електронних та електричних пристроїв, які ми розглянули, відповідають високим стандартам якості [6; 7]. Під час аналізу було виявлено ряд недоліків та недосконалостей у перекладі англійських термінів українською мовою:

- русизми («user settings» – «користувацькі налаштування»);
- другорядний переклад, особливо з російської мови, як у випадку «playable DivX subtitle» – «відтворювані субтитри DivX», що може свідчити про неуважне ставлення перекладача чи замовника;
- повна відсутність перекладу для окремих термінів, наприклад, «Soft Textile Protector» – «захисна тканинна обтяжка»;
- поганий або невдало підібраний переклад (наприклад, «maximum files/folder» – «максимальна кількість файлів у папці»), хоча аналогічна інструкція для іншої моделі пристрою вже містить відповідний переклад цього терміну («maximum files/folder» – «максимальна кількість файлів/папок»);

– загальний підхід при перекладі синонімічних англомовних термінів (наприклад, «product, apparatus, external source» – «пристрій», «outlet circuit, wall outlet» – «електрична розетка»), що може ускладнити розуміння тексту перекладу користувачем інструкцій;

– свавільне скорочення термінів (наприклад, «Blu-ray Storage Clear» – «очистка пам'яті Blu-ray», «Auto Power Off» – «автоматичне вимкнення», «COLOR TEMP» – «температура кольору»);

– проігнорована мінімальна лексична відмінність англомовних термінів (наприклад, два різних терміни «slightly lower video quality» / «low video quality» – перекладено однаково як «низька якість відео»);

– використання синонімів у межах однієї терміносистеми (наприклад, «bit rate» – «бітрейт», «швидкість передачі даних у бітах»).

Після ретельного аналізу запропонованого перекладу англомовних термінів було вирішено внести певні правки, використовуючи раніше вказані стратегії перекладу:

– «settings» – замість використання русизмів «установка» чи «настроювання», було обрано більш адекватний варіант «налаштування» (калькування);

– «playable DivX subtitle» – «відтворювані субтитри формату DivX», замість російськомовного перекладу «воспроизводимые субтитры DivX» (використання трансформацій калькування і транскодування);

– «soft textile protector» – «насадка для делікатних тканин», замість відсутності перекладу (використання описового перекладу).

Висновки та перспективи подальших досліджень. Під час аналізу перекладу технічних термінів відомих брендів побутової техніки, таких як Braun та LG, виявлено невирішені аспекти та вказано на можливості вдосконалення роботи перекладачів, лінгвістів та укладачів технічних словників. Виявлені недоліки в перекладі підкреслюють несформованість існуючої терміносистеми в цій галузі. Зазначений аналіз підтверджує, що вирішення проблем, пов'язаних із перекладом технічних термінів, потребує наполегливості та відповідальності перекладача, вибору належних перекладацьких трансформацій, уникнення перекладу з російської мови та уживання русизмів, а також відсіювання синонімічних варіантів перекладу термінів у межах однієї терміносистеми. Виокремлені недоліки, які були визначені у переліку, можуть стати корисними показниками для початківців у галузі технічного перекладу та студентів, які бажають поліпшити свої навички в роботі над перекладом технічних текстів. Ці показники надають можливість отримати більше розуміння та звертати більше уваги на деталі.

Список використаних джерел

1. Д'яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. Основи термінотворення: семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ : Вид. дім «KM Academia», 2000. 218 с.

2. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова книга, 2004. 576 с.

3. Циткіна Ф.О. Термінологія й переклад. Львів : ВЛІ, 2003. 187 с.
4. Клименко І.М. Перекладознавство: підручник. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ : Вища школа, 2002. 376 с.
5. Колесник О.В. Технічний переклад: підручник. Київ : Либідь, 2004. 320 с.
6. Крижанівська О.В. Загальні проблеми перекладознавства: підручник. Київ : Вища школа, 2003. 320 с.
7. Стефанюк О.І. Перекладознавство. Київ : Знання, 2005. 376 с.
8. Braun instruction manuals. URL: <https://www.braunhousehold.com/en/manuals> (дата звернення: 04.10.2020).
9. LG Manuals & Documents. URL: <https://www.lg.com/us/support/manuals-documents> (дата звернення: 04.10.2020).

VERBALIZATION OF NOTION OF UKRAINE IN MASS MEDIA

*Дар'я Перепічаєва, студентка 3 курсу
Науковий керівник: Марина Малоіван, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри англійської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Any notion can be verbalized but the current affairs make it quite important to look into the way the notion of Ukraine undergoes this process. In the modern globalized world, various technologies are used to shape the image of political subjects (from individual political figures and institutions to territories) aiming to achieve certain strategic and tactical goals. Interaction and confrontation between states have shifted into the information and communication environment [3].

Verbalization is the process of verbal expression. It also refers to the creation of linguistic expressions or formulations [1]. In linguistics and linguoculturology, verbalization is understood as the expression of a concept or its individual features through linguistic means [2].

The notion of image plays an integral part of the process of verbalization. That is why it is quite essential to understand what it implies. It is believed that images are formed at two levels referred to as «organic» and «induced». Organic territorial image is created through general exposure to information such as newspaper reports, magazine articles, television reports, etc. This process of image formation can be seen as a result of socialization throughout one's life. So, in order to understand the way the notion of Ukraine is verbalized and its image created and perceived a number of articles have been studied.

On analyzing publications and posts, for instance CNN, it can be seen that the majority of information worldwide is dedicated to this evil war. But they are not only about the entirely unjustified brutality of this attack. They also focus on the lives of civilian Ukrainians throughout the harsh period and how they manage to adapt to different circumstances, strive to improve Ukraine no matter what and do their best on their way to a desired peace. As the quotation goes: «*Winning isn't everything-but wanting to win is.*» by Vince Lombardi Jr.

The epithets used by CNN are the following: *'brave in spirit, steadfast, sometimes desperate, free'*. They are used to describe Ukrainians as the people who show in the struggle the qualities of courage, resilience, quiet desperation, and freedom. If we compare the image of Ukrainians in mass media before the war and throughout it, a significant difference can be traced.

The articles on *BBC News*, *The New York Times* etc. have mentioned Serhiy Prytula Charity Foundation and the donations made by little kids, proud Ukrainians, who despite their young age are making their contributions to the resilience of their country. The following key lexical units can be singled out: *little heroes, small soldiers, strong children*. The connotation of the phrase 'Little Heroes' conveys the idea that the children in question are being perceived as heroes despite their young age. It suggests that their actions, such as donating money to support their country during a challenging time are commendable and courageous. The term «little» emphasizes their youth, while «heroes» elevates their contributions to something heroic. As for the connotation of small soldiers, it is similar to «Little Heroes». It portrays the children as soldiers in a figurative sense. It implies that despite their age, they are actively participating in the defense or support of their country, akin to soldiers on a battlefield. It underscores their role in the larger context of the country's struggle. And the phrase «Strong Children» implies the inner strength and resilience of the children. It suggests that these youngsters, through their actions like donating money and contributing to the cause, exhibit a strength of character and determination beyond their years. The term «strong» emphasizes their ability to endure and make a positive impact.

Thus, these expressions paint a picture of young Ukrainian contributors viewed as brave and resilient individuals actively involved in supporting their country during such a challenging period. The terms emphasize the admirable qualities of courage, participation, and strength exhibited by these children in the face of adversity.

«Ukrainians have already demonstrated their bravery and strength defending their Homeland, Europe, and our shared values,» writes BBC about Ukraine. The quote in question reflects how Ukraine is perceived in Europe and America. Previously Ukraine was mainly associated as a former part of the Soviet Union, though now it has changed. The words like *bravery, courage, boldness, and defiance* prevail in media coverage.

Consequently, the way some events are perceived or the images are created is shaped due to the verbal component used in mass media. The image of Ukraine and Ukrainians definitely has undergone significant changes.

Список використаних джерел

1. Вербалізація. Вікіпедія: веб-сайт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (дата звернення 02.04.2024).
2. Караман С.О. Сучасна українська літературна мова: підручник. Київ : Університетська книга, 2008. 125 с. URL: <http://litmisto.org.ua/?p=5796> (дата звернення 02.04.2024).
3. Осмоловська А. Чинники формування образу країни на міжнародній арені. URL: <https://www.donnu.edu.ua/uk/kerivnycztvo/> (дата звернення 02.04.2024).

СПЕЦИФІКА УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ ФРАНЦУЗЬКИХ ЗАПОЗИЧЕНЬ (НА МАТЕРІАЛІ ТВОРУ ЕРНЕСТА ГЕМІНГВЕЯ «СВЯТО, ЯКЕ ЗАВЖДИ З ТОБОЮ»)

Дар'я Ройко, студентка 4 курсу

*Науковий керівник: Людмила Федоряка, к. філол. н., доц.,
доцент кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Літературний твір – своєрідний показник часу, у якому живе і творить письменник. Задля чіткого відображення історичної і соціокультурної ситуації певної епохи в різних країнах, для збереження автентичної атмосфери і творення національного колориту автори художніх творів часто використовують іншомовні слова.

Запозичена з інших мов лексика увиразнює художній простір творів, написаних різними мовами. Наприклад, у творі «Крила кольору хмар» вітчизняних авторок Дари Корній і Тали Владмирової є англійські вставки, у романі американського автора Ентоні Дорра «Все те незриме світло» («All The Light We Cannot See») є німецькі і французькі слова, а роман «Янголи і демони» («Angels and Demons») іншого американського письменника Дена Брауна насичений лексикою з італійської, французької, німецької та арабської мов.

Одним із авторів, який часто використовував іншомовні вкраплення у своїх різножанрових творах, був видатний американський письменник Ернест Гемінгвей (1899–1961). Упродовж тривалого часу письменник жив і працював у Парижі. Це місто зіграло особливу роль у його творчій біографії, а власні рефлексії та описові характеристики столиці Франції містяться у декількох творах письменника. Найвідомішими з них є романи «Фієста. І сонце сходить» («The Sun Also Rises», 1926) та «Прощавай, зброє» («A Farewell to Arms», 1929), «Смерть після полудня» («Death in the Afternoon», 1932) та збірка спогадів «Свято, яке завжди з тобою» («A Moveable Feast», 1964). Для реципієнта, який володіє кількома мовами, читати подібні твори – справжнє інтелектуально-естетичне задоволення, а для перекладача таке мовне розмаїття може стати неабияким викликом.

У межах цього дослідження розглянемо твір Е. Гемінгвея «Свято, яке завжди з тобою», у якому французька лексика є невід'ємною частиною англійського наративу, надає йому особливого шарму, а також викликає певні складнощі під час перекладу. Метою розвідки є визначення особливостей українського перекладу французьких запозичень із зазначеного твору, а її матеріалом постають оригінал книги спогадів американського автора та її український переклад Ганни Яновської, що вийшов друком у 2021 році.

Скористаємося визначенням української вченої М.Р. Ткачівської, яка пропонує називати іншомовними вкрапленнями «слова і вирази однієї мови, перенесені на полотно іншої, які на письмі зберігають своє графічне оформлення або транскрибування» [3, с. 118]. Також будемо спиратися на виокремлені вітчизняною дослідницею О.С. Гринько п'ять ключових шляхів відтворення запозичень у цільовій мові: «1) перенесення іншомовних вкраплень з оригіналу

без додаткових коментарів; 2) перенесення іншомовних вкраплень з перекладом авторського коментаря до нього; 3) перенесення іншомовних вкраплень з приміткою перекладача у виносках; 4) транскрипція / транслітерація іншомовних вкраплень; 5) втрата іншомовних вкраплень» [2, с. 64]. У процесі перекладу Г. Яновська послуговується всіма представленими способами.

1. Перенесення іншомовних вкраплень з оригіналу без додаткових коментарів:

Англ.: *It was a pleasant cafe, warm and clean and friendly, and I hung up my old water proof on the coat rack to dry and put my worn and weathered felt hat on the rack above the bench and ordered a **café au lait*** [4, с. 8].

Укр.: *Кав'ярня була приємна, тепла, чиста і привітна, я почепив на вішак над лавою свій старий непромокальний плащ – щоб обсох, і замовив **café au lait*** [1, с. 13].

На перший погляд здається, що людині, яка не знає французької мови, буде складно зрозуміти смисл. Та насправді, якщо вчитатися в текст, то за контекстом можна легко зрозуміти значення лексичної одиниці. Так, вочевидь, міркувала і перекладачка Г. Яновська, тому залишила оригінальну одиницю французькою мовою.

2. Перенесення іншомовних вкраплень із перекладом авторського коментаря до нього:

Англ.: *And reserved me a **bovril**, which is a cup of beef extract and water* [4, с. 57].

Укр.: *Андре підніс мені **bovril** – чашку яловичого екстракту з водою* [2, с. 107].

Це один із небагатьох випадків, коли в реченні оригіналу вже є авторське пояснення семантики французького слова **bovril**. Тож завдання перекладача – правильно зрозуміти пояснення автора й адекватно перекласти його.

3. Перенесення іншомовних вкраплень з приміткою перекладача у виносках:

Англ.: *F. Puss lay beside Bumby in the tall cage bed and watched the door with his big yellow eyes, and would let no one come near him when we were out and Marie, the **femme de ménage**, had to be away. There was no need for baby-sitters. F. Puss was the baby-sitter* [4, с. 80].

Укр.: *Ф. Пусс лежав поряд із Бамбі у високому ліжечку з сіткою, поглядав на двері великими жовтими очима й не підпускав до малюка нікого, коли нас не було вдома, а Марі, **femme de ménage***, мала десь йти. Потреби в няньці не було. Бамбі няньчив Ф. Пусс* [1, с. 153].

У тексті оригіналу Е. Гемінгвей не пояснює значення виразу **femme de ménage**, з контексту теж складно зрозуміти його значення. Саме тому, на нашу думку, перекладачка скористалася можливістю зробити примітку внизу сторінки: (*femme de ménage (фр.) – хатня працівниця, яка мешкає окремо*).

4. Транскрипцію і транслітерацію перекладачка часто використовує під час відтворення топонімів – назв вулиць, бульварів, авеню, площ, міст, селищ, готелів, закладів харчування тощо. Наприклад, транскрипція помітна в таких випадках: *Place du Vert-Galant – площа Вер-Галан, Michau – Мішо, Boulevard*

Raspail – бульвар Распай, *Chalon-sur-Saône* – Шалон-сюр-Сон; натомість транслітерація застосована в таких випадках: *Parc du Prince* – парк дю Пранс, *côte d'or* – кот-д'ор; *Les Avants* – Лез-Авантс.

5. Втрата іншомовних вкраплень в результаті перекладу їх цільовою мовою:

Англ.: *The Tour d'Argent restaurant had a few rooms above the restaurant that they rented in those days, giving the people who lived there a discount in the restaurant, and if the people who lived there left any books behind there was a bookstall not far along the quai where the valet de chambre sold them and you could buy them from the proprietress for a very few francs* [4, с. 21].

Укр.: Ресторан «*Tour d'Argent*» тримав нагорі кілька номерів, і за тих часів ті, хто їх винаймав, отримували знижку в ресторані, а якщо пожильці залишали після себе якісь книжки, то поблизу на *набережній* була розкладка, на якій їх продавав *коридорний*, а також їх можна було дешево купити в хазяйки [1, с. 37].

Перше запозичення *valet de chambre* є історизмом, який уперше було згадано у 1646 р. і застосовано для позначення слуг у монархів. Друге французьке слово *quai* вживається у повсякденному житті, і перекладається як *набережна*, але його перекладачка теж не зберігає у французькому написанні. Е. Гемінгвей не дає власних пояснень у тексті, тому, щоб не плутати читачів і не перевантажувати текст, перекладачка доречно використала українські відповідники до слів *valet de chambre* та *quai* – *коридорний* та *набережна* відповідно.

Отже, проведене дослідження дозволяє зробити висновок про те, що вплинути на перекладацький вибір під час відтворення французьких запозичень можуть різні чинники. У своєму перекладі книги спогадів «Свято, яке завжди з тобою» Ганна Яновська найчастіше залишала іншомовні вкраплення у тому вигляді, у якому вони були в оригіналі, адже контекст дозволяв зрозуміти їхнє значення. Якщо перекладачка розуміла, що французьке слово або його пояснення може спричинити появу зовеликої кількості україномовних приміток, то вона його вилучала і замінювала еквівалентом цільової мови. Рідше Г. Яновська додавала перекладацький коментар – лише коли іншомовне слово відігравало важливу роль у конкретній мовній ситуації, часто для перекладу саме власних назв перекладачка обирала транслітерацію. Завдяки використанню різних способів відтворення іншомовних слів Ганні Яновській вдалося зберегти концептуальне навантаження, стилістичний малюнок, а також «французьку» ауру оригінального твору Е. Гемінгвея.

Список використаних джерел

1. Гемінгвей Е. Свято, яке завжди з тобою / пер. з англ. Г. Яновська. Львів: Вид-во Старого Лева, 2022. 176 с.
2. Гринько О. С. Іншомовні вкраплення: до проблеми функціонування та перекладу. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Філологія»*. 2020. Вип. 10 (78). С. 62–65.

3. Ткачівська М. Р. Іншомовні вкраплення та їх відтворення в німецькомовних перекладах. *Одеський лінгвістичний вісник*. Вип. 9, Т. 3. С.117–123.

4. Hemingway E.A Moveable Feast. Paris: Charles Scribner's Sons, 1964. 96 p.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ ЕПІТЕТІВ І ПОРІВНЯНЬ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ СТІВЕНА КІНГА «КРАЇНА РОЗВАГ»

Данило Сутула, магістр

*Науковий керівник: Людмила Федоряка, к. філол. н., доц.,
доцент кафедри перекладу та слов'янської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

Серед вітчизняних читачів сьогодні зростає попит на українські переклади англomовних творів різних жанрів. Чи не найпопулярнішою є література жахів, а тому і питання специфіки відтворення її українською є актуальним в аспекті перекладознавства.

Дослідник А. Гудманян зазначає, що «літературі жахів уже майже двісті п'ятдесят років. Ще стародавні балади про чаклунські ритуали, виклик демонів та привидів, шабаш відьом були невичерпним джерелом появи легенд і навіть надихали скульпторів на створення готичних споруд, як, наприклад, собор Нотр-Дам де Парі та замок Мон-Сен-Мішель у Парижі» [1, с. 12]. М. Тимн зауважує, що дослідження літератури жахів у зарубіжному літературознавстві «почали з'являтися у 20-х рр. минулого століття» [4, с. 30].

З розвитком суспільства і самої літератури змінювався і жанр, що початково мав на меті викликати у читача відчуття тривоги і страху. Сучасна література жахів – доволі гетерогенний текстовий простір, у якому присутні елементи інших жанрів, а також гумор, фантастика тощо. Одним із найвідоміших письменників жаху ХІХ ст. є американський автор Едгар Аллан По, класичним представником жаху можна назвати ірландського майстра Абрахама Брема Стокера, головним твором якого є готичний роман жахів «Дракула» (1897). А сучасним «королем» жахів справедливо вважають американського письменника Стівена Едвіна Кінга, який народився 1947 р. у Портленді (Мен, США). С. Кінг – автор понад п'ятдесяті бестселерів у стилі жаху. За свою творчу діяльність Кінг отримав кілька нагород, серед яких найбільш почесними є медаль «За особливий внесок в американську літературу», премія «За внесок у світове Фентезі» (2004), премія «Grand Master» від Товариства письменників детективного жанру Америки (2007).

Метою цієї розвідки є визначення особливостей мовного відтворення емоційної тональності оригіналу в україномовному перекладі роману С. Кінга «Країна розваг». Прояви жахливого притаманні кожній людині, і в кожній мовній системі існують спеціальні ресурси для їхнього вираження. Щоб встановити специфіку вербалізації страху саме у романі Кінга «Країна розваг»,

варто зосередитись на таких засобах художньої виразності як епітети і порівняння. Оскільки правильне відтворення саме експресивних засобів допомагає зберегти в перекладі атмосферу загадковості і дискомфорту, які викликають хвилювання і страх під час читання твору, то перекладацький аналіз доцільно проводити на рівні переносного значення слова. Матеріалом цього дослідження є оригінал роману Стівена Кінга «Joy Land» (2013) та його україномовний переклад Олени Любенко «Країна розваг» (2016).

Наративну структуру роману «Joy Land» автор збагачує численними описами, які є основною композиційно-мовленнєвою формою, що відповідає за створення ключового емоційного тла твору. Один із таких описових фрагментів С. Кінг присвячує Мадам Фортуні. Мадам Фортуна – працівниця парку розваг, куди головний герой приїхав на літню роботу. Американський автор представляє і описи зовнішності, і характеристику життєвого шляху Мадам. Для першого типу описів автор використовує епітети і порівняння.

Англ.: *During those twelve weeks, she dressed in long skirts, gauzy, layered blouses, and shawls decorated with various cabalistic symbols. Gold hoops hung from her ears, so heavy they dragged the lobes down, and she talked in a thick Romany accent that made her sound like a character from a 1930s fright-flick, the kind featuring mist-shrouded castles and howling wolves* [3, с. 20].

Укр.: *Протягом цих шістнадцяти тижнів вона вбиралася у довгі спідниці, сітчасті, багатошарові блузки й шалі, прикрашені розмаїтими кабалістичними символами. У вухах у неї теліпалися золоті кільця, такі важкі, що відтягували мочки, і розмовляла вона з сильним циганським акцентом, завдяки якому здавалася персонажем з фільму жаху тридцятих років, з тих, де показували оповиті імлою замки й зловісно завивали вовки* [2, с. 25].

Звернути увагу слід, передусім, на переклад епітета «*gauzy*». Прямим відповідником є «*прозорий*», проте перекладачка вирішила змінити його на «*сітчастий*», і це є доречним, адже прозорі блузки не підходять образу містичної, химерної одиначки-вдови, яка вважає себе екстрасенсом. Прямий переклад радше би розвеселив читача, а блузки «сітчасті» в поєднанні з «*layered*» – «багатошаровими» створюють той образ типової чаклунки, яка чи то божевільна, чи то дійсно вірить у свої потойбічні сили, а головне, яка викликає страх у читачів і своїм одягом також. Тож бачимо, що перекладач зберігає і цей художній засіб, і його функцію в українському варіанті.

Вартим уваги є і порівняння «*like a character from a 1930s fright-flick*», яке збережено в перекладі у вигляді «*завдяки якому здавалася персонажем з фільму жаху тридцятих років*». Але О. Любенко змінила синтаксичну конструкцію: з підрядного речення з порівняльним сполучником «*like*» на означальне зі сполучниковим висловлюванням «*завдяки якому здавалася...*», яке звучить більш природно в українській мові.

Нормами рідної мови перекладачка послуговувалась і при перекладі епітетів зі словосполучень «*mist-shrouded castles*» і «*howling wolves*». Тут О. Любенко зробила граматичну заміну, у результаті якої англійські епітети втрапились і з'явилося підрядне означальне речення «*оповиті імлою замки*», і просте речення «*зловісно завивали вовки*». Обидва україномовні варіанти, в яких

відсутні епітети, ефективно і точно виконують функцію відтворення атмосфери жаху з оригінального твору.

С. Кінг використовує епітети також у розповідях про життя Мадам Фортуни.

Англ.: *During the rest of the year she was a widow from Brooklyn who collected Hummel figures and liked movies (especially the **weepy-ass** kind where some chick gets cancer and dies beautifully)* [3, с. 20].

Укр.: *Решту місяців року вона була бездітною вдовою з Брукліну, яка колекціонувала статуєтки Гуммель і любила дивитися фільми (особливо **сльозливі мелодрами**, де якась дівчинка захворює на рак і красиво вмирає)* [2, с. 25].

При відтворенні українською перекладачка застосувала додавання, в результаті якого складний епітет «**weepy-ass**» став частиною словосполучення «**сльозливі мелодрами**».

У цій розвідці було розглянуто шляхи відтворення перекладачем декількох епітетів і порівнянь із роману жаху «Країна розваг». Як бачимо, багатий україномовний ресурс дозволяє перекладачеві обрати найефективніший спосіб і найточніший відповідник перекладу художніх засобів із твору Стівена Кінга. Задля влучного еквівалента і природності звучання в цільовій мові перекладач застосовує лексичні і граматичні трансформації. Стиль «Країни розваг» повністю віддзеркалює загальні риси індивідуальної манери письма С. Кінга – стилю, який формує художню естетику жаху, насичену відповідними символами, у якому кожне слово має свою функцію і породжує необхідні авторові читацькі емоції.

Проведене дослідження показує, що вітчизняна перекладачка О. Любенко майстерно впоралася з відтворенням художніх засобів із роману С. Кінга: вона і залишає епітети й порівняння у перекладі, і по-різному їх трансформує, але в обох випадках максимально занурює читача в передбачену американським автором атмосферу horror.

Список використаних джерел

1. Гудманян А. Г., Іванова А. О. Генеза та жанрові особливості літератури жахів з позицій сучасної науки про переклад. *Гуманітарна освіта в технічних вищих навчальних закладах*. 2017. № 36. С. 12–16.

2. Кінг С. Країна розваг. Пер. з англ. О. Любенко. Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2016. 320 с.

3. King J. Stephen. Joy Land URL: http://www.hardcasecrime.com/books_bios.cgi?title=Joyland (дата звернення: 5.02.2024)

4. Tynn M.B. Preface to Horror Literature: A Core Collection and Reference Guide. N.Y.: L.: Thrift Books Atlanta, 1981. 559 p.

ОСОБЛИВОСТІ KIEZDEUTSCH ЯК ОДНОГО З СОЦІОЛЕКТІВ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

*Аліна Штурмай, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Валентина Карпюк, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет*

Останнім часом термін «Kiezdeutsch» часто піддається критиці, особливо в публічних медіа-дискурсах, але час від часу в академічних та мовних дебатах, також суспільною думкою є те, що молоді люди з міграційним походженням не розмовляють грамотно німецькою і не бажають нею володіти [1].

Kiezdeutsch як етноспецифічна комунікативна система виникла спочатку на перетині трьох вимірів – соціального, етнічного та територіального, яку можна почути там, де зустрічається молодь з різних країн: хлопці та дівчата турецького, арабського походження, які належать до другого або третього покоління мігрантів, але народилися й вирости в Німеччині, – та одномовні німці [5]. Місце зустрічі – міські житлові райони, звідси і назва поняття Kiezdeutsch. Цей перетин багатьох різних мов сприяє тому, що процеси зміни мови, які ми знаходимо в кожній мові та в кожному різновиді, можуть відбуватися тут швидше та динамічніше [9].

Kiezdeutsch – це не довільне скорочення мови, у ньому є свої особливі, граматичні правила та лексичні нюанси. У Kiezdeutsch спостерігається відносно стабільна система граматичних особливостей, які насамперед ґрунтуються на двох лінгвістичних явищах: граматична редуція і систематичне «розширення» існуючих конструкцій. Г. Візе стверджує, що обидва явища типові для контактних мов [10].

У зв'язку з масовим переселенням населення з Туреччини, колишньої Югославії, Лівану, тощо в Німеччину, німецька мова втратила свою територіальну специфіку і перетворилась на мовне утворення, яке в структурі споконвічної німецької мови збагатилося етно-соціальними корелятами.

Наприклад, лексичні, граматичні та фонетичні особливості молодіжної мови. У Kiezdeutsch використовуються нові слова, наприклад «Lan» (в перекладі з арабської «людина / хлопець») замінює слово «Alter», «wallah» (в перекладі з арабської «я клянусь Богом») замінює вираз «Echt!», так само арабське слово «yallah» та турецьке «hadi!» замість «Los!» [4].

На граматичному рівні можна побачити появу нових конструкцій. Наприклад, «Das ist mein Schule» та «Hast du Handy?». У першому реченні присвійний займенник «mein» мав би флексійне закінчення («meine Schule») у стандартній німецькій мові, а в другому реченні мав би бути артикль («ein Handy»). Зважаючи на ці відмінності, можна припустити, що Kiezdeutsch є чимось на зразок граматично скороченої форми стандартної німецької мови [2].

Але, по суті, у розвитку німецької мови ми можемо загалом спостерігати тенденцію до скорочення або пропуску флективних закінчень і функціональних елементів, таких як артикль «ein». У сучасній німецькій мові це вже не «dem

Manne», а «dem Mann», без закінчення у давальному відмінку. У розмовній німецькій мові особові закінчення дієслів часто опускаються в першій особі однини, наприклад, «ich sag» замість «ich sage», або «ich hab» замість «ich habe», а невизначений артикль «ein» часто значно скорочується та приєднується до попереднього слова: «Hast du'n Handy?» [10].

Багато вчених стверджують, що явище Kiezdeutsch є варіантом діалекту або етнолекту, натомість інші розглядають варіант гібридної мови, яка була створена шляхом злиття німецької з іншими мовами. Мовознавці О. Текін та П. Колліандер стверджують, що в її основі лежить розмовний варіант німецької мови з елементами мови молоді [8].

Лінгвістка Гайке Візе вважає Kiezdeutsch «новим діалектом», оскільки ним користуються різні етнічні групи, зокрема німці, і ним розмовляють переважно підлітки в міських районах із високим рівнем міграції, але ця теза була заперечена німецьким ученим Гельмутом Глюком, оскільки «діалект – це завжди спосіб розмови, характерний для певного регіону, а також має історичне підґрунтя». Водночас Глюк частково погоджується із твердженням про турбодіалект, наводячи приклад з німецькою в Ruhrgebietsdeutsch (пурському регіоні), яка з'явилася разом із «сильною польською імміграцією в десятиліття навколо 1900 року» і також є більше соціолектом, проте в лінгвістиці пурську німецьку зазвичай класифікують як регіолект [3].

Поняття «соціолект» можна знайти в рамках діалекту як один із його різновидів, а саме «соціальний діалект». Л. Ставицька зазначає: «Соціальні діалекти – це різновид мови, вживаний як засіб спілкування між людьми, пов'язаними тісною соціальною або професійною спільністю, тобто це мова певної соціальної групи» [6].

Якщо ж говорити про диференціацію термінів «діалект», «соціолект» та «етнолект», а також про приналежність Kiezdeutsch до одного з цих явищ, можна вважати дефініцію «діалект» помилковою. Якщо звернутися до української діалектології, учений Б. Кобилянський наголошує, що місцеві діалекти підпорядковуються загальнонародній мові, обслуговують народні маси, можуть лягти в основу національної мови й іноді дати початок утворенню окремих самостійних мов [4]. Таким чином, Kiezdeutsch не підпорядковується цим ознакам діалекту: він не може існувати окремо, не обслуговує чітко визначені народні маси, у його основу не покладено літературний варіант однієї загальнонаціональної мови [7].

Посилаючись на дослідження Т. Жиденко [5], соціолект Kiezdeutsch виступає в декількох формах. Його найбільш рання (первинна) форма – це соціолект, що виник в гетто великих міст і вживався молодими людьми (як підкреслюють німецькі джерела – виключно чоловічої статі) турецького походження, що виростили в Німеччині. Цей первинний соціолект є вихідною точкою для виникнення вторинного, трансформованого під впливом мас-медіа соціолекта. Тоді його називали негативними синонімами Kanak Sprak або Türkendeutsch, неодноразово асоціювали з певним кліше агресивного, пролетарського чоловіка з турецьким походженням. Він набув поширення виключно в кінофільмах, «камеді-шоу», у коміксах і газетних статтях, як засіб

спілкування не тільки молодих турків, а й інших молодих людей не німецького походження. Масмедіа, використовуючи особливості первинної форми «Kiezdeutsch» і піддаючи їх деякій стилізації, розширюють його лексичний склад і тим самим перетворюють його у вторинний соціолект.

Масмедійний – вторинний соціолект є базою для появи теоретичного соціолекта. Його використовують вже не іммігранти, а підлітки німецького походження, які, можливо, не мають контактів з людьми, які розмовляли на первинному етнолекті, тобто молодими людьми турецького походження.

Соціолект характеризується специфічними особливостями у формуванні, доборі й використанні певної частини лексичних та фразеологічних засобів. Обсяг словника таких груп зумовлюється ступенем їхньої відособленості від решти носіїв мови і містить певну кількість специфічних повнозначних слів – іменників, прикметників, дієслів, прислівників, рідше – числівників і займенників чи загальнонародних слів у специфічних значеннях [6].

Варіювання у користуванні лексичними засобами залежить від середовища і сфери вживання. У випадку із кіцдойч, наприклад, до уваги беремо вікові особливості, які є ключовими у його використанні, адже мова підлітків відрізняється від мови дорослих.

На основі виконаного аналізу виокремлюємо функції німецької молодіжної мови, як-от: номінативну (різні мовні явища отримують нові найменування, що мають більш емоційне забарвлення; з'являються слова на позначення явищ, для визначення яких у загальному мовленні слова відсутні), когнітивну (вміст додаткової інформації, яка відсутня у формальних, стандартних визначеннях), експресивну (часто емоційно-оціночну, що дає змогу виразити певне ставлення до якихось явищ) та функцію «економії часу» (діє через скорочення фраз і виразів літературної мови, аббревіатур).

Основна функція «економії часу» у використанні Kiezdeutsch проявляється через скорочення фраз і виразів літературної мови. Молодь використовує специфічні конструкції та скорочення, щоб ефективно та швидко висловлювати свої думки та ідеї. Наприклад, відсутність прийменників, артиклів та флексії дозволяє швидше формулювати речення, оминати деякі граматичні деталі та зосереджуватися на змісті. Також використання аббревіатур та скорочень дозволяє економити час при письмовому та усному спілкуванні.

Реалізацію когнітивної функції можна побачити на прикладі використання конструкції «so» у реченні «Er macht auch so Sachen, so die isch nich versteh», що підкреслює особистий аспект сприйняття світу та виражає нерозуміння чи неприйняття певних дій. Це відображає когнітивний аспект думок та переконань мовця, роблячи висловлення більш особистим та забарвленим емоціями. У цьому прикладі варто також звернути увагу на ще одну особливість Kiezdeutsch – фонетичну видозміну, а саме: заміна глухого твердопіднебінного фрикативного звука [ç] глухим заясенним фрикативним [ʃ], що у свою чергу призводить до зміни графеми /ch/ аналогічною /sch/ [7, с. 143].

Експресивна функція реалізується завдяки вживанню слів «halt» і «schwörisch» у реченні «Ey, isch bin halt so, das is so normal, schwörisch» та є способом виразити особисті емоції та переконання.

Характерними рисами молодіжної комунікації є невимушений, неформальний, жартівливий тон спілкування, високий ступінь емоційності. Це забезпечується, передовим використанням відповідної лексики. Численні дослідження свідчать про те, що саме молодіжний соціолект вирізняється активним уживанням розмовної лексики. Тому велике значення для характеристики молодіжного соціолекту має вивчення специфічних особливостей його лексичного збагачення, визначення продуктивності різних засобів поповнення його словника, виявлення співвідношення між різними способами словотвору.

Список використаної літератури

1. Dere L. Kiezdeutsch ist kein eigenständiger Dialekt. URL: <https://www.qiez.de/jugendsprechweisen-sollten-nicht-kultiviert-werden/>
2. Kern. F., Selting. M. Einheitenkonstruktion im Türkendeutschen. Grammatische und prosodische Aspekte. In: Zeitschrift für Sprachwissenschaft 25, 2006, с. 239–272.
3. Kiezdeutsch ist kein Dialekt. URL: https://rp-online.de/kultur/kiezdeutsch-ist-kein-dialekt_aid-14347065
4. Кобилянський Б.В. Діалект і літературна мова. Київ, 1960. 274 с.
5. Жиденко Т.Ф. Kiezdeutsch, як мова молоді, яка формує особливу культуру. *International scientific journal "Grail of Science"*. 2021. № 7. С. 192–197.
6. Скопченко О.І., Цимбалюк Т.В. Довідник. Мала філологічна енциклопедія. Київ : Довіра, 2007. 478 с.
7. Ступіна С.П., Єгорова О.І. Особливості мовного різновиду Kiezdeutsch в рамках німецькомовного дискурсу. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації*. 2019. Том 30 (69). № 4. Ч. 2. С. 141–145.
8. Tekin Ö., Colliander P. Das „Türkendeutsch“. Phonetische Charakteristika und die Auswirkungen auf das Deutsche. In: Zeitschrift für interkulturelle Germanistik 1, 2010, 246 s.
9. Wer spricht Kiezdeutsch? URL: <https://www.linguistik.hu-berlin.de/de/institut/professuren/multilinguale-kontexte/Projekte/aktuelle-projekte/kiezdeutsch-1/wer-spricht-kiezdeutsch>
10. Wiese H. Kiezdeutsch. Ein neuer Dialekt entsteht. München: Beck, 2012.

ТВОРЧІ РОБОТИ ТА ПЕРЕКЛАДИ

ЕСЕ «A guest from the future»

*Павло Кучер, студент 3 курсу
Науковий керівник: Вікторія Ревенко, к. пед. н., доц.
Криворізький державний педагогічний університет*

It was an ordinary summer day. I was at home chatting with my friends on the Internet. And when I was going to take some water, I saw the unbelievable show in my room: the niche, which was once a door, suddenly moved up. Behind it, there was a bright white room and a teenage girl inside.

“What the...”, I was scared and surprised at the same time. “Who are you?!” I took a few steps back.

“Don’t be afraid of me,” the girl said calmly, “My name is Jennifer Crisfield, and I’m from 2128”.

“Wha-a-a-at?!” the situation was developing like a dream.

“Yes, I’m really from the future. You’re David Griffin, right?”

“Umm... Yes! But why did you come to me?”

“Because you’re lucky!”, she smiled, “I want to say that... the future will be wonderful.”

“And that’s all?”

“I can stay with you for a few hours.”

“No, thank you. I... I don’t believe your words. There can be another way. Maybe the future you came from is terrifying and you’re from an organization that tries to calm down the people of the present. So, I would like to see this “wonderful” future for myself.”

“That’s not a problem!”, she was still smiling, “Let’s move to this room!”

We stepped into the bright room. There was a time machine in the middle of it. Jennifer pushed some buttons, and in a minute, we saw a passage which appeared on one of the walls.

As we moved in, we saw my room which was the same as in the present.

Then we left the house and walked around Chicago. I saw plenty of futuristic skyscrapers, flying cars, and parks which were more like Heaven’s gardens. But is that only an envelope of the real, horrible world?

To answer this question, Jennifer took me to a virtual travel club. I put on a helmet and started looking for the answer. I was trying hard to find an unfavorable region, but I did not manage to do it. Could you imagine that even the worst countries in the world were in prosperity!

I tried to find any bad news of the last ten years. But all I saw was only heaven-sent events. There were no problems!

“Okay,” I said, “I don’t want to come back. I’d like to live here until my death!”

“David,” Jennifer’s face became strict, “You must come back!”

“Why? Everything is fine in this world!”

“The world is like this only because of you!”

“Me?! Seriously?! I’m the most ordinary person in the world! I can’t change anything!”

“No! You’ll make numerous scientific discoveries! And you will invent the first time machine!”

Her words shocked me. I could not believe them.

“And your house... You see that, it will become a museum.”

“This is my parents’ house...”

“However, you should work hard! You should work in your present to make the future you saw come true!”

“Okay, I got it.”

“You shall go... And remember: you mean a lot to us.”

“Thank you and goodbye,” I said and came back to the present.

Now I work hard every day. I work for the future. For the wonderful future with no wars, terrorism, ecological problems, feud, hatred, despair... For the wonderful future with love, friendship and hope, which is needed for everyone.

ПЕРЕКЛАДИ УРИВКУ З ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

ALFRED E. COPPARD «THE CHERRY TREE»

Оригінальний текст

...At home his mother's remonstrances reduced Johnny to repentance and silence; he felt base indeed; he wanted at once to do something great and worthy to offset it all; he wished he had got some money, he'd have gone and bought her a bottle of stout – he knew she liked stout.

“Why do ye vex people so, Johnny?” asked Mrs. Flynn wearily. “I work my fingers to the bone for ye, week in and week out. Why can't ye behave like Pomony?”

His sister was a year younger than he; her baptismal name was Mona, but Johnny's elegant mind had disliked it and so one day he rebaptized her; Pomona she became and Pomona she remained. The Flynns sat down to supper. “Never mind, mum,” said the boy, kissing her as he passed, “talk to us about the cherry tree!”

The cherry tree, luxuriantly blooming, was the crown of the mother's memories of her youth and her father's farm; around the myth of its wonderful blossoms and fruit she could weave garlands of romance, and to her own mind as well as to the minds of her children it became a heavenly symbol of her old lost home, grand with acres and delightful with orchard and full pantry. What wonder that in her humorous narration the joys were multiplied and magnified until even Johnny was obliged to intervene:

“Look here, how many horses *did* your father have, mum – really, though?”

“Oh – lots, Johnny; any amount of 'em!”

“But what *sort* of horses, mum?”

“Sort! Oh – they were – they were – piebald horses – like circus horses.”

Johnny looked fearfully unconvinced.

“But what did you *do* with them, mum?”

“Oh,” Mrs. Flynn was very blithe, “I used to drive out with them, Johnny. Every morning before breakfast I used to drive out with my piebald horses and sit on the front seat, 'long with the butler. And we had a plum-pudding dog too, to trot under the axle...” But here Mrs. Flynn became vague, cast a furtive glance at this son of hers, and suddenly screamed with laughter. She recovered her ground with: “Ah, but there *was* a cherry tree, Johnny, truly!”

“What sort of a cherry tree, mum?”

“Well – a cherry tree, a beautiful cherry tree.”

“A big one?”

“It was nearly as big as the house, Johnny.”

“And cherries on it?”

“Cartloads, cartloads of cherries on that tree, Johnny. Cartloads! All sorts. Every kind of cherry you can think of. It *was* a lovely cherry tree.”...

Регіна Бараннік, учениця 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

Вдома докори матері змусили Джонні покаятися і замовкнути; він справді відчував себе нікчемним; йому захотілося негайно зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати все; шкода, що в нього не було грошей, він би пішов і купив їй пляшку стауту – він знав, що їй подобається стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – змучено запитала місіс Флінн. – Я гну спину заради вас, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися як Помона?»

Його сестра була на рік молодша за нього; її ім'я під час хрещення було Мона, але елегантний розум Джонні не схвалив його, і одного разу він перехрестив її; вона стала Помоною, так Помоною і залишилася. Флінни сіли вечеряти.

«Не переживайте, мамо, – сказав хлопчик, цілуючи її на ходу, – розкажіть нам про вишневе дерево!»

Розкішно квітуча вишня була вінцем спогадів матері про її юність і батьківську ферму; навколо міфу про її чудові квіти та плоди вона могла сплести гірлянди романтики, і в її власному розумі, а також у розумі її дітей, вона стала небесним символом її старої втраченої домівки, великої з акрами землі, чудової з садом і повною коморою. Не дивно, що в її жартівливій оповіді радості помножувалися і збільшувалися, поки навіть Джонні не був змушений втрутитися:

– Слухайте, скільки коней було у вашого батька, мамо? Серйозно, хоча б?

– О – багато, Джонні; будь-яка їх кількість!

– Але які це були коні, мамо?

– Які! О, вони були – вони були – пійбальди – як циркові коні.

Джонні виглядав невпевнено.

– Але що ви з ними робили, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже веселою. – Я їздила з ними, Джонні. Кожного ранку перед сніданком я їздила на своїх пійбальдах і сиділа на передньому сидінні разом з дворецьким. І у нас також була собака-пудинг, щоб бігати під віссю... Але тут місіс Флінн розгубилася, кинула прихований погляд на свого сина і раптово розреготалася. Вона повернула собі ґрунт словами:

– А, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!

– Яке вишневе дерево, мамо?

– Ну – вишневе дерево, гарне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було майже таке ж, як будинок, Джонні?

– А черешні на ньому?

– Вози, вози черешень на тому дереві, Джонні. Вози! Всілякі. Усі види черешень, які тільки можна уявити. Це було прекрасне вишневе дерево...

Олександра Белоусова, учениця 10 класу
Науковий керівник: Лілія Міщенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома докори його матері змусили Джонні розкаятися й мовчати; він справді почував себе пригніченим; він хотів відразу зробити щось велике і гідне, щоб врегулювати це все; він бажав, щоб в нього були гроші, він пішов і купив би їй пляшку стауту, він знав, що вона любить стаут.

– Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн.

– Тиждень за тижнем я працюю заради тебе не покладаючи рук. Чому ти не можеш поводитись, як Помона?

Його сестра була на рік молодша за нього; її християнське ім'я було Мона, але витонченому розуму Джонні це не сподобалося, і тому одного разу він знову охрестив її; Помоною вона стала і Помоною вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Не хвилюйся, мамо, – сказав хлопець, поцілувавши її, коли проходив повз. – Розкажи нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, пишно квітуче, було вінцем спогадів матері про молодість і ферму батька; навколо міфу про його чудові квіти та плоди вона могла сплести романтичні гірлянди, для неї самої, як і для її дітей, воно стало небесним символом її старого втраченого дому, великого з акрами землі та чудового фруктового саду та повної комори. Яке диво, що в її жартівливій розповіді радощі множилися й збільшувалися, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Слухай, а скільки коней було у твого батька, мамо?

– Ой багато, Джонні; скільки завгодно!

– А що за коні, мамо?

– Ой вони були – вони були – строкаті коні – як циркові коні.

Джонні виглядав жахливо непереконаливим.

– Але що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже весела, – я їздила з ними, Джонні. Щоранку перед сніданком я їздила зі своїми строкатими кінсьми й сиділа на передньому сидінні разом із дворецьким. І в нас також був далматинець, що біг під колесами... Але тут місіс Флінн почала вагатися, кинула крадькома погляд на свого сина й раптом скрикнула від сміху. Вона відновила свою думку: «Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!»

– Що за вишневе дерево, мамо?

– Ну, вишневе дерево, розкішне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було майже таким же великим, як будинок, Джонні.

– А на ньому вишні?

– Вози, повні вози вишень на тому дереві, Джонні. Вози! Всіляких сортів!

Усі види вишень, які тільки можна уявити. Це було чудове вишневе дерево...

*Олександр Гунько, студент 1 курсу
Науковий керівник: Ірина Дирда, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри англійської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

...Вдома мамині нарікання змусили Джонні каятися і мовчати; він відчував себе справді пригнічено; йому хотілося негайно зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати все це; якби у нього були гроші, він би пішов і купив їй пляшку стаута – він знав, що вона його любить.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала пані Флінн. – Я працюю задля тебе, як проклята, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися, як Помоні?»

Його сестра була молодшою за нього на рік; її церковне ім'я було Мона, але воно не йшло в лад з вишуканою думкою Джонні, тож одного разу він наново охрестив її; Помоною вона стала і Помоною лишилася. Флінни сіли вечеряти. «Неважливо, мамо, – сказав хлопець, цілуючи її, коли проходив, – розкажи нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, що розкішно квітнуло, було вінцем маминої пам'яті про її молодість та ферму її батька; навколо міфу про його чудове цвітіння і плоди вона могла плести гірлянди романтики, і для неї самої, як і для її дітей, воно стало небесним символом її старого втраченого дому, величного з акрами і чудового з фруктовим садом і повною коморою. Не дивно, що в її жартівливій розповіді радість множилася і збільшувалася, аж допоки навіть Джонні не був змушений втрутитися:

«Слухай, мамо, а скільки у твого батька *було* коней – в дійсності?»

«Ох – багато, Джонні; будь-скільки!»

«Але *що* за коні, мамо?»

«Будь-які! Ох – там були – там були – строкаті коні – як циркові коні».

Джонні здавався страшенно неперекоганим.

«Але *що* ти *робила* з ними, мамо?»

«Ох, – пані Флінн була дуже розслаблена, – я запрягала їх, Джонні. Кожен ранок перед сніданком я каталася в кареті упряженою строкатими кінями та сиділа на передньому сидінні разом з дворецьким. У нас також був далматинець, що бігав рессю під віссю...» Але тут пані Флінн потьмяніла, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом закричала від сміху. Вона повернулася до реальності: «Ах, але там *було* вишневе дерево, Джонні, справді!»

«Яке *саме* вишневе дерево, мамо?»

«Ну – вишневе дерево, красиве вишневе дерево».

«Велике?»

«Воно було майже таке ж велике, як будинок, Джонні».

«І на ньому були вишні?»

«Відра, відра вишень на тому дереві, Джонні. Відра! Усі сорти. Будь-які види вишень, про які можна подумати. Це *було* прекрасне дерево» ...

Дорошенко Анна, учениця 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома наганяй від матері змусив Джонні покаятися і замовкнути; він дійсно відчув себе негідником; у ту же мить йому захотілося зробити що-небудь велике і гідне, щоб все виправити; хотів би він, щоб у нього було хоч трохи грошей, тоді б він пішов і купив їй пляшку стаута – а він знав, що вона його любить.

«Ну чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Тиждень за тижнем я працюю заради тебе не покладаючи рук. Чому ти не можеш поводитися як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша; її ім'я при хрещенні було Мона, але витонченому смаку Джонні це не сподобалося, й одного разу він охрестив її заново; так вона стала Помоною і нею ж залишилася. Флінти сіли вечеряти. «Неважливо, мамо, – сказав хлопчик, цілуючи її, коли проходив повз, – розкажи нам про вишню!»

Пишно квітуча вишня була короною спогадів матері про її юність та батьківську ферму; навколо міфу про його чудові квіти та плоди, вона могла сплести романтичні гірлянди, і в її власній свідомості, як і у свідомості її дітей, він став небесним символом її старого загубленого будинку, величним гектаром землі, чудовим фруктовим садом та повною коморою. Дивно, що в її комічному оповіданні радість множилася і посилювалася до такої міри, що навіть Джонні довелося втрутитися:

«Послухай, мамо, а скільки у твого батька було коней, тільки серйозно?»

«Ой, багато, Джонні; дуже багато!»

«А що це були за коні, мамо?»

«Що за коні... Ой, ну такі, рябі, прямо як в цирку».

Джонні не дуже виглядав переконаним.

«Але що ти з ними робила, мамо?»

«Ох, – місіс Флінн була дуже весела, – я каталася на них, Джонні. Щоранку перед сніданком я виїжджала на своїх рябих конях і сідала на переднє сидіння разом із дворецьким. А ще у нас була плямиста собака, яка скакала під віссю воза...» Але потім місіс Флінн розгубилася, крадькома глянула на свого сина і раптом голосно засміялася. Вона оговталася зі словами: «Ах, але там правда була вишня, Джонні!»

«А що за вишня, мамо?»

«Ну, вишня, красива вишня».

«Велика?»

«Вона була майже такого ж розміру, як будинок, Джонні».

«А вишеньки на ній?»

«Багато! Дуже багато вишеньок було на ній. Дуже багато! Усіх сортів. Усіх видів вишні, які тільки можна уявити. Це була смачна вишня» ...

Вероніка Жуковська, учениця 11 класу
Науковий керівник: Лілія Міщенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома мамині докори змусили Джонні покаятися і замовкнути; він відчув себе справді підлим; йому захотілося негайно зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати все це; якби у нього були гроші, він би пішов і купив їй пляшку стаута – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Я працюю заради тебе, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися, як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; при хрещенні її назвали Мона, але витонченому розуму Джонні це ім'я не подобалося, тож одного дня він перехрестив її; Помоною вона стала і Помоною залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Неважливо, мамо, – відповів хлопчик, поцілувавши її на прощання, – розкажи нам про вишню!»

Пишно квітуча вишня була вінцем спогадів матері про її молодість і батьківську ферму; навколо міфу про її чудове цвітіння і плоди вона могла сплести гірлянди романтики, і для неї самої, як і для її дітей, вона стала небесним символом її старого втраченого дому, величного з акрами землі, чудового з фруктовим садом і повною коморою. Не дивно, що в її жартівливій розповіді радість примножувалася і збільшувалася, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Послухай, мамо, скільки коней було у твого батька, правда?

– О, багато, Джонні, скільки завгодно!

– А які коні, мамо?

– Різні! О, це були – це були – лисі коні – як циркові коні.

Джонні виглядав страшенно непереконливо.

– Але що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже спокійна, – я виїжджала з ними, Джонні.

Щоранку перед сніданком я виїжджала з моїми лисими кіньми і сідала на переднє сидіння, поряд з дворецьким. А ще у нас був сливовий собака, який бігав рясю під віссю... Але тут місіс Флінн зникла, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом закричала від сміху. Вона повернулася на свою землю: «Але ж там була вишня, Джонні, справді!»

– Що за вишня, мамо?

– Ну – вишня, гарна вишня.

– Велика?

– Вона була майже така ж велика, як будинок, Джонні.

– І вишні на ній?

– Візки, візки вишень на тому дереві, Джонні. Цілі вози! Всіляких. Усі види вишень, які тільки можна уявити. Це була чудова вишня...

Давид Зелінський, учень 9 класу
Науковий керівник: Лілія Міщенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома докори матері змушували Джонні каятися і мовчати; він відчував себе справді підлим; йому хотілося негайно зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати все це; йому хотілося, щоб у нього було трохи грошей, і він пішов би і купив їй пляшку стауту – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Я працюю для тебе, не покладаючи рук, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися, як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; при хрещенні її назвали Мона, але витонченому розуму Джонні це ім'я не подобалося, і одного разу він перехрестив її; Помоною вона стала і Помоною вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Нічого страшного, мамо, – сказав хлопчик, поцілувавши її на прощання, – розкажи нам про вишню!»

Пишно квітуча вишня була вінцем спогадів матері про її молодість і батьківську ферму; навколо міфу про її чудовий цвіт і плоди вона могла сплести гірлянди романтики, і для неї самої, як і для її дітей, вона стала небесним символом її старого втраченого дому, величного з акрами землі, чудового з фруктовим садом і повною коморою. Тож не дивно, що в її гумористичній розповіді радість примножувалася і звеличувалася, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

«Слухай, мамо, а скільки коней було у твого батька, насправді?»

«О, багато, Джонні, скільки завгодно!»

«Але які то були коні, мамо?»

«Різні! О, вони були – вони були – рябі коні – як циркові коні».

Джонні виглядав страшенно непереконаливо.

«Але що ти з ними робила, мамо?»

«О, – місіс Флінн була дуже спокійна, – я виїжджала з ними, Джонні. Щоранку перед сніданком я виїжджала зі своїми рябими кіньми і сідала на переднє сидіння, довго розмовляла з дворецьким. А ще у нас був далматинець, який бігав рясю під віссю...» Але тут місіс Флінн потупилася, кинула крадькома погляд на свого сина, і раптом закричала від сміху. Вона повернулася до себе: «Але ж там була вишня, Джонні, дійсно!»

«Яка вишня, мамо?»

«Ну, вишня, гарна така вишня».

«Велика?»

«Майже така ж велика, як хата, Джонні».

«І скільки на ній було вишень?»

«Візки, візки вишень на тому дереві, Джонні. Візки! Усіх сортів. Усі види вишень, які тільки можна уявити. Це була чудова вишня» ...

Іванова Дар'я, учениця 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома матеріні докори змусили Джонні розкаятися й мовчати; він справді почувався негідником: хотів хоча б раз зробити щось чудове та варте того, щоб компенсувати це все; він жадав мати хоча б трохи грошей, щоб піти та купити їй пляшку стаута – він знав, що вона любить його.

– Чому ти так турбуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Я працюю без передиху для тебе, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш вести себе як Помона?

Його сестра була на рік молодшою за нього; її ім'я при хрещенні було Мона, але тонкому розуму Джонні воно не подобалося, то ж одного дня він повторно охрестив її; вона стала Помоною, нею і залишилася. Флінни сіли вечеряти.

– Не зважай, мамо, – сказав хлопчик, поцілувавши її, коли проходив повз, – розкажи нам про вишневе дерево!

Пишно розквітла вишня була скарбом материних спогадів про її юність і ферму батька; навколо міфу про її дивовижні квіти і плоди вона могла сплести гірлянду романтики, як для себе, так і для своїх дітей, вона стала небесним символом її старого втраченого дому, величного з акрами і чудового з фруктовим садом та повною коморою. Дивовижно, що в її жартівливій розповіді радощі були помножені та збільшені, коли, навіть, Джонні був змушений втрутитися:

– Слухай, а скільки коней було у твого батька, мамо – правда, правда?

– Ох, багацько, Джонні; безліч!

– Але які саме коні, мамо?

– Які саме! Ох – вони були – вони були – рябими – як циркові коні.

Джонні виглядав зовсім непереконаним.

– Але що ти робила з ними, мамо?

– Ох, – місіс Флінн була дуже безжурною, – раніше я їздила верхи, Джонні.

Кожен ранок після сніданку я виїжджала з моїми рябими кіньми і сідала на переднє сидіння разом із дворецьким. І ще ми мали собаку, що нагадувала сливовий пудинг, яка риссю бігала під ногами... – Але тут місіс Флінн стала розпливчастою, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом вибухнула сміхом. Вона продовжила: – Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!

– Як виглядало вишневе дерево, мамо?

– Ну – вишневе дерево, гарне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було майже таке ж велике, як будинок, Джонні.

– І вишеньки на ньому?

– Вози, вози вишень на дереві, Джонні. Вози! Усіх сортів. Кожен вид вишень, про які ти можеш подумати. Це було чарівне вишневе дерево.

Анна Качан, учениця 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома материні промови змусили Джонні почувати себе відразливим і мовчазним; він відчував себе дійсно погано; він захотів одразу зробити щось величне і гідне, щоб компенсувати все це; він бажав мати трохи грошей, тоді пішов би він і купив їй пляшку стауту – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – спитала місіс Флінн втомленим голосом. – Я працюю як віл до останньої краплі крові для тебе, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш вести себе як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; її ім'я при хрещенні було Мона, але елегантному розуму Джонні не сподобалося це ім'я, і от одного разу він перехрестив її; вона стала Помоною і залишилася Помоною. Флінни сіли вечеряти. «Не переймайтеся, мамо, – сказав хлопчик, цілуючи її, коли проходив повз, – розкажіть нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, що розкішно цвіло, було короною спогадів матері про її молодість і ферму її батька; навколо міфу про його дивовижні квіти і плоди вона могла ткати гірлянди романтики, і в її власній уяві, так само як і в уяві її дітей, воно стало небесним символом її колишнього втраченого дому, величного з гектарами і чудовим з садом і повною коморою. Яке диво, що в її гумористичному нарисі радості були помножені і збільшені до того, що навіть Джонні був зобов'язаний втрутитися:

«Послухайте, скільки ж коней мав ваш батько, мамо – справді, скільки?»

«О – багато, Джонні; величезна кількість!»

«Але які це були коні, мамо?»

«Які? О – вони були – вони були – строкаті коні – схожі на коней у цирку».

Джонні дивився жахливо непереконаним.

«Але що ви з ними робили, мамо?»

«О, – місіс Флінн була дуже радісною, – я виходила з ними, Джонні. Кожного ранку перед сніданком я виходила з моїми строкатими кіньми і сиділа на передньому сидінні, разом із дворецьким. І у нас був собака сливового пудингу, щоб ковзати під вісь...» – Але тут місіс Флінн стала неясною, кинула підступний погляд на свого сина, і раптом розсміялася. Вона повернулася до попередньої думки: «Але було вишневе дерево, Джонні, справді!»

«Яке вишневе дерево, мамо?»

«Ну – вишневе дерево, красиве вишневе дерево».

«Велике?»

«Воно було майже таке велике, як будинок, Джонні».

«І на ньому були вишні?»

«Вагони, вагони вишень на тому дереві, Джонні. Вагони! Усі види. Будь-який вид вишень, які ви можете уявити. Це було чудове вишневе дерево»...

Кіра Коваленко, учениця 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Удома нарікання його матері змусили Джонні розкаятися й мовчати; він справді почувався негідником: він хотів хоча б раз зробити щось чудове та варте, щоб компенсувати це все; він волів отримати трохи грошей, щоб піти та купити їй пляшку стаута – він знав, що вона любить його.

– Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – стомленим голосом спитала місіс Флінн. – Я гну спину для вас, день у день. Чому ти не можеш поводитися як Помоні?

Його сестра була на рік молодша за нього; її ім'я при хрещенні було Мона, але тонкому розуму Джонні воно не подобалося, тож одного дня він повторно охрестив її; вона стала Помоною і нею залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Не зважай, мамо, – сказав хлопчик, цілуючи її, проходячи повз, – розкажи нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, що буяло квітом, було вінцем материних спогадів про її юність і ферму її батька; навколо міфу про його чудові квіти і фрукти, вона могла сплести гірлянди романтики і для неї, як і для її дітей, він став небесним символом її старого, величного з акрами, і приголомшливого з фруктовим садом та повною коморою, втраченого дому. Дивовижно, як в її жартівливій розповіді радощі множилися та збільшувалися, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Слухай, а скільки коней було у твого батька, мамо – насправді?

– Ох – багацько, Джонні; величезна кількість!

– Але якої масті коні, мамо?

– Масті! Ох – вони були – вони були – рябими – як циркові коні.

Джонні виглядав зовсім непереконаним.

– Але що ти робила з ними, мамо?

– Ох, – місіс Флінн була вельми безтурботна, – раніше я їздила верхи, Джонні. Кожен ранок після сніданку я виїжджала з моїми рябими кіньми і сідала на передне сидіння разом із дворецьким. І ще ми мали собаку, що нагадувала сливовий пудинг, що риссю бігала під ногами... – Але тут місіс Флінн стала розпливчастою, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом вибухнула сміхом. Вона знову продовжила словами: – Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!

– Який вид вишневого дерева, мамо?

– Ну – вишневе дерево, гарне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було майже таке ж велике, як будинок, Джонні.

– І вишеньки на ньому?

– Вози, вози вишень на дереві, Джонні. Вози! Усіх сортів. Кожен вид вишень, про які ти можеш подумати. Це було чарівне вишневе дерево.

Кирило Концевенко, учень 10 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

Вдома докори матері змусили Джонні розкаятися та мовчати; він справді почував себе підло та шкодував, він хотів зробити щось гідне; він хотів, щоб у нього були гроші, він пішов і купив би їй пляшку стауту – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – спитала місіс Флінн. – Я працюю заради вас, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього, її ім'я під час хрещення було Мона, але Джонні воно не подобалося, тому одного разу він її охрестив повторно; Помоною вона стала і Помоною вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Нічого, мамо, – сказав хлопчик цілуючи її. – Поговори з нами про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, що пишно квітло, було вінцем спогадів про молодість матері та батьківське господарство; навколо міфу про його чудові квіти та плоди, вона могла сплести романтичні гірлянди, і для її власного розуму, а також для розуму її дітей це стало небесним символом її старого втраченого великого дому, з гектарами та саду. Яке диво, що в її жартівливій розповіді радості множилися й збільшувалися, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися: «А твій батько мав багато коней, мамо, це правда?»

«О, багато, Джонні; величезну кількість!»

«А що за коні, мамо?»

«О, – місіс Флінн була дуже веселою, – я з ними їздила Джонні. Щоранку перед сніданком я виїжджала зі своїми рябими кінями й сідала на передне сидіння разом із дворецьким. І ще в нас був собака, щоб під віссю бігти риссю...» Але тут місіс Флінн розпливлася, кинула крадькома погляд на свого сина й раптом скрикнула від сміху. Вона відновила свою позицію: «Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!»

«Що за сорт вишні, мамо?»

«Ну – вишневе дерево, красиве вишневе дерево».

«Велике?»

«Таке ж велике як будинок, Джонні».

«А вишні на ньому були?»

«Вози, вози вишень на тому дереві, Джонні. Вози! Усіх сортів. Будь-які види вишні, які можна було б придумати. Це було найкраще вишневе дерево»...

Михайло Корольов, учень 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

Вдома материні докори змусили Джонні почувати себе винним і мовчати; він почував себе дійсно приниженим; він хотів зробити щось велике і гідне, щоб урегулювати все це; він сподівався отримати трохи грошей, він би пішов і купив їй пляшку стауту – він знає, що вона любить стаут.

– Чому ти так турбуєш людей, Джонні? – запитала місіс Флінн, втомлена.
– Я працюю без перерви на вас, тиждень у тиждень. Чому ти не можеш вести себе як Помона?

Його сестра була на рік молодша за нього; її ім'я при хрещенні було Мона, але елегантному розуму Джонні воно не сподобався, і одного дня він охрестив її ще раз; вона стала Помоною і залишилася такою. Флінни сіли за вечерю. «Не звертайте уваги, мамо, – сказав хлопець, цілуючи її, коли йшов повз. – Поговоріть із нами про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, розкішно квітуче, було короною материних спогадів про її юність та ферму батька; навколо міфу про його чудові квіти і плоди вона могла плести гірлянди романтики, і для неї, так само як і для її дітей, воно стало небесним символом її старого втраченого дому, величного і прекрасного з садом і повним погребом. Яке ж диво, що в її жартівливому оповіданні радості були збільшені та примножені, аж навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Послухайте, скільки ж коней було у вашого батька, мамо – справді?

– О, багато, Джонні!

– Але які вони були, мамо?

– Які! О – вони були – вони були – строкатими конями – як циркові коні.

Джонні подивився на неї з побоюванням невпевнено.

– А що ви з ними робили, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже весела, – я виїздила з ними, Джонні. Кожного ранку перед сніданком я виїздила з моїми строкатими конями і сиділа на передньому сидінні разом з дворецьким. І у нас була собачка теж, який біг під віссю... – Але тут місіс Флінн зиркнула на свого сина і раптово закричала зі сміху. Вона відновила свою розповідь: «Але було вишневе дерево, Джонні, правда!»

– Яке вишневе дерево, мамо?

– Ну, вишневе дерево, прекрасне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було майже таке велике, як будинок, Джонні.

– І на ньому були вишні?

– Вагони, вагони вишень на тому дереві, Джонні. Вагони! Всякі. Кожен вид вишень, який ви можете уявити. Це було чудове вишневе дерево ...

Костенко Владислав, учень 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома мамині нарікання змушували Джонні каятися і мовчати; він відчував себе справді приниженим; йому хотілося негайно зробити щось велике і вартісне, щоб компенсувати все це; якби в нього були гроші, він би пішов і купив їй пляшку стаута – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – стомлено спитала місіс Флінн. – Я працюю на тебе, як проклята, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися, як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша від нього; при хрещенні її звали Мона, але витонченому розуму Джонні це ім'я не подобалося, і одного разу він перейменував її; вона стала Помоною і Помоною вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Нічого, мамо, – сказав хлопчик, поцілувавши її, – розкажи нам про вишню!»

Розкішно квітуха вишня була маминим вінцем спогадів про молодість і батьківську ферму; навколо міфу про її чудовий цвіт і плоди вона могла сплести гірлянди романтики, і для неї самої, і для її дітей, вона стала небесним символом її старого втраченого дому, величного з гектарами землі, чудового з фруктовим садом і повною коморою. Не дивно, що в її веселій розповіді радість примножувалася і звеличувалася, аж поки навіть Джонні став змушений підключитися до розмови:

– Поглянь, мамо, скільки коней було у твого батька, правда?

– О, багато, Джонні, скільки завгодно!

– Але які коні, мамо?

– Різні! О, вони – вони були, чубаті, як циркові коні.

Джонні виглядав страшенно не переконливим.

– Але що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже безтурботна, – я виїжджала з ними, Джонні. Кожного ранку перед сніданком я виїжджала зі своїми чубатими кіньми і сідала на переднє сидіння разом з дворецьким. А ще у нас був пес зі сливовим відтінком, який бігав риссю попід ногами... – Але тут місіс Флінн зникла, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом вибухнула від сміху. А потім продовжила: «Але ж там була вишня, Джонні, справді!»

– Яка вишня, мамо?

– Ну, вишня, гарна вишня.

– Велика?

– Майже така ж велика, як хата, Джонні.

– А чи були вишні на ній?

– Цілі вози, цілі вози вишень на тому дереві, Джонні. Візки! Усіх сортів. Усі види вишень, які тільки можна собі уявити. Це була чудова вишня ...

Євген Кузнєцов, учень 10 класу
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»
Науковий керівник: Людмила Маценура, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри перекладу та слов'янської філології

...Вдома, заперечення матері принизили Джонні до каяття і тиші; він почував себе низько, він захотів одразу ж зробити щось чудове і гідне, щоб згладити це все; він би хотів мати трохи грошей, він би пішов і купив пляшку пива – він знав що їй подобається пиво.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – запитала місіс Флінн втомлено. – Я стираю пальці до кісток, працюючи заради тебе, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш себе поводити як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; її ім'я під час хрещення було Мона, але елегантній думці Джонні це не сподобалось і одного разу він її перехрестив. Помонею вона стала і Помонею вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Неважливо, мамо, – сказав хлопчик, цілуючи її, – поговори з нами про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, розкішне цвітіння було вінцем маминих спогадів про її молодість і ферму її батька; навколо власного міфу про красу цвітіння і фрукти, вона могла плести гірлянди романтики, і на її думку, як і на думку її дітей, воно стало райським символом її старої забутої домівки, великого поля, прекрасного саду, повної комори. Тут дивина у її жартівливій розповіді, де радість була примножена і збільшена до такого стану, що Джонні був мав втрутитися:

– Глянь, скільки коней мав твій батько, мамо?

– Ох і багато, Джонні, будь-яка їх кількість!

– Але, які були коні, мамо?

– Які були! Ох – вони були – вони були – гніді коні – як циркові коні.

Джонні виглядав страшенно непереконливим.

– Але, що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже блідою, – я виїжджала з ними, Джонні. Кожен ранок перед сніданком я виїжджала з моїми гнідими конями і сідала на переднє місце, разом із дворецьким. І ми також мали сливово-пудингово пса для рисі під віссю... – Але тут місіс Флінн стала туманною, кинула крадькома погляд на свого сина, і раптом вибухнула зі сміхом. А потім вона відновила свою розповідь: «Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, дійсно!»

– Як воно виглядало, мамо?

– Що ж, вишневе дерево, гарне вишневе дерево, Джонні.

– Велике?

– Воно було майже таким великим, як і наш дім, Джонні.

– І вишні на ньому?

– Багато, багато вишень на цьому дереві, Джонні. Багато! Усі сорти. Кожний вид вишні який ти тільки можеш подумати. Це було чудове вишневе дерево...

Ксенія Майстренко, учениця 11 класу
Науковий керівник: Лілія Міщенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома докори матері змушували Джонні каятися і мовчати; він відчував себе справді гидко; йому хотілося негайно зробити щось велике та гідне, щоб виправдати все це; він бажав, щоб у нього були гроші, він би пішов і купив їй пляшку стауту, він знав, що їй подобається стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Я працюю на тебе, як проклята, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися, як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; при хрещенні її назвали Мона, але витонченому розуму Джонні це ім'я не подобалося, тож одного разу він перехрестив її; Помоною вона стала і Помоною вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Нічого, мамо, – сказав хлопчик, поцілувавши її, – розкажи нам про вишневе дерево!»

Пишно квітуча вишня була вінцем спогадів матері про її молодість і батьківську ферму; навколо міфу про її чудовий цвіт і плоди вона могла плести гірлянди романтики, і для неї самої, як і для її дітей, вона стала небесним символом її старого втраченого дому, величного з акрами землі, чудового з фруктовим садом і повною коморою. Не дивно, що в її жартівливій розповіді радість примножувалася і звеличувалася, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Послухай, мамо, а скільки коней мав твій батько?

– О, багато, Джонні, скільки завгодно!

– Але яких коней, мамо?

– Різних! О, це були... це були лисі коні, як циркові.

Джонні не міг у це повірити.

– Але що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже спокійна, – я виїжджала з ними, Джонні.

Щоранку перед сніданком я виїжджала зі своїми лисими кіньми і сідала на переднє сидіння разом з дворецьким. А ще у нас був сливовий собака, який бігав рясю під віссю... – Але тут місіс Флінн розгубилася, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом закричала від сміху. Вона оговталася від сміху:

– Але ж там було вишневе дерево, Джонні, справді!

– Яка саме вишня, мамо?

– Що ж, вишневе дерево, гарне вишневе дерево.

– Воно велике?

– Воно майже таке ж велике, як хата, Джонні.

– На ньому були вишні?

– Візки, візки вишень на тому дереві, Джонні. Візки! Усіх сортів. Всі види вишень, які тільки можна уявити. Це було чудове вишневе дерево ...

Софія Олійник, учениця 10 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома докори матері змусили Джоні розкаятись і мовчати, він справді почувався підлим, він хотів негайно зробити щось велике й гідне, щоб компенсувати це все, він дуже хотів, щоб у нього були гроші, тоді він пішов і купив би їй пляшку стауту, він знав що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Тиждень за тижнем я працюю заради тебе. Чому ти не можеш поводитись, як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього, її ім'я при хрещенні було Мона, але елегантному розуму Джоні це не сподобалось, і тому одного разу він охрестив її знову, вона стала Помоною й Помоною залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Не бери в голову, мамо, – сказав хлопець, поцілувавши її, – поговори з нами про вишневе дерево!»

Вишня, пишно квітуча, була вінцем спогадів матері про молодість і батьківське господарство; навколо міфу про її чудові квіти та плоди вона могла плести романтичні гірлянди, і для неї самої, і для її дітей це стало символом її старого втраченого дому, великого з гектарами та чудовим фруктовим садом і повною коморою. Яке диво, що в її жартівливій розповіді радості множилися й збільшувалися, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Слухай, а скільки коней було у твого батька, мамо?

– Ой багато, Джонні, скільки завгодно!

– А що за різновид коней, мамо?

– Різновид! Ой, вони були, вони були – рябі, як циркові.

Джонні дивився невпевнено.

– Але що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже веселою, – я їздила з ними, Джонні. Щоранку перед сніданком я їздила зі своїми рябими кіньми й сідала на переднє сидіння. Разом із дворецьким. І у мене також була собака, яка наганяла сливовий пудинг, щоб бігти під осею... – Але тут місіс Флінн стала невизначеною, кинула крадькома погляд на свого сина й раптом скрикнула від сміху. Вона повернулася до попередньої думки: «Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!»

– Що за вишневе дерево, мамо?

– Ну... вишневе дерево, гарне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було майже таке ж велике, як будинок, Джонні.

– А на ньому вишні?

– Возами, повними возами вишень на тому дереві, Джонні. Будь-який вид вишні, який тільки можна придумати. Це було чудове вишневе дерево ...

Кристина Петрова, учениця 10 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома мамині докори змусили Джонні покаятися і замовкнути; він відчув себе справді нікчемним; йому захотілося негайно зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати все це; якби в нього були гроші, він би пішов і купив їй пляшку стаута – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Я працюю, стираючи пальці до кісток, за ради вас, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводитися, як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; її назвали Моною при хрещенні, але витонченому розуму Джонні це ім'я не подобалося, і одного разу він перехрестив її; Помоною вона стала і Помоною вона залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Нічого, мамо, – сказав хлопчик, поцілувавши її на прощання, – розкажи нам щось про вишню!»

Пишно квітуче вишневе дерево було вінцем спогадів матері про її молодість і батьківську ферму; навколо міфу про її чудовий цвіт і плоди вона могла сплести гірлянди романтики, і для неї самої, і для її дітей, вона стала небесним символом її старого втраченого дому, величного з володінням землі, чудового фруктового саду і повної комори. Не дивно, що в її жартівливій розповіді радість примножувалася і звеличувалася, аж поки навіть Джонні був змушений втрутитися:

– Послухай, мамо, скільки коней мав твій батько – насправді.

– О, багато, Джонні, дуже багато!

– Але яких коней, мамо?

– Різних! О, вони були – вони були – лисі коні – як циркові коні.

Джонні виглядав страшенно непереконливо.

– Проте, що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн була дуже безтурботна, – я виїжджала з ними, Джонні.

Щоранку перед сніданком я виїжджала зі своїми лисими кіньми і сідала на переднє сидіння разом з дворецьким. А ще у нас був сливовий собака, який бігав рясю під віссю... – Але тут місіс Флінн потьмяніла, кинула крадькома погляд на свого сина і раптом закричала від сміху. Вона відновила свою розповідь: «Але ж там була вишня, Джонні, справді!»

– Яка вишня, мамо?

– Ну, вишня, гарна вишня.

– Велика?

– Майже така ж велика, як будинок, Джонні.

– А вишні були на дереві?

– Візки, візки вишень на тому дереві, Джонні. Візки! Усіх сортів. Усі види вишень, які тільки можна уявити. Це було чудове вишневе дерево ...

Руслан Плотніков, учень 11 класу
Науковий керівник: Юлія Карпенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома мамині нарікання призвели Джонні до каяття та мовчання; він відчув себе дійсно підлим; йому захотілося одразу здійснити щось велика та гідне, щоб компенсувати це все; він хотів мати трохи грошей, він би пішов та купив їй пляшку стаута – він знав, що вона любить стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флін. – Я працюю до неймовірної втоми для тебе, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш поводити себе як Помона?»

Його сестра була на рік молодша за нього, її ім'я при хрещенні було Мона, але елегантний розум Джонні не сприйняв такого імені, тож він перехрестив її; Помоною вона стала, Помоною вона і залишилась. Сім'я Флін сіла за вечерю. «Не хвилюйся, мамо, – сказав хлопчик, поцілувавши її, коли проходив повз. – Розкажи нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, буйно квітуче, було короною материних спогадів про її юність та ферму батька; навколо міфа про його чудові квіти та плоди вона могла плести гірлянди романтики, і як для її власного розуму, так і для розуму її дітей, воно стало небесним символом її старого втраченого дому, з дивовижним фруктовим садом та з повним підвалом. Яке диво, що в її гумористичній повісті, радість була помножена та збільшена до такої міри, що навіть Джонні був вимушений втрутитися: «Слухай, скажи чесно, яка кількість коней було у твого батька?»

«Ох, багато, Джонні – незлічена їх кількість!»

«Але які коні, мамо?»

«Які! Вони були строкатими конями, – як циркові коні».

Джонні виглядав погано переконаним.

«Але що ви з ними робили, мамо?»

«О, – місіс Флін повеселішала, – я виїздила з ними, Джонні. Кожного ранку перед сніданком я виїздила з моїми строкатими кінями, та сиділа на передньому місці, разом із дворецьким. І був у нас собака з кличкою плум-пудинг, який бігав під вісь...» Але тут місіс Флін стала сумною, кинула непомітний погляд на свого сина та раптово зареготала. Потім вона повернулася до початкової теми: «Ах, але було там вишневе дерево, Джонні, правда!»

«Яке вишневе дерево, мамо?»

«Ну – вишневе дерево, гарне вишневе дерево».

«Велике?»

«Воно було майже таке ж велике як дім, Джонні».

«І на ньому були вишні?»

«Вагони, вагони вишень на тому дереві, Джонні. Вагони! Всякі види вишень, які тільки можна було придумати. Це була чудова вишня» ...

Ольга Романенко, учениця 11 класу
Науковий керівник: Лілія Міщенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома докори матері змусили Джонні розкаятися й мовчати; він справді почувався пригніченим; він хотів відразу зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати це все; він бажав мати гроші, він би пішов і купив їй пляшку стауту, він знав, що їй подобається стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Я працюю на вас, стираючи шкіру до кісток, тиждень за тижнем. Чому ти не можеш вести себе як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; її ім'я під час хрещення було Мона, але вишуканому розуму Джонні це не сподобалося, і тому одного разу він знову охрестив її; Помоною вона стала і Помоною вона залишилася. Флінни сіли за вечерю. «Не звертайте уваги, мамо, – сказав хлопець, поцілувавши її, пройшовши повз, – розповідайте нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, розкішно квітуче, було вінцем материнських спогадів про її молодість і батьківське господарство; навколо міфу про його дивовижні квіти та плоди вона могла сплітати романтичні вінки, і для її власного розуму, а також для розуміння своїх дітей, воно стало небесним символом її колишнього втраченого дому, великого з гектарами землі та чудовими фруктовими садами та повними пекарнями. Як не дивно, у її жартівливому наративі радості були помножені та збільшені, доки навіть Джонні був змушений втрутитися:

«Подивись сюди, скільки коней мав твій батько, мамо, правду кажучи?»

«Ой-багато, Джонні; скільки завгодно!»

«А що за коні, мамо?»

«Так! Ой, вони були – рябі коники, ніби циркові коні».

Джонні виглядав жахливо невпевненим.

«Але що ви з ними зробили, мамо?»

«О, – місіс Флінн була дуже весела, – я їздила з ними, Джонні. Щоранку перед сніданком я їздила зі своїми рябими кіньми й сиділа на передньому сидінні разом із дворецьким. І у мене також була собака, яка наганяла сливовий пудинг, щоб бігти під віссю...» Але тут місіс Флінн стала неясною, кинула крадькома погляд на свого сина й раптом скрикнула від сміху. Вона відновила свої позиції, промовивши: «От, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!»

«Яке саме чершневе дерево, мамо?»

«Вишневе дерево, красиве вишневе дерево».

«Велике?»

«Воно було майже таким великим, як будинок, Джонні».

«І вишні на ньому?»

«Величезні купи вишень на тому дереві, Джонні. Величезні купи! Усі види. Будь-який вид вишні, який приходить на думку. Це було чудове вишневе дерево»...

Олександра Смірнова, учениця 11 класу
Науковий керівник: Лілія Міщенко, вчитель англійської мови
КЗО «Криворізький ліцей «Джерело» ДОР»

...Вдома, докори матері змусили Джонні розкаятися й мовчати; він відчував свою підлість; він хотів зробити щось велике і вартісне, щоб відразу компенсувати це все; Джонні бажав мати трохи грошей, щоб піти і купити пляшку стауту – бо він знав, що його мама так полюбляє цей стаут.

«Чому ти так дратуєш людей, Джонні? – втомлено запитала місіс Флінн. – Тиждень за тижнем, я працюю заради тебе до знемоги. Чому ти не можеш поводитися як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; при хрещенні їй було дано ім'я Мона, але витонченому розуму Джонні це ім'я не сподобалося і одного дня він дав їй нове; Помоною вона стала і Помоною залишилася. Флінни сіли вечеряти. «Не хвилюйся, мамо, – сказав хлопець, проходячи повз і цілуючи її, – поговори з нами про вишневе дерево!»

Пишно квітуча вишня була вінцем спогадів матері про молодість і батьківську ферму; навколо міфу про чудове цвітіння, жінка могла сплести романтичні гірлянди, і для її власного розуму, а також для розуму її дітей це стало небесним символом її старого покинутого дому, великого і чудового маєтку розміром з декілька гектарів, з фруктовим садом і повною коморою. Яке диво, у її жартівливій розповіді множилася і збільшувалася радість, поки Джонні не перервав її:

– Послухай, як багато коней було у твого батька насправді, мамо?

– О, Джонні – багато; скільки завгодно!

– А коні породисті, мамо?

– Породисті! О, коні були рябими, ніби циркові.

Джонні виглядав страшенно непереконаним.

– А що ти з ними робила, мамо?

– О, – місіс Флінн виглядала дуже веселою, – я їздила з ними, Джонні.

Щоранку, перед сніданком, я їздила зі своїми рябими кіньми й сиділа на передньому сидінні разом із дворецьким. І у нас був собака, схожий на сливовий пудинг, який бігав риссю під віссю... – Але тут місіс Флінн стала невизначеною, крадькома кинула погляд на сина і несподівано скрикнула від сміху. Вона відновила свій стан: «Ах, але там було вишневе дерево, Джонні, справді!»

– Що за вишневе дерево, мамо?

– То було вишневе дерево, гарне вишневе дерево.

– Велике?

– Воно було таким же великим, як і будинок, Джонні.

– І вишні на ньому були?

– Вози, цілі вози вишень на тому дереві, Джонні. Вози! Усі сорти. Будь-який вид вишні, який тільки можна вигадати. Це було чарівне вишневе дерево...

Катерина Фрейліх, учениця 8 класу
Науковий керівник: Світлана Воробйова, вчитель англійської мови
Криворізька гімназія № 41

...Вдома зауваження мами призвели Джонні до покаяння та мовчання; він дійсно відчував себе підлим; йому одразу закортіло зробити щось велике і гідне, щоб компенсувати все це; якби він мав гроші, він би купив їй пляшку пива – він знав, що вона полюбляє стаут.

«Чому ти так докучаєш людям, Джонні? – стомлено запитала місіс Флінн. – Тиждень за тижнем я працюю для вас як віл. Чому ти не можеш поводитись як Помоні?»

Його сестра була на рік молодша за нього; ім'я, яким її хрестили – Мона, але витонченому розуму Джонні воно не подобалось, тож він перехрестив її; Помоною вона стала і Помоною вона залишилась. Сім'я Фліннів зібралась на вечерю. «Не зважай, мамо, – сказав хлопчик поцілувавши її, коли проходив повз. – Розкажи нам про вишневе дерево!»

Вишневе дерево, що пишно та розкішно цвіло, було найголовнішим спогадом маминої молодості і ферми її тата; вона могла плести гірлянди романтики навколо міфу про чудові квіти та плоди дерева; і як для її власної свідомості, так і для свідомості її дітей дерево стало небесним символом її старого, покинутого дому, великого, з гектарами землі, а також чарівного садку і повної комірчини. Дивним є те, у її жартівливій розповіді рівень радості збільшувався і множився, аж поки навіть Джонні не довелося втрутитися:

«Послухай, скільки ж коней насправді мав твій батько, мамо?»

«Ох, багато, Джонні; не перерахувати!»

«А які були коні, мамо?»

«Які! Ох, вони, вони були: чорно-білі, строкаті, як циркові коні».

Джонні виглядав страшенно непереконаним.

«А що ти з ними взагалі робила, мамо?»

«Ох, – місіс Флінн була напрочуд веселою, – я їздила верхи на них, Джонні.

Щоранку перед сніданком я виїздила на наших строкатих конях і сідала на переднє сидіння, разом із дворецьким. А ще у нас був далматинець, який скакав риссю під віссю...» Але місіс Флінн розгубилася, крадькома зиркнула на свого сина і раптом зареготала. Вона прийшла до тям з словами: «Але ж там насправді було вишневе дерево, Джонні!»

«Яким було вишневе дерево, мамо?»

«Вишневе, дуже гарне вишневе дерево».

«Велике?»

«Воно було розміром майже з будинок, Джонні».

«А вишні на ньому?»

«Купа, купа вишень були на тому дереві, Джонні. Купа! Будь-який сорт вишні, про який ти тільки можеш подумати. Це було чудове вишневе дерево...»

ПЕРЕКЛАДИ УРИВКУ З ХУДОЖНЬОЇ ПРОЗИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

HEIKE EVA SCHMIDT

«*DER ZAUBERHAFTE EISLADEN: VANILLE, ERDBEER UND MAGIE*»

Оригінальний текст

“Unsere neue Türklingel”, sagte Ellis Vater stolz und lief zur Wohnungstür. Er riss sie so schwungvoll auf, dass der hagere grauhaarige Mann, der davorstand, vor Schreck einen Hüpfen rückwärts machte.

“Hallo! Sonntag!”, rief Ellis Vater überschwänglich und streckte die Hand aus. “Dass heute Sonntag ist, weiß ich selbst. Für den Ruhetag machen Sie hier oben aber jede Menge Krach”, sagte der Fremde, und sein dünner Mund wurde noch ein bisschen schmaler.

Elli musste kichern. “Aber nein! Wir heißen Sonntag. Mit Nachnamen.”

“Ach so. Nun ja, mein Name ist Einsiedler. Robert Einsiedler. Ich wohne im Erdgeschoss.”

“Freut mich, Herr Einsiedler. Ich bin Margarita Sonntag, genannt Maggy.” Ellis Mutter war unbemerkt herangetreten und schüttelte dem Nachbarn die Hand.

“Mein Mann heißt Fred, und das sind unsere Kinder Elli und Tom. Lenny, unser Jüngster, schläft gerade.”

“Guten Tag”, sagten Elli und Tom gleichzeitig.

Herr Einsiedler musterte sie kritisch. Überlegte er, ob Ellis gelbes Kleid mit den orangefarbenen Punkten zu der blau-rosa geringelten Leggings passte? Elli fand das sehr wohl. Sie war stolz auf das Kleid, schließlich hatte sie es selbst genäht.

Doch Herr Einsiedler schien andere Probleme zu haben, denn er deutete nach oben.

“Ich habe komische Geräusche gehört. Vom Dach.”

“Ach, das sind nur unsere Hühner”, antwortete Ellis Mutter strahlend.

Der Nachbar riss die Augen auf.

“Sie haben Hühner? Und die laufen auf dem Dach herum?” Ellis Vater lächelte beruhigend.

“Keine Sorge, sie haben ein Gehege auf der Dachterrasse. Ihnen kann nichts passieren.”

Doch Herr Einsiedler schien alles andere als erfreut. “Haustiere sind laut Mietvertrag verboten!”, schnarrte er.

“Es sind ja auch keine *Haus*-Tiere, sondern *Dach*-Tiere”, belehrte ihn Elli.

Sie heißen Ente, Lady Gacker und Picksel und gehören meinen Brüdern und mir.

“Ihre Mutter nickte.” Die Vermieterin hat es ausdrücklich erlaubt. Wenn Sie möchten, kann ich Ihnen gerne mal frische Eier vorbeibringen, Herr Einsiedler.

“Aber der neue Nachbar schien keine Eier zu mögen.” Sorgen Sie dafür, dass die Viecher nicht frei im Haus herumlaufen! Und nachts hat man hoffentlich seine Ruhe vor diesem ... Gegacker!

Damit drehte er sich auf dem Absatz um und polterte die Treppen hinunter.

*Карина Євтушенко, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Валентина Карпюк, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет*

«Наш новий дверний дзвінок», – сказав з гордістю батько Елліса і побіг до дверей квартири. Він відчинив їх так різко, що худорлявий сивий чоловік, який стояв перед дверима, від переляку відскочив назад.

«Привіт! Неділя!» – з радістю закричав батько Елліса, простягаючи руку.

«Що сьогодні неділя, я і сам це знаю, але ви тут зверху створюєте стільки галасу», – сказав незнайомец, і його тонкі вуста трохи звузились.

Еллі не могла стримати сміх. «Але ні ж! Неділя – це наше прізвище».

«О, так. Що ж, мене звать Відлюдник. Роберт Відлюдник. Я живу на першому поверсі»

«Рада знайомству, пане Відлюднику. Я Маргарита Неділя, але всі називають мене Меггі». Мати Елліса непомітно підійшла і потисла руку сусідові. «Мій чоловік – Фред, а це наші діти, Еллі та Том. Ленні, наш наймолодший, зараз спить».

«Добрий день», – сказали Еллі та Том одночасно.

Пан Відлюдник оцінюючи оглянув їх. Йому було цікаво, чи жовта в помаранчевий горошок сукня Еллі пасує до синьо-рожевих смугастих легінсів? Еллі його погляд дуже сподобався. Вона пишалася цією сукнею, врешті-решт вона сама її пошила.

Але пан Відлюдник, здавалося, мав інші проблеми, оскільки він показав вгору. «Я чув дивні звуки, з даху».

«О, це просто наші курчата», – відповіла радісно мати Елліса.

Сусід здивувався. «Ви маєте курчат? І вони просто так бігають по даху?»

Батько Елліса посміхнувся заспокійливо. «Не хвилюйтесь, вони мають вольєр на даховій терасі. З вами нічого не станеться».

Але пану Відлюднику здавалося далеко не радісно. «Домашні тварини заборонені згідно з орендним договором!» – сказав він із сердитим голосом.

«Але вони ж не домашні тварини, а дахові», – поправила його Еллі. «Їх звать Качка, Леді Гакер і Піксель, і вони належать моїм братам і мені». Її мати кивнула. «Власниця чітко дозволила це. Якщо ви хочете, я можу принести вам свіжі яйця, пане Відлюднику».

Але новий сусід, здавалося, не був шанувальником яєць. «Попіклуйтесь про те, щоб ці тварини не бігали вільно по будинку! І вночі, сподіваюся, ми матимемо спокій від цього... кукарікання!» Після цих слів він розвернувся на каблуках та помчав униз по сходах.

*Анастасія Користова, студентка 4 курсу
Науковий керівник: Валентина Карпюк, к. пед. н., доц.,
доцент кафедри німецької мови і літератури
з методикою викладання
Криворізький державний педагогічний університет*

«Наш новий дверний дзвінок», – гордовито сказав батько Еллі і побіг до вхідних дверей. Він відчинив їх із такою силою, що висхлий сивий чоловік, який стояв перед ними, від несподіванки відскочив назад.

«Вітаю! Раді вітати у Неділі!» – з ентузіазмом вигукнув батько Еллі, простягаючи руку.

«Дякую, що нагадали, що сьогодні за день, та я і сам пам'ятаю. Як для вихідного дня, між іншим, ви створюєте забагато шуму», – сказав незнайомец, і його тонкий рот трохи звузився.

Еллі не втрималась від сміху. «Та ні ж! Неділя – це наше прізвище».

«Авжеж. Що ж, мене звати Відлюдник. Роберт Відлюдник. Я живу на першому поверсі».

«Дуже приємно, пане Відлюднику. Я – Неділя Маргарита, але всі звать мене Мегі, – непомітно підійшла мати Еллі і потиснула руку сусідові. – Мого чоловіка звать Фред, а це наші діти, Еллі і Том. Ленні, наш наймолодший, зараз спить».

«Добрий день», – одночасно сказали Еллі й Том.

Пан Відлюдник критично глянув на неї. Йому було цікаво, чи пасує жовта в помаранчевий горошок сукня Еллі до синьо-рожевих смугастих легінсів? Еллі припав до душі цей погляд. Вона пишалася сукнею, адже пошила її сама.

Але пан Відлюдник, здавалося, мав інші проблеми, бо він вказав догори. «Я почув дивні звуки. З даху».

«О, це просто наші кури», – сяючи відповіла мати Еллі.

Сусід від подиву викотив очі. «У вас є кури? І вони так просто гуляють по даху?»

Батько Еллі втішно посміхнувся. «Не хвилюйтеся, вони мають вольєр на даховій терасі. Вам нічого не загрожує».

Проте Відлюдник виглядав зовсім не задоволеним. «За договором оренди, тварини у будинку заборонені!» – заскреготав він.

«Тварини не в будинку, а на даху», – проінструктувала його Еллі. «Їх звать Качка, Леді Коко і Піксель, і вони належать мені та моїм братам». Її мати кивнула. «Власниця будинку дала на це свій дозвіл. Якщо бажаєте, я можу якось принести вам свіжих яєць, пане Відлюднику».

Але новому сусідові, здається, було начхати на яйця. «Прослідкуйте, щоб тварини не вештались, де їм заманеться у цьому будинку! А вночі, сподіваюсь, буде мирно та спокійно, без цього ... кудкудакання!» Сказавши це, він розвернувся на каблуках і помчав униз по сходах.

ПЕРЕКЛАД ПОЕТИЧНОГО ТВОРУ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
OSCAR WILDE «FROM SPRING DAYS TO WINTER»

*Юлія Назарова, студентка 1 курсу
Науковий керівник: Ірина Дирда, к. пед. н., доцент,
доц. кафедри англійської філології
Криворізький державний педагогічний університет*

From Spring Days To Winter

In the glad springtime when leaves were green,
O merrily the throstle sings!
I sought, amid the tangled sheen,
Love whom mine eyes had never seen,
O the glad dove has golden wings!

Between the blossoms red and white,
O merrily the throstle sings!
My love first came into my sight,
O perfect vision of delight,
O the glad dove has golden wings!

The yellow apples glowed like fire,
O merrily the throstle sings!
O Love too great for lip or lyre,
Blown rose of love and of desire,
O the glad dove has golden wings!

But now with snow the tree is grey,
Ah, sadly now the throstle sings!
My love is dead: ah! well-a-day,
See at her silent feet I lay
A dove with broken wings!

Ah, Love! ah, Love! that thou wert slain -
Fond Dove, fond Dove return again!

Від весняних днів до зими

Весняної пори світання,
Як весело одуд співав!
Шукав я чистого кохання,
Між іскр чарівних святкування,
А Голуб крила розправляв!

Між квітів вогняних буяння,
Як весело одуд співав!
Побачив вперше я кохання,
Очей моїх зачарування,
А Голуб крила розправляв!

Блиск жовтих яблук соковитих,
Як весело одуд співав!
І руж Любові златолитих,
Співця віршами оповитих,
А Голуб крила розправляв!

Прийшла зима, вся зелень зжовкла,
Та й одуд більше не співа!
Моя любов не розквіла,
Ось-ось вже розум втрачу я,
Без крил голубонька моя!

Кохання більше не живе –
Та голуб знову оживе